

OIFIG AN CHIGIRE PRÍOSÚN
OFFICE OF THE INSPECTOR OF PRISONS

TUARASCÁIL BHLIANTÚIL 2019

CLÁR an ÁBHAIR

RÉAMHRÁ	4
GLUAIS	5
1 RÉAMHRÁ	7
1.1 Cad a Dhéanaimid?	7
1.2 Cé muid féin?	8
2 CUAIRTEANNA AR PHRÍOSÚIN 2019	9
2.1 Réamhrá	9
2.2 Príosún Chnoc an Arbhair	9
2.3 Príosún an Chaisleán Riabhaigh	15
2.4 Príosún Chnoc na Seamar	16
2.5 Príosún Chorcaí	18
2.6 Príosún Luimnigh	20
2.7 Teach an Locháin	22
2.8 Príosún Lár Tíre	24
2.9 Príosún Mhuinseo	28
2.10 Príosún na mBan Mhuinseo (Ionad <i>Dóchas</i>)	30
2.11 Príosún Phort Laoise	31
2.12 Mainistir Shelton	32
2.13 Príosún Pháirc na Cruithneachta	34
2.14 Tionscnaimh Ardcháilíochta Breise ar fud an Eastáit Príosún	37
3 FORLÉARGAS AR PHRÍOSÚIN	38
4 NÓS IMEACHTA MAIDIR LE GEARÁIN Ó PHRÍOSÚNAIGH	44
5 LITREACHA Ó PHRÍOSÚNAIGH	56
6 IMSCRÚDUI THE	58
6.1 Básanna i gCoimeád	58
6.2 Imscrúdú ar Mhícheart a Líomhnaíodh i Seirbhís Príosún na hÉireann	60
7 CUAIRT AN CPT	62
8 SÉIPLÍNEACHT	63
9 COISTÍ CUAIRTE	64
10 DRÉACHT-SCÉIM AN BHILLE UM CHIGIREACHT AR ÁITEANNA COINNEÁLA 2014	65
11 CUMARSÁID LE GRÚPAÍ SEACHTRACHA	66

11.1	Imeachtaí a nDearnadh Freastal Orthu	66
11.2	Teagmháil le Páirtithe Leasmhara	67
12	EOLAS CORPARÁIDEACH	68
12.1	Eolas Airgeadais	68
12.2	Nochtuithe Cosanta	68
12.3	Dualgas Comhionannais agus Cearta Daonna san Earnáil Phoiblí	68
12.4	Rialachas agus Smacht Inmheánacha	68
12.5	Saoráil Faisnéise	69
	AGUISÍN I	70
	Iarratas Sonraí chuig Seirbhís Príosún na hÉireann	70
	AGUISÍN II	75
	Réimis Shrianta – Rialacha a Bhaineann	75
	AGUISÍN III	78
	Foirm Ghearáin Sheirbhís Phríosúin na hÉireann	78
	AGUISÍN IV	80
	Plean Gníomhaíochta Sheirbhís Príosún na hÉireann mar fhreagairt ar Mholtaí i dTuarascálacha um Imscrúdú Báis i gCoimeád a foilsíodh in 2019	80

RÉAMHRÁ

A Aire,

Cuirim faoi do bhráid naoú Tuarascáil Bhliantúil Oifig an Chigire Príosún. Is gléas tábhachtach é maoirseacht príosún ag Cigirí sa tsraith bearta coisctheacha chun a chinntiú nach gcaitear go maslach agus go cruálach le daoine i bpríosúin.

In 2019, ghlac do réamhtheachtaí agus a chuid oifigeach leis na moltaí i leith ár bhfeidhmeanna maoirseachta a fhorbairt trí acmhainní fioscacha agus daonna. Ó thús deireadh 2019, rinneadh obair chun cásanna gnó ábhartha a réiteach agus a chur isteach chun baill bhreise a earcú ar an bhFoireann Chigireachta; Plean Straitéiseach a réiteach agus tosú ar fhorbairt Creat Chigireachta do Phríosúin na hÉireann.

Cuirtear faisnéis i láthair i dtuarascáil na bliana seo ar na seirbhísí agus ná gníomhaíochtaí atá ar fáil i ngach príosún. Áirítear léi fosta eolas ar ghníomhaíochtaí a catagóiríodh ina dtionscnaimh ardcháilíochta dar le Gobharnóirí an uile phríosúin. Tá an réimse gníomhaíochtaí a bhí ar fáil le moladh. Is tábhachtach, áfach, a chur in iúl nach raibh rochtain ar ghníomhaíochtaí den chineál seo le linn 2019 comhsheasmhach i bpríosúin aonair agus san uile phríosún toisc nach raibh oifigigh phríosúin ar fáil agus iad ag tionlacan príosúnach chun na cúirte, an ospidéal nó chuig coinní eile. B'fhollasaí arís an fhadhb rochtana seo ag deireadh gach ráithe agus an toradh a bhí air gur dúnadh an iomad ceardlann agus go raibh múinteoirí ar fáil ach nach raibh oifigigh ar fáil chun príosúnaigh a thabhairt chun na n-ionad.

Tugtar fosta léargas ginearálta ar phríosúin ina bhfuil achoimre ar na dúshláin agus na húdair imní ar gá aird phráinneach ina leith. Aithnítear próiseas gearáin do phríosúnaigh ata lánfheidhmiúil, láidir mar riachtanas i gcosaint chearta an duine. Le blianta fada, tá an Oifig seo ag léiriú gur gá aird a thabhairt ar phróisis gearáin na bpríosúnach. Cúis díomá a thabhairt faoi deara gur ann fós in 2019 d'ábhair imní. Léirítear i gCuid 4 den tuarascáil seo go bhfuiltear ag leanúint den neamhaird ar na ceanglais dlí i leith eolas sainsiúil a chur ar fáil don Oifig seo maidir le gearáin ag príosúnaigh. Is cosúil go meastar gur roghnach seachas éigeantach cloí leis na Rialacha Príosúin ábhartha. Is é tuairim na hOifige seo nach bhfuil an próiseas Gearáin Príosúnach oiriúnach don fheidhm agus gur gá aird a thabhairt air seo láithreach.

In 2019, bhí deacrachtaí andúile go forleathan i suíomhanna príosúin agus ba é an díthocsainiú faoi chúnamh leighis an phríomh-idirghabháil a bhí ar fáil. I ndiaidh an díthocsainithe, ba bheag tacaíocht a bhí ar fáil chun cabhrú le príosúnaigh ar a n-aistear andúile agus fanacht glan ó shubstaintí tocsainithe. In 2018, thagraíomar don mhífholláine mheabhrach shuntasach i measc phobal na bpríosún. Is amhlaidh atá fós in 2019. Is príosúin iad, ní timpeallachtaí teiripeacha iad, agus ní féidir plé leo amhail is gurb iad, chun cúram agus cóireáil meabhairshláinte a chur ar fáil. Is gá cur chuige trasrannach chun aghaidh a thabhairt ar an gceist seo óir ní fhéadann Seirbhís Príosún na hÉireann agus an Roinn Dlí agus Cirt amháin astu féin tabhairt fúithi. Fáiltimid roimh an scéala go bhfuil tascfhórsa le bunú chun tabhairt faoin gceist seo agus muid ag dúil le breathnú ar na Téarmaí Tagartha, Ballraíocht agus na moltaí a eascrófar as in am is i dtráth.

Cuireadh moill ar an tuarascáil seo mar gheall ar an tionchar suntasach a bhí ag paindéim COVID-19. Braitheann bonneagar na hOifige go mór ar pháipéar agus níl an obair ó chian an-oiriúnach dúinn. Cé go mbaineann an tuarascáil seo leis na mbliain 2019, sonraímid na dúshláin ar leith a bhí ag príosúnaigh agus ag baill foirne na Seirbhíse Príosún i mbliana. Tuairisceoidimid ar thionchar Covid-19 ar phríosúin i dtuarascáil 2020.

Patricia Gilheaney
Cigire Príosún
09 Nollaig 2020

GLUAIS

AA	Alcólaigh gan Ainm
ABE	Oideachas Bunata Aosach
ABRSM	Bord Comhlachaithe na Scoileanna Ríoga Ceoil
ACT	Acht na bPríosún 2007
AGS	An Garda Síochána
AVP	Cúrsa Roghanna eile ar Fhoréigean
R & S	Rialú agus Srian
CBHFA	Sláinte agus Garchabhair Pobal-Bhunaithe
CCTV	Teilifís Ciorcaid Iata
BOOCÁC	Bord Oideachais agus Oiliúna Chathair Átha Cliath
CEHF	Teastas in Aclaíocht agus Corpacmhainn Folláine
CIT	Institiúid Teicneolaíochta Chorcaí
CMH	An Príomh-Ospidéal Meabhair-Ghalar
CMRF	An Fhondúireacht do Thaighde Leighis Leanaí
CPT	An Coiste Eorpach chun Céastóireacht agus Íde nó Pionós atá Mídhaonna nó Táireach a Chosc
DDC	Rialú Digiteach Díreach
EPEA	Cumann Oideachas i bPríosúin na hEorpa
ESOL	Béarla do Chainteoirí Teangacha Eile
BOO	Bord Oideachais agus Oiliúna
FÁS	An Foras Áiseanna Saothair
FETAC	Comhairle na nDámhachtainí Breisoideachais agus Oiliúna
FSAI	Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann
FSS	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte
IASIO	Cumann na hÉireann maidir le Deiseanna um Chuimsiú Sóisialta
IBEC	Cónaidhm Ghnólachtaí agus Fhostóirí na hÉireann
ICPA	International Corrections and Prisons Association
TFC	Teicneolaíocht na Faisnéise agus na Cumarsáide
Cigireacht	Oifig an Chigire Príosún
IPRT	Iontaobhas na hÉireann um Athchóiriú an Chórais Choiriúil
IPS	Seirbhís Príosún na hÉireann
ITI	Teagascóir Ceirdeanna Tionsclaíocha
LSP	Príosúnaigh Saoil
MABS	Seirbhís Buiséadaithe agus Comhairle Airgid
Aire	Aire Dlí agus Cirt

MQI	Merchants Quay Ireland
NCEF	An Chomhairle Náisiúnta don Aclaíocht agus Corpacmhainn
NGO	Eagraíocht Neamhrialtais
OFA	Garchabhair ag an Obair
OIP	Oifig an Chigire Príosún
OSG	Grúpa Tacaíochta Feidhmiúcháin
PEMS	Córas Bainistíochta Oideachas Príosúin
PEMS	Córas Bainistíochta Sláinte Príosúnach
PICLS	Seirbhís Ionrochtana agus Idirchaidrimh Príosún
PIPS	Seirbhís Síciatrachta Tacaíochta Príosúin
PPE	Trealamh Cosanta Pearsanta
PSEC	Cór Tionlacain na Seirbhíse Príosún
QQI	Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann
RPL	Aitheantas Réamhfhoghlama
SAI	Eachtra Dhíobhálach Thromchúiseach
SIC	Ráiteas ar Rialuithe Inmheánacha
UCC	Coláiste na hOllscoile, Corcaigh
VC	Coiste Cuartaíochta
VIVA	Cumann Saorálaithe Tréidliachta in Éirinn
WEEE	Dramhthrealamh Leictreach agus Leictreonach
WTO	Oifigeach um Oiliúint don Obair

1 RÉAMHRÁ

1.1 Cad a Dhéanaimid?

Bunaíodh Oifig an Chigire Príosún de bhun Alt 30 den Acht na bPríosún 2007 ("An tAcht") i mí Eanáir 2007. An tAire Dlí agus Cirt a cheapann an Cigire Príosún chun na feidhmeanna a thugtar di i gCuid 5 den Acht a chomhlíonadh. Is í Patricia Gilheaney an Cigire reatha agus ceapadh í ar an 7 Bealtaine 2018 ar feadh téarma oifige cúig bliana faoi réir fhorálacha Alt 30 den Acht. Tá an Cigire Príosún neamhspleách agus í i mbun a cuid feidhmeanna.

Is é bunfheidhm aon fhoras cigireachta cigireachtaí a dhéanamh agus is amhlaidh an cas maidir le ról an Chigire Príosún. Le hAlt 31(1) den Acht tá iallach ar an gCigire Príosún cigireachtaí rialta dhéanamh ar phríosúin. Cé nach bhfuil sainmhíniú sa reachtaíocht ar 'cigireachtaí rialta', de réir an chleachtais náisiúnta is iondúil san earnáil seo go ndéantar cigireacht iomlán gach trí bliana.

Le cois cigireachtaí, d'fhéadfadh an tAire Dlí agus Cirt a iarraidh ar an gCigire Príosún fiosrúchán a dhéanamh ar aon ghnó a d'éireodh as bainistiú nó feidhmiú príosúin, agus má iarrtar, tá oibleagáid uirthi an fiosrúchán a dhéanamh. Féadann an Cigire fiosrúchán a dhéanamh as a stuaim féin.

Is é seo a leanas ról an Chigire Príosún:

- Cigireacht rialta ar na 13 phríosún uile in Éirinn (tá ceann amháin dúnta go sealadach ó bhí Bealtaine 2017 ann i gcomhair athfheidhmiú agus athchóiriú);
- Fiosrúcháin a dhéanamh faoi bhás daoine atá faoi choimeád agus bás aon duine atá saor go sealadach a tharlaíonn faoi cheann míosa dá scaoileadh saor;
- Fiosrúcháin a dhéanamh a iarrann an tAire Dlí agus Cirt ar aon ghnó a d'éireodh as bainistiú nó feidhmiú príosúin;
- Litreacha a fháil agus a fhreagairt ó phríosúnaigh de réir Rial 44 de na Rialacha Príosún 2007-2017;
- Maoirseacht ar chóras gearáin príosúnach Sheirbhís Príosún na hÉireann agus dul i mbun na bhfeidhmeanna atá sannta de bhun Rial 57B de na Rialacha Príosún 2007-2017;
- Ní feidhm de chuid an Chigire é gearán príosúnach aonair a fhiosrú nó breith a dhéanamh air, ach féadann sí na cúinsí a bhaineann le gearán príosúnaigh a scrúdú más gá agus í i mbun a cuid feidhmeanna.¹

Níl d'údarás reachtúil ag an gCigire Príosún tuairiscí cigireachta, tuairiscí fiosrúcháin ná tuairiscí bliantúla a fhoilsiú. Ar aon dul le hAlt 31 nó 32 den Acht, faoi mar is infheidhme, a luaithe agus is praiticiúil i ndiaidh tuairisc a fháil ón gCigire Príosún, caithfidh an tAire, faoi réir na bhfoláireamh a leanas, an tuairisc a chur faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais agus a fhoilsiú.

Féadann an tAire on ghnó sa tuairisc atá le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais a fhágáil ar lár más dóigh léi:

1. D'fhéadfadh a nochtadh dul i bhfeidhm go diúltach ar shlándáil an phríosúin nó an Stáit, nó
2. I ndiaidh dul i gcomhairle le hArd-Rúnaí an Rialtais, dá nochtfaí é
 - a. nach mbeadh sé le leas an phobail, nó
 - b. go bhféadfadh sé cearta bunreachta aon duine a shárú.

¹ Alt 31(6) d' Acht na bPríosún 2007.

Nuair a fhágtar nithe ar lár ar an gcaoi seo, ní mór a leithéid de ráiteas a cheangal leis an tuairisc atá i gceist nuair a chuirtear faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais é agus nuair a fhoilsítear é.

1.2 Cé muid féin?

Bhí cúigear ball foirne, an Cigire Príosún san áireamh, in 2019.

Ar 1 Eanáir 2019

An Cigire Príosún

Patricia Gilheaney

Príomh-Oifigeach

Helen Casey

Ard-Oifigeach Feidhmiúcháin

Le líonadh ó Mhárta 2017

Ard-Oifigeach Feidhmiúcháin

Le líonadh ó Mheán Fómhair 2018

Oifigeach Feidhmiúcháin (Téarma Seasta)

John Byrne

Oifigeach Cléireachais:

Eibhlís Burke

Oifigeach Cléireachais (Conradh Sealadach 3 mhí)

Angelo Walsh (deireadh le conradh i mí Eanáir)

Iomlán: 5

Ar 31 Nollaig 2019

An Cigire Príosún

Ms Patricia Gilheaney

Príomh-Oifigeach

Helen Casey

Oifigeach Riaracháin

Fiona Feeney

Ard-Oifigeach Feidhmiúcháin

Le líonadh ó Mheán Fómhair 2018

Oifigeach Feidhmiúcháin (Téarma Seasta)

John Byrne

Oifigeach Feidhmiúcháin

Ross Donegan

Oifigeach Cléireachais

Le líonadh ó Bhealtaine 2019

Iomlán: 5

2 CUAIRTEANNA AR PHRÍOSÚIN 2019

2.1 Réamhrá

Bhí an Chigireacht i láthair i bpríosúin 57 uair agus í ag gabháil dá feidhmeanna reachtúla. Lena chois sin, rinne an Cigire Príosún cuairt lae forléargais ar gach príosún in Éirinn le linn mhí na Samhna agus na Nollag 2019. Ba é cuspóir na gcuartheanna seo léargas a thabhairt don Chigire ar oibríochtaí agus gníomhaíochtaí laethúla i bpríosún agus bualadh le príosúnaigh agus le baill foirne príosún. Gabhadh sonraí a bhain le gach príosún lá na cuairte agus iarradh ar gach Gobharnóir mioneolas a thabhairt ina dhiaidh sin maidir le feidhmiú an phríosúin. Cuireadh teimpléad caighdeánaithe ar fáil chuige seo (Aguisín A). Tá an t-eolas seo thíos.

2.2 Príosún Chnoc an Arbhair

Is príosún dúnta, meánsláindála é Príosún Chnoc an Arbhair d'fhir lánfhásta. 142 an acmhainn oibríochta ann. Den chuid is mó, is príosúnaigh ar gearradh príosún fadtéarmach orthu an phróifíl. Ar an 20 Nollaig 2019, bhí 132 fear faoi choimeád agus réimse aoise 24 go 88 bliain acu.

Cúram Sláinte

Bhí seirbhísí dochtúir ginearálta amháin ag Cnoc an Arbhair ag a raibh conradh naoi n-uaire sa tseachtain. I dtaca le haltraí de, bhí Ard-Oifigeach Altranais amháin ann ar uainchlár Luan go hAoine agus seisear altraí a thug cumhdach seirbhíse ceithre huaire fichead, seacht lá na seachtaine, ó cheann ceann na bliana. Freastalaíodh ar riachtanais mheabhairshláinte na bhfear faoi choimeád le cuairt sheachtainiúil síciatraí le cois ionchur beirt altraí shíciatracha ceantair. Bhí fiaclóir agus altra fiaclóireachta i láthair uair sa tseachtain le cúram fiaclóireachta a thabhairt. Bhí aga feithimh idir dhá agus trí mhí i gcomhair cóireáil fiaclóireachta.

Gníomhaíocht Fhiúntach

Leagadh an-bhéim ar a chinntiú go raibh siad siúd a bhí faoi choimeád i gCnoc an Arbhair ag gabháil do ghníomhaíocht fhiúntach.

Oideachas

Ar chimiú dóibh, tugadh bróisiúr do na fir faoin Ionad Oideachais agus cuireadh orthu teacht i gcomhair agallaimh a raibh d'aidhm aige fáil amach faoina riachtanais oideachais agus iad a chur ar an eolas faoin réimse ranganna atá ar fáil. Fiafraíodh de na fir faoin oideachas foirmiúil a bhí acu go sea, a gcáilíochtaí agus an aois ar fhág siad an scoil. Sainaithníodh daltaí a raibh deacrachtaí litearthachta acu agus socraíodh Bunmheasúnú Oideachais d'Aosaigh. Ar bhonn deonach a bhí freastal ar an Ionad Oideachais agus daltaí saor le freastal ar a rogha ranganna.

Ábhar sásaimh don Chigireacht a thabhairt dá n-aire go raibh an tIonad Oideachais ar oscailt do gach rang sceidealaithe le linn 2019. Rinneadh monatóireacht laethúil ar a raibh i láthair san Ionad Oideachais agus sa halla Corpoideachais agus taifeadadh é ar PEMS (Córas Bainistíochta Oideachas Príosúin).

67 a bhí ag freastal ar scoil ar dháta na cuairte maoirseachta, an lá deireanach de ranganna sceidealaithe rialta roimh shos na Nollag. 34 fear a bhí ar sheisiúin na maidine (09:30 go 12:15), 33 ar ranganna tráthnóna (14:15 go 16:00) agus ochtar múinteoirí ag cur teagaisc ar fáil ar maidin agus seachtar tráthnóna.

Léirigh na fhoireann teagaisc go raibh siad ag obair de réir an ráitis misin *“féachaint le freastal ar riachtanais ár ndaltaí trí chabhrú leo déileáil lena dtéarma príosúnachta, forbairt phearsanta a bhaint amach agus ullmhú don saol ar scaoileadh saor dóibh”*.

Chuir Príosún Chnoc an Arbhair réimse de ghníomhaíochtaí ar fáil sa phríosún. D'oibrigh Seirbhís Príosún na hÉireann (IPS) agus baill foirne ionrochtana as lámha a chéile chun a chinntiú go raibh gach príosúnach i mbun gníomhaíochtaí fiúntacha a bhí ar aon dul lena gcumais agus a riachtanais chun cabhrú leo dul chun cinn lena dtéarmaí príosúnachta roimh scaoileadh saor ó choimeád.

Tuairiscíodh leis an gCigireacht go raibh, ar an meán, 115 duine cláraithe san Ionad Oideachais agus go bhfreastalaíonn, ar an meán, 86 fear ar ranganna ar bhonn seachtainiúil. 64% an meán-rannpháirtíocht mhíosúil ar na ranganna oideachais.

Cuireadh in iúl do dhaltai faoi chúrsaí nua, imeachtaí speisialta, torthaí acadúla, dátaí téarmaí scoile srl. trí chlár fógraí san Ionad Oideachais agus sa phríosún. Chuir daltaí a saothair ealaíne agus cheardaíochta ar taispeáint ar fud an Ionaid Oideachais.

Idir Meán Fómhair agus mí na Nollag 2019, measúnaíodh 40 dalta le húsáid uirlis mheasúnachta ABE a cheap Bord Oideachais agus Oiliúna Chathair Átha Cliath (BOOCÁC). Dá thoradh seo, fuair deichniúr daltaí ranganna litearthachta duine le duine.

Le linn 2019, cuireadh béim ar mhodúil Leibhéal 2 Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann (QQI) do dhaltai Bunoidreachais d'Aosaigh. I gcás cuid mhaith daltaí ba é seo an chéad uair a fuair siad teastas acadúil. Chuir an Príomh-Mhúinteoir agus lucht bainistíochta i gCnoc an Arbhair in iúl gur cuidiú é a bheith in ann roghanna Leibhéal 2 QQI a thairiscint chun litearthacht a chomhtháthú i ngach gné den churaclam. Bhí Cnoc an Arbhair ag tairiscint deich modúl ag an leibhéal seo.

Bunoidreachas d'Aosaigh: Litearthacht, Uimhearthacht, Litearthacht Idirghníomhach. Ba iad seo na hábhair ghinearálta: Ealaín, Potaireachta, Ríomhaireacht, Cócaireacht, Corpoideachas, Scríbhneoireacht chruthaitheach, Ceardaíocht Ghloine, Ióga, Ceol, Treoirchomhairleoireacht, Drámaíocht, clár na Croise Deirge agus an clár réamh-scaoileadh saor.

Bhí na cúrsaí seo a leanas ar toradh dóibh deimhniú aitheanta á dtairiscint i gCnoc an Arbhair:

QQI Leibhéal 1

Anatamaíocht agus Fiseolaíocht, Modhanna Scarbhileoige Foilsitheoireacht Deisce, Táirgeadh Téacs, Próiseáil Focal, Fraincis agus Teicneolaíocht an Cheoil

QQI Leibhéal 3

Bitheolaíocht, Bunachar Sonraí, Fraincis, Spáinnis, Cócaireacht Bhricfeasta, Aclaíocht a Bhaineann le Sláinte, Airgead Pearsanta a Bhainistiú, Litearthacht Ríomhaireachta, Ceirmeacht Cheirde, Mósáic Cheirde, Líníocht, Scarbhileoga, Próiseáil Focal, Scileanna Idirlín, Arán, Taosrán agus Milseoga

QQI Leibhéal 4

Feidhmchlár Ríomhaireachta, Bitheolaíocht an Duine, Teicneolaíocht na Faisnéise, Matamaitic Fheidhmeach, Aclaíocht a Bhaineann le Sláinte, Cleachtas Oibre

QQI Leibhéal 2

Scileanna Ríomhaireachta, Léitheoireacht, Ceardaíocht, Aclaíocht a Bhaineann le Sláinte, Gairneoireacht, Úsáid na Teicneolaíochta, Scríbhneoireacht, Cáilíocht agus Uimhreacha

QQI Leibhéal 3 Modúil Chomhtháthaithe Scileanna Boga

Ullmhúchán Gairme, Éifeachtacht Phearsanta, Féin-Abhcóideacht Scileanna Pearsanta agus Idirphearsanta, Cúram Pearsanta agus Cur i Láthair

Cúrsaí Ollscoile Oscailte

Bhí seisear mac léinn ag gabháil do staidéar san Ollscoil Oscailte. I measc na gcúrsaí bhí an Ard-Scríbhneoireacht chruthaitheach, Eolaíocht, Gnó, Béarla agus Litríocht

Scrúduithe Stáit Dara Leibhéal

Shuigh ochtar daltaí

scrúduithe Stáit, cúigear sa Teastas Sóisearach agus shuigh triúr an Ardeistiméireacht

Bord Comhlachaithe na Scoileanna Ríoga Ceoil (ABRSM)

Shuigh cúigear daltaí scrúduithe agus bronnadh ardghradam orthu i nGrád 1 agus bhí siad ag fanacht le torthaí Ghrád 2 tráth chuairt an chigire.

Torthaí Acadúla 2018/2019

Rinneadh measúnuithe QQI i mí na Nollag 2018, Feabhra 2019 agus Meitheamh 2019. San iomlán, rinneadh measúnú ar 177 fillteán de chuid 54 dalta, mar seo a leanas:

- 36 dalta a rinne modúil QQI leibhéal 2
- 23 dalta a chomhlánaigh modúl QQI amháin ar a laghad ag leibhéal 3
- 5 dhalta a chomhlánaigh cúrsa cúig mhodúl Scileanna Boga QQI Leibhéal 3
- 12 dhalta a chomhlánaigh modúil QQI ag Leibhéal 4
- 6 dhalta ar éirigh leo ag Leibhéal 5

Thuaireascigh lucht bainistíochta an phríosúin go bhfuiltear ag díriú ar dheimhniúchán le blianta beaga anuas agus go raibh freagairt dhearfach ag príosúnaigh ina leith seo. Ba mhó an tóir ar QQI ná ar Scrúduithe Stáit ag daltaí Chnoc an Arbhair toisc iad a bheith bunaithe ar mhodúil agus gur féidir iad a chur i gcrích in achar ama níos giorra agus nach bhfuil fócas scrúduithe ann ag Leibhéal 2 agus 3.

Ceardlanna

Chuir an IPS, ar iarratas, sonraí ar fáil ar thinreamh ar cheardlanna. 53% an tinreamh, ar an meán, a bhí ar cheardlanna Chnoc an Arbhair le linn 2019. 19%, ar an meán, de cheardlanna Chnoc an Arbhair a bhí dúnta i rith na bliana.

Ar chimiú dóibh i gCnoc an Arbhair, sanntar príosúnaigh chuig ceardlann. Áirítear leis na ceardlanna: clódóireacht, Braille, adhmaadóireacht, fabraic, an chistin, bainistíocht dramhaíola, níochnán, péinteáil, glanadh agus stórais.

o Clólann

Bhí an chlólann ar oscailt Luan go hAoine. 12 fhear ar a mhéad a bhí ag obair sa chlólann ag aon mar bith. D'fhreastail an chlólann ar riachtanais chlódóireachta gach Príosúin i mBaile Átha Cliath agus sholáthair ábhair chlóite do ghníomhaireachtaí eile Stáit/Rialtais. Bhain go leor carthanachtaí agus comhlachtaí deonacha leas fosta as seirbhísí na clólainne.

In 2019, tháinig an chlólann an clár dá léiriú de 'The Quare Fellow', stair Phríosúin Mhuinseo agus an chéad chuid de stair Chnoc an Arbhair.

o An tAonad Braille

Sholáthair an siopa Braille seirbhísí tras-scríofa, lena n-áirítear téacs go Braille, téacs go meáin leictreonacha agus Braille go téacs. Tá na fir atá ag obair san Aonad Braille freagrach as ceangal leabhar agus as deisiú meaisíní Braille. Iad siúd a d'fhreastail ar an gceardlann Braille, bhí siad in ann cúrsaí 'Foghlaim Braille' a chomhlánú suas go dtí FETAC Leibhéal 5. Eagraíodh na cúrsaí seo i gcomhar le hIonad Naomh Íosaef do Dhaoine a bhfuil Lagú Radhairc orthu. 14 fhear ar a mhéad a bhí ag obair san Aonad Braille ag aon am ar bith.

o Adhmaadóireacht

Rinneadh binsí picnice agus boscaí plandaí sa cheardlann adhmaadóireachta. Chuir príosúnaigh i gcrích fosta tionscadail phearsanta amhail crosa, boscaí bréagán, boscaí blaincéad agus bréagáin adhmaid. D'fheistigh agus dheisigh siad fosta cillíní príosúnaigh i gCnoc an Arbhair le taisceadáin agus troscán eile. Cuireadh a lán tionscadal i gcrích fosta do chomhlachtaí carthanachta agus neamhcharthanachta. 14 fhear ar a mhéad a raibh cead acu a bheith ag obair sa cheardlann adhmaadóireachta ag aon am ar bith. Cuireadh in iúl don Chigire gur oibrigh an fhoireann agus na

príosúnaigh as lámha a chéile leis na seiteanna ardáin uile a dhéanamh dá léiriú de 'The Quare Fellow'.

o *An Cheardlann Fabraice*

Tháirg an cheardlann fabraice braillíní leapa agus clúdaigh piliúir dóibh sin uile atá faoi choimeád i gCnoc an Arbhair. Teagascadh réimse de scileanna eile dóibh sin a d'fhreastail a bhaineann le hobair le fabraic, lena n-áirítear úsáid meaisíní éagsúla fuála chun paistí a chruthú do chlubanna áitiúla spóirt. 20 fear ar a mhéad a raibh cead acu a bheith ag obair sa cheardlann fabraice ag aon am ar bith.

o *An Chistin*

Bhí an Phríomh-Chistin ag feidhmiú seacht lá na seachtaine. Mar is amhlaidh i ngach cuid den tSeirbhís Príosún, sholáthair an chistin biachlár leanúnach 28 lá a d'fhreastail ar riachtanais éagsúla aiste bia. In 2019, bronnadh Gradam na Cistine Príosúin is Fearr 2019 ar Cater Care². 12 fhear ar a mhéad a raibh cead acu a bheith ag obair sa chistin ag aon am ar bith. Ghlac na príosúnaigh páirt i roinnt cúrsaí oiliúna lena n-áirítear "Bunoiúint agus Inniúlacht" ar clár nua oiliúna é a thug *City and Guilds* isteach. Cuireadh oiliúint fosta ar na fir sa láimhsiú sábháilte agus sábháilteacht bhia (gradaim FETAC trí Aonad Oideachais Chnoc an Arbhair).

o *Bainistíocht Dramhaíola*

12 phríosúnach ar a mhéad a bhó fostaithe i gcóras bainistíochta dramhaíola an phríosúin. Sa chlós bainistíochta dramhaíola rinneadh meaisínre agus ábhair leictreonacha a bhaint as a chéile agus a athchúrsáil ina gcomhbhaill bhunaidh chun a athchúrsáil a thuilleadh ag comhlacht seachtrach. Aithníodh ar bhonn náisiúnta an obair a rinneadh ó eagrais amhail WEEE (Waste, Electrical & Electronic Equipment).

o *Teach Níocháin*

Bhí an Teach Níocháin/limistéar fáiltithe ar oscailt 7 lá na seachtaine. D'fhreastail an teach níocháin ar iomlán riachtanais an phríosúin le ní éadaí leapa, duivéanna, éadaí traenála, PPE oibre agus oiliúna agus éadaí pearsanta na ndaoine atá faoi choimeád i gCnoc an Arbhair. 10 fear ar a mhéad a bhí ag obair sa teach níocháin agus a fuair creidiúnú ó *Guild of Launderers*.

o *Péinteáil*

Phéinteáil na fir atá faoi choimeád codanna éagsúla den phríosún i rith na bliana faoi mhaoirseacht fhoireann an phríosúin.

o *Glanadh*

Sannadh beirt ghlantóirí ghinearálta do gach léibheann. Mar sin de, bhí 12 phríosúnach i mbun na hoibre seo ar bhonn lánaimseartha. Lena chois sin, bhí glantóirí sannta do limistéir ghinearálta eile amhail áiteanna feithimh agus cuairte.

o *Stórais*

Bhí triúr fear fostaithe sna stórais mar ar oibrigh siad faoi mhaoirseacht na foirne. I measc a gcuid dualgas bhí rialú stoic, rothlú stoic agus seiceáil teochta agus an bhail a bhí ar dálaí a fuarthas.

o *Cothabháil Talún*

Suas le hochtar fear a bhí sannta do chothabháil na talún. Chabhraigh siad i nglanadh na leanaí agus na gceapach. Coinníodh bail ardchaighdeán ar an talamh agus ar an ngairdín.

² cláir sa ghnó bia á ndeimhniú ag QQI.

Sábháilteacht Bhia

In 2019, chomhlánaigh 24 dalta cúrsa Údarás Sábháilteacht Bhia na hÉireann (FSAI) sa Bhunsábháilteacht Bhia. Tá an cúrsa FSAI éigeantach do gach fear atá ag obair i bpríomhchistin an phríosúin agus sna stórais bhia.

Iompraíochtaí Náireacha agus Cúrsaí Réamhscaoilte

Bhí clár teiripe, faoi stiúir na Seirbhíse Síceolaíochta, ar fáil do na fir i bPríosún Chnoc an Arbhair. Tugadh an chéad chuid den chlár. Saol Níos Fearr a Fhiosrú, i bPríosún an Láir Tíre, agus ansin na fir a chomhlánaigh an chéad chuid, aistríodh iad chuig Cnoc an Arbhair chun Cuid 2: Saol Níos Fearr a Chleachtadh agus Cuid 3: Saol Níos Fearr a Choinneáil a chur i gcrích

Eagraíodh an Cúrsa Réamhscaoilte faoi dhó le linn bhliain acadúil 2019. D'fhreastail breis agus 20 dalta ar gach cúrsa. Bhí an tSeirbhís Phromhaidh, baill foirne cúram sláinte agus ionadaí ó Aonad Chlár na gCiontóirí Foréigean Baile agus Gnéis páirteach i dteagasc an chúrsa. Forbraíodh leabhar réamhscaoilte 'Ag Breathnú Chun Cinn' i gCnoc an Arbhair.

Réimis Shrianta

Le linn 2019, úsáideadh an Cillín Breathnóireachta Speisialta do phríosúnach amháin ar cheithre dháta dhifriúla.

Tionscnaimh Cháilíochta

Chuir an Gobharnóir OIP ar an eolas faoi na tionscnaimh cháilíochta seo a leanas ó thús deireadh 2019, ar gá rannpháirtíocht ildisciplíneach i leith cuid díobh agus a thug scileanna saoil do na fir. Tá achoimre orthu thíos:

o Scéim Éisteora

Is seirbhís í Scéim Éisteora na Samaritans do dhaoine a bhfuil tacaíocht mhothúchánach de dhíth orthu i suíomh príosúin. Feidhmíonn príosúnaigh mar éisteoirí. Tairgtear tacaíocht ar bhonn duine le duine chun rúndacht a chinntiú. Oileadh éisteoirí nua le linn 2019 agus bronnadh teastais orthu. I mí na Nollag bhí cúig éisteoir déag oile i gCnoc an Arbhair a thug seirbhís leanúnach dóibh sin uile a bhí faoi choimeád.

o An Chros Dhearg

I rith na bliana, cuireadh oiliúint ar sheachtar ball nua de chuid na Croise Deirge ar bhonn leanúnach. D'eagraigh an Chros Dhearg clár oiliúna feasacht sláinte, tionscadail cur chun cinn sláinte, *operation transformation*, cleachtadh cuarda, béilí ar rothaí, lá feasachta meabhairshláinte agus iad uile eagraithe ar bhonn intí. Óstáladh fosta ócáid sheachtainiúil shóisialaithe gach tráthnóna Dé Sathairn do sheandaoine atá faoi choimeád. Tráth na cuairte maoirseachta, bhí 14 bhall den Chros Dhearg i gCnoc an Arbhair.

o Leabharlann

D'eagraigh fir faoi choimeád leabharlann Chnoc an Arbhair i rith na n-uaireanta seo: 09:30 go 12:00 and 14:00 go 16:00. Saorálaithe na Croise Deirge a réachtáil an leabharlann idir 17:00 agus 18:00.

o Cruinnithe AA

Eagraíodh cruinnithe AA in oifig an tSéiplínigh trí huaire sa tseachtain agus freastal maith orthu

o GAISCE

I mí na Samhna bronnadh Gradaim Chré-Umha GAISCE ar bheirt de na fir³. Bronnadh na gradaim ar an bheirt rannpháirtithe os comhair baill teaghligh agus aíonna a raibh cuireadh orthu.

³ GAISCE - The President's Award: <https://www.gaisce.ie/bronze-award/>

◦ *Dinnéar na bPríosúnach Saoil*

Tionóladh an chéad Dinnéar do Phríosúnaigh Saoil in 2019. Tháinig gach príosúnach ar gearradh príosún saoil orthu agus ionadaí de chuid Mhisin na gCaipiséineach le chéile chomh maith le haíonna a raibh cuireadh orthu i gcomhair dinnéir a réitigh agus a d'fhreastail siad sin a bhí ag obair ar a nGradam Cré-Umha GAISCE. Ag formhór na rannpháirtithe, ba é seo an chéad uair ó cimidh iad go raibh deis acu suí ag bord le grúpa daoine agus béile a ithe.

◦ *Nuachtlitir*

Tionscnamh é an Nuachtlitir ar cuireadh tús leis go déanach in 2019 agus d'aidhm leis gníomhaíochtaí agus imeachtaí faisnéiseacha a chur ar fáil sa phríosún, amhail an sceideal scoile, seirbhís séiplíneachta, seirbhís Shaorálaithe na Croise Deirge agus faisnéis ar chlár shláinte.

◦ *Mionsamhail 3T de Phríosún Chnoc an Arbhair*

Seoladh leabhar ar stair Chnoc an Arbhair i Meán Fómhair 2019. D'fhone ceiliúradh comhuaineach a dhéanamh ar sheoladh an leabhair, chruthaigh na daltaí adhmaadóireachta mionsamhail mhór 3T den phríosún.

◦ *Tionscnamh Lucht Taistil i bPríosún*

Mar chuid de Thionscnamh Lucht Taistil i bPríosún, bhí cruinniú ag Seirbhís Chomhairleoireachta an Lucht Taistil le grúpa beag fear de chuid an Lucht Taistil i bPríosún Chnoc an Arbhair gach sé seachtaine i rith na bliana. Bhí an Tionscnamh ag obair i dtreo leabhrán a fhorbairt agus de chuspóir leis cuidiú le fir déileáil le saol an phríosúin.

◦ *Coiste Spóirt agus Cultúir BOOCÁC*

D'éirigh go maith le dhá iontráil de chuid Chnoc an Arbhair i gcatagóirí 'Scríbhneoirí Nua' agus 'Cuimhní' sa chomórtas scríbhneoireachta cruthaithí i mí na Bealtaine 2019.

◦ *Comórtais agus Taispeántais Ealaíne*

Roghnaíodh obair a lán de na daltaí do Thaispeántas Ealaíne na bPríosún i bPríosún Chill Mhaighneáin mar chuid de chomhdháil EPEA i Meitheamh 2019.

◦ *Drámaíocht*

I mí na Bealtaine 2019, léirigh grúpa de 30 dalta, faoi stiúir múinteoir Drámaíochta, 'The Quare Fellow', dráma de chuid Brendan Behan. D'fhreastail an tUachtarán Micheál D Ó hUiginn agus Sabina Bn. Uí Uiginn ar an dráma. Bhí an chigireacht i láthair freisin agus iad buíoch as an gcuireadh. Comhthionscadal idir BOOCÁC agus an IPS ab ea an dráma. Bhí ceardlanna an phríosúin rannpháirteach san dráma a chur ar an ardán. An cheardlann siúinéireachta a chruthaigh na seiteanna maisiúla, an Chlólann a bhí freagrach as na cuirí agus na leabhráin, an cheardlann Fabraice a réitigh an feisteas agus an phríomhchistin a chuir an bia ar fáil. D'éirigh thar barr leis an ócáid agus tá gach duine dá raibh páirteach le moladh.

◦ *Clár Athraithe Giaranna*

Chuir an tIonad Oideachais acmhainní ar fáil do Age and Opportunity Ireland chun Clár Athraithe Giaranna (*Changing Gears*) a eagrú⁴. Cruthaíodh é chun tacú le daoine plé le hathruithe níos déanaí ina saol, mar shampla athruithe ar shláinte, caidreamh, obair agus saol teaghlaigh.

◦ *Clár Dlí Sráide*

D'oibrigh ceathrar aturnaetha faoi oiliúint ó Chlár Dlí Sráide Dhlí-Chumann na hÉireann⁵ le grúpa fear thar 6 thráthnóna chun ceisteanna dlí a théann i bhfeidhm ar an tsochaí i gcoitinne a fhiosrú.

⁴ Age and Opportunity's Changing Gears Programme: <https://ageandopportunity.ie/engage/changing-gears/>

⁵ The Law Society of Ireland's Street Law Programme: <https://www.lawsociety.ie/streetlaw>

2.3 Príosún an Chaisleáin Riabhaigh

Is príosún dúnta, meánslándála é príosún an Chaisleáin Riabhaigh d'aoisigh fir. Is é an príosún cimithe é do phríosúnaigh faoi choimeád agus dhaortha i gConnachtaibh agus tógann sé príosúnaigh chimithe fosta ón gCabhán, Dún na nGall agus an Longfort. Acmhainn oibríochta 340 atá aige.

Ar an 28 Samhain 2019, rinne OIP cuairt forléargais ar Phríosún an Chaisleáin Riabhaigh. An lá sin bhí 316 duine faoi choimeád, fir idir 30 agus 40 bliain a mbunús.

Cúram Sláinte

Tuairiscíodh gur thug dochtúir ginearálta amháin cuairt ar an bpríosún cúig lá den tseachtain - trí lá iomlán agus dhá leathlá agus riaradh ar chásanna éigeandála ar an lá céanna. D'fhreastail an dochtúir ar gach léibheann uair sa tseachtain ar ghnáthchoinní. Dúradh leis an gCigireacht go raibh 14 ball foirne leighis lánaimseartha ann agus ceathrar páirtaimseartha.

Tacaíocht agus Comhairleoireacht Andúile

Ar dháta an cuairte bhí 64 fear ag fanacht le seirbhísí andúile a rochtain. Díobh siúd, bhí rochtain ag fear amháin ar dhíthocsainiú siomptómach faoi chúnamh leighis agus bhí rochtain ag 20 fear ar chlár ionadaíochta nó cothabhála meatadóin. Tráth na cuairte ní raibh Príosún an Chaisleáin Riabhaigh ag feidhmiú cláir athshlánúcháin drugaí.

Gníomhaíocht Fhiúntach

Ar an 28 Samhain 2019, bhí 76 príosúnach ag freastal ar an scoil, 45 ar maidin agus 31 eile tráthnóna. Bhí deichniúr múinteoirí i mbun na ranganna seo a leanas: ealaín, ríomhaireacht, seirbhís custaiméirí, TABI, HRF, Ladhar le Ladhar, Pleanáil Gairme agus Aclaíocht a Bhaineann le Sláinte.

Le cois na ranganna thuasluaite bhí trí cheardlann ar oscailt fosta ar dháta na cuairte, 09:30-12:15 agus ó 14:15-16:15, Luan go dtí an Aoine.

Réimis Shrianta

Thuairiscigh an Gobharnóir gur chaith fear amháin sé lá ar Riail 62 i bpríosún an Chaisleáin Riabhaigh in 2019.

Tionscnaimh Cháilíochta

Chuir lucht bainistíochta Phríosún an Chaisleáin Riabhaigh in iúl don Chigireacht go rabhthas i mbun na dtionscnamh cáilíochta in 2019:

o Coláiste Regari

Chuir foireann an Chaisleáin Riabhaigh, i gcomhar le Coláiste Regari, tionscnamh pobalbhunaithe ar bun inar díródh ar phríosúnaigh a chumasú le bheith feasach ar agus cúram a dhéanamh dá bhféinchúram, scileanna agus muinín.

o Cúrsa Eadrána

Chuir an tionscnamh seo gléasanna agus teicnící ar fáil do baill foirne agus do phríosúnaigh chun coimhlintí a réiteach. Eagraíodh an Cúrsa Eadrána i gcomhar le hOllscoil Mhá Nuad, an chéad cheann den saghas sa tír. Cuireadh tús leis le cúrsa 6 seachtaine Piara le Piara agus, mar gheall ar a fheabhas a d'éirigh leis, cuireadh é i bhfeidhm ar bhonn céimneach i bpríosúin eile. D'iarr an Caisleán Riabhach creidiúnú ó *Mediation Ireland* don chúrsa agus d'éirigh leo. Ba é an Caisleán Riabhach an t-aon phríosún amháin in Éirinn a raibh eadránaithe creidiúnaithe acu. Eagraíodh an cúrsa seo i gcomhar le *Mediation Ireland*, an Grúpa Eadrána Lucht Taistil agus le hOllscoil Mhá Nuad, agus deimhniúchán ochtar eadránaithe an toradh a bhí air. Bhí an-áthas ar Oifig na Cigireachta cuireadh a fháil chun na hócáide deimhniúcháin agus bhí an Cigire agus comhghleacaí léi i láthair.

○ *Cúrsa Cóitseála*

Chuir an tionscnamh nua seo in 2019 ar chumas daltaí ar mian leo a bheith ina gcóitseálaithe Gradam QQI iomlán a fháil. Tugadh réimse de ghníomhaireachtaí seachtracha isteach sa chúrsa a forbraíodh i gcomhpháirt le Páirtíocht Spóirt Ros Comáin. D'éirigh le cúigear daltaí an cúrsa a chur i gcrích.

○ *Tionscnamh Éifeachtacht Phearsanta*

Mar chuid den tionscnamh seo, d'eagraigh grúpa "5k fíorúil" agus shiúil nó rith na rannpháirtithe 5km. D'éirigh le cúigear rannpháirtithe é a chur i gcrích.

○ *NA – Narcotics Anonymous*

Chuir Príosún an Chaisleáin Riabhaigh tús le clár *Narcotics Anonymous* in earrach 2019.

○ *Ionad Eachaí*

Cuireann an tionscnamh seo ar chumas na bhfear na scileanna atá de dhíth le haghaidh fostaíochta sa tionscal eachaí a fhoghlaim i ndiaidh a bheith scaoilte saor.

○ *Tionscnamh Eile*

Grúpa saorálaithe pobail iad *The Befrienders* a thugann cuairt ar phríosúin. Dírónn Tionscadal *Filleadh ar an mBaile* ar riachtanais atá ag teaghlaigh daoine atá ag filleadh ar an bpobal. Is cuidiú é tionscnamh B1 chun constaicí a bhíonn roimh dhaoine den lucht taistil a sháru.

2.4 Príosún Chnoc na Seamar

Is príosún dúnta, meánslándála é príosún Chnoc na Seamar d'aoisigh fir a riarann go príomha do phríosúnaigh faoi choimeád as limistéar Chúige Laighean. 431 an acmhainn oibríochta. Príosúnaigh dar aois 30 go 40 bliain an cohórt is mó ann.

Ar an 17 Nollaig 2019, thug an Cigire cuairt forléargais ar phríosún Chnoc na Seamar. Ar lá na cuairte bhí 400 príosúnach faoi choimeád.

Cúram Sláinte

Dúradh leis an gCigireacht go bhfeictear lucht cimithe an lá i ndiaidh a gcimithe sa phríosún. Bhí a lá féin ag gach léibheann curtha i leataobh don dochtúir. Rinneadh éigeandálaí a thriaiseáil go laethúil. Bhí an iliomad deacrachtaí ag príosúnaigh a bhí ag teacht isteach i príosún athchuir Chnoc na Seamar, lena n-áirítear údair imní thromchúiseacha meabhairshláinte. Dúradh leis an gCigireacht go raibh na hacmhainní seo a leanas ar fáil ó cheann ceann na bliana:

- Dochtúirí: Dochtúir lánaimseartha agus beirt Dochtúirí Ionaid Luan go hAoine
- Dochtúir amháin ag obair ó 09:30-11:00 Satharn agus Domhnach
- 16 Altra ag obair 08:00 go 20:00 agus oícheanta
- 2 Altra lánaimseartha 08:00 – 20:00 gan aon oíche.

Thuairiscigh an Gobharnóir go raibh roinnt folúntais altranais sa phríosún.

Feidhmíonn an tSeirbhís Ionrochtana agus Idirchaidrimh Príosún (PICLS) i bPríosún Chnoc na Seamar agus d'aidhm leis roghanna atreorach a éascú agus a shocrú ó ionaid ceartais choiriúil go hionaid ceartas pobail, nuair is cuí. Cuireann PICLS ar fáil scagthástáil ildisciplíneach, measúnú agus cúram do dhaoine a bhfuil tinneas síciatrach orthu a cuireadh siar faoi choimeád i bPríosún Chnoc na Seamar. Tuairiscíonn an tseirbhís seo leis na cúirteanna chun comhairle a thabhairt maidir le diagnóis, oiriúnacht i gcomhair trialach agus roghanna freagrachta agus cóireála. Is é aidhm PICLS an seal i bpríosún a choinneáil chomh gearr agus is féidir dóibh sin a bhfuil dianbhreoiacht meabhrach orthu trí áiseanna cuí cóireála a rochtain.

Tacaíocht agus Comhairleoireacht Andúile

Ba phost lánaimseartha é an tseirbhís chomhairleoireachta i bPríosún Chnoc na Seamar ina bhfuil beirt chomhairleoirí pháirtaimseartha agus an Ceann Foirne comhairleoireachta lonnaithe i bpríosún Pháirc na Cruithneachta in aice láimhe.

Sholáthair Cé an Cheannaí Éireann (MQI) réimse d'idirghabhálacha comhairleoireachta agus de straitéisí pleanáil scaoileadh saor dóibh sin atá faoi choimeád i bPríosún Chnoc na Seamar, agus ina measc bhí, agallóireacht inspreagtha, straitéisí cosc ar dhul siar, teiripe cognaíochta-iompraíochta, forbairt straitéisí chun déileáil le fadhbanna agus cuir chuige laghdú díobhála. Comhairleoirí creidiúnaithe a ghlac páirt i gcruinnithe ildisciplíneacha a thug comhairleoireacht andúile MQI. Atreoraíodh cliant chuig MQI trí Chúram Sláinte. Tá naisc láidre cothaithe ag seirbhís chomhairleoireachta MQI le seirbhís éagsúla comhairleoireachta agus áiseanna cóireála sa phobal agus atreoraíodh cliant oiriúnacha chuig na seirbhísí reachtúla, deonacha agus pobail seo.

In 2019, chuir an tseirbhís chomhairleoireachta 1034 idirghabháil cliant ar fáil. Le linn na bliana, bhí 40 cliant sa mhí, ar an meán mar líon cásanna beo, agus liosta feithimh 30 duine ag deireadh mhí na Nollag. Thug an Gobharnóir sonraí ar an tacaíocht a thug MQI :

Cnoc na Seamar	Iomlán sa bhliain	Meán míosúil
Comhairleoireacht	837	70
Idirghabháil ghearr	27	2
Measúnuithe	170	14
Iomlán idirghabhálacha	1034	86

Ar lá na cuairte forléargais bhí 15 phríosúnach ar dhíthocsainiú meatadóin agus 119 príosúnach ar ionadaíocht meatadóin agus 104 ar chothabháil meatadóin.

Gníomhaíocht Fhiúntach

Ar lá na cuairte, bhí 41 príosúnach ag freastal ar an scoil a bhí stiúir seachtar múinteoirí. Thíos tá na cúrsaí a bhí ar fáil a bhfuil deimhniú aitheanta mar thoradh orthu:

QQI Leibhéal 2

Ceardaíocht, Ríomhaireacht, Léitheoireacht, Scríbhneoireacht, Spriocanna foghlama a shocrú, Cainníocht agus Uimhreacha, Cruithanna agus Spás, Patrún & Caidreamh, Fadhbanna Cainníochtúla, Sláinte agus Aclaíocht, Roghanna Bia agus Cúram Sláinte agus Cur i Láthair, Ullmhú i gComhair Gairme, Mata, ESOL, Aclaíocht a Bhaineann le Sláinte

QQI Leibhéal 4

Béarla le Cainteoirí Teangacha Eile (ESOL)

Scrúduithe Stáit Dara Leibhéal 2019

Shuigh daltaí scrúduithe Teastais Shóisearaigh agus Ardteistiméireachta araon

QQI Leibhéal 3

Líníocht, Litearthacht Ríomhaireachta, Próiseáil Focal, Scarbhileoga, Éifeachtacht Phearsanta, Scileanna Pearsanta agus Idirphearsanta, Féin-Abhcóideacht

QQI Leibhéal 5

Innealtóireacht Fuaime

Bord Comhlachaithe Scoileanna Ríoga an Cheoil (ABRSM)

Teoiric an Cheoil Grád 1 agus Grád 2

Bhí na ceardlanna seo a leanas ar oscailt tráth na cuairte ar Phríosún Chnoc na Seamar: Cistin, Teach Níocháin, Glanadóireacht Thionsclaíoch agus Comhshaol. Ba iad 07:00 go 18:00 uaireanta oscailte na Cistine. 09:15 go 14:00 a bhí gach ceardlann eile ar oscailt.

Réimis Shrianta

Thuaireascigh an Gobharnóir gur cuireadh 91 príosúnach i gCealla Speisialta Breathnóireachta le linn 2019. Tuairiscíodh réimse na dtréimhsí mar seo a leanas:

- 1 - 10 lá = 88
- 11 - 20 lá = 0
- 21- 50 lá = 2
- 51+ lá = 1

Bhí deichniúr fear faoi choinneáil ar leithlis mar bheart rialaithe ionfhabhtaithe. 2 go 58 lá a mhair a dtréimhsí ar leithlis.

Teagmhais Dhiúltacha Thromchúiseacha

Dúradh leis an gCigireacht go raibh 14 theagmhas dhiúltacha thromchúiseacha san iomlán le linn 2019 i bpríosún Chnoc na Seamar:

- 5 iarracht ar fhéinmharú
- 6 ionsaí thromchúiseacha ar bhaill foirne a raibh neamhláithreachta fhadh ón obair mar thoradh orthu
- 3 bhás príosúnach a bhí faoi choimeád.

Tionscnaimh Ardcháilíochta

Dúirt lucht bainistíochta Phríosún Chnoc na Seamar leis an gCigireacht gur tharla na tionscnaimh ardcháilíochta seo a leanas in 2019:

o Cláir Scoileanna Sínte

In 2019, den chéad uair, mhéadaigh Príosún Chnoc na Seamar cláir scoile le go gcuimseofaí príosúnaigh chosanta.

o Forbairtí Seirbhís Leabharlainne

Chuir Seirbhís Leabharlainne Bhaile Átha Cliath isteach áiseanna breise leabharlainne, i gcomhar le Seirbhís Príosún na hÉireann, chun go mbeadh tuilleadh leabhair leabharlainne agus áiseanna eile faisnéise ar fáil ar léibhinn bhreise.

2.5 Príosún Chorcaí

Is príosún dúnta, meánslandála é príosún Chorcaí d'aoisigh fir. Is é an príosún cimithe é do chontae Chorcaí, Chiarraí agus Phort Láirge. 275 a acmhainn oibríochta. Ar an 3 Nollaig 2019, thug an Chigireacht cuairt forléargais ar Phríosún Chorcaí. Ar an lá sin bhí 303 faoi choimeád agus bunús na bpríosúnach idir 30 agus 40 bliain.

Cúram Sláinte

Thuaireascigh an Gobharnóir gur Dochtúir amháin, ceathrar oifigeach altranaís agus Príomh-Altra amháin atá ag Príosún Chorcaí. Ar an 3 Nollaig 2019, dúradh leis an gCigireacht nach raibh aon liosta feithimh ann do phríosúnaigh a bhí ag iarraidh seirbhísí leighis.

Tacaíocht agus Comhairleoireacht Andúile

Thug an Gobharnóir mionsonraí a bhaineann le soláthar tacaíocht andúile agus seirbhísí comhairleoireachta ar lá chuairt na Cigireachta orthu sin ata faoi choimeád i bpríosún Chorcaí.

Líon príosúnach a bhfuil rochtain acu ar chlár athshlánaithe cúí drugaí

176 Seirbhís Chomhairleoireachta MQI
8 a raibh rochtain acu ar chóireáil chónaitheach ar scaoileadh saor dóibh
2 a d'fhreastail ar Chlár Cóireála Drugaí Mhuinseo

Líon príosúnach a raibh rochtain acu ar dhíthocsainiú siomptómach faoi chúnamh leighis

578 lena n-áirítear 21 ar dhíthocsainiú meatadóin lae.

416 (Librium/ Epilim / Díthocsainiú neamhchodlaidíneach)

Líon príosúnach a raibh rochtain acu ar chláir ionadaíochta nó cothabháil meatadóin

176 (Cothabháil Meatadóin)

1 (Suboxone / Subutex)

Gníomhaíocht Fhiúntach

Díríodh gach clár agus tionscnamh sa scoil ar fhorbairt pobail laistigh den phríosún i gCorcaigh. Bhí suas le 80 príosúnach in aghaidh an tseisiúin ag gabháil do ghníomhaíochtaí oideachais. Chuir an scoil gach leibhéal oideachais ar fáil ó bhunlitearthacht go hOllscoil Oscailte. Reáchtáil Coláiste na hOllscoile Corcaigh (UCC) le cois Institiúid Teicneolaíochta Chorcaí (CIT) léachtaí intreorach sa phríosún d'fhonn príosúnaigh a dhéanamh rannpháirteach sa bhreisoideachas. Bhí rochtain tríd an scoile freisin ar réimse de sheirbhísí ionrochtana a bhí ar fáil do phríosúnaigh, amhail Eadráin a eagraíodh arís i mbliana. 82 a bhí ag freastal ar an scoil tráth chuairt na Cigireachta agus 18 múinteoir i mbun ranganna. I measc na ranganna a bhí ar fáil bhí: Ceol, Ealaíon, Adhmadóireacht, Béarla, An Chros Dhearg, Ríomhaireacht, Canadh, Pireagrafaíocht, Ceardaíocht, Fuáil, Gairneoireacht agus Spáinnis.

Le cois na ranganna oideachasúla bhí sé cheardlann ar oscailt tráth na cuairte: an giomnáisiam, an chistin, an chistin oiliúna, bainistíocht dramhaíola, scileanna tionsclaíocha, teach níos áine agus ceardlanna fabraice/bróidnéireachta

Réimis Shrianta

Dúradh leis an gCigireacht gur cuireadh 49 fear ar réimeas srianta Riail 62 le linn 2019. Seachas príosúnach amháin, 2.6 lá an mheántréimhse réimeas srianta. Cuireadh 40 fear ar réimis ar leithlis a mhair ó 3 lá go 21 lá.

Dúshláin Oibríochta

Bhí 4 theagmhas thromchúiseach ann le linn 2019: Bás faoi choimeád amháin, dhá bhagairt ar shábháilteacht baill foirne agus teagmhas amháin a bhain le húsáid drugaí mídhleathacha. Bhí 16 theagmhas ann inar úsáid baill foirne an phríosúin lámh láidir a bhain le hathlonnú príosúnaigh, naoi dteagmhas foréigin i gcoinne baill foirne agus 52 teagmhas d'fhoréigean príosúnach le príosúnach agus tuairiscíodh iad uile leis an nGarda Síochána. Thug bainisteoirí Chorcaí go nglactar go han-dáiríre le contrabhanna a bheith ag teacht isteach sa phríosún agus go mbíonn idirchaidreamh leanúnach idir an lucht bainistíochta agus an Garda Síochána chun stop a chur leis.

Tionscnaimh Ardcháilíochta

Eagraíodh roinnt clár agus tionscnamh le linn 2019 agus ina measc siúd bhí:

o Tionscadal Cóitseála Phobal Phríosún Chorcaí

In 2019 ba é seo an tríú bliain ag an gcúrsa 12 sheachtain seo. Rinne grúpa de 12 phríosúnach an cúrsa arbh é a bhuaicphointe lá bronnta gradam ar fhreastail baill teaghlaigh air. Comhpháirt eile de chuid an tionscnaimh seo campa samhraidh do pháistí a reáchtáladh i gcomhair le heagrais éagsúla spóirt. Dúradh leis an gcigireacht gur fhreastail suas le 60 páiste ar an gcampa in 2019 agus ní raibh spéis ann teoranta go dtí páistí na bpríosúnach óir bhí rochtain ag Carthanachtaí Corcaíocha eile ar áiteanna do pháistí ag an gcampa.

Aithníodh an tionscadal seo le Gradam Náisiúnta Oiliúna in 2018 de chuid Fhoras Oiliúna agus Forbartha na hÉireann mar ar ghnóthaigh sé an Comhoibriú nó Comhpháirtíocht is Fearr "Neamhbhrabúis". Fuair an tionscadal gradam eile in 2019 nuair a roghnaíodh é le dul chuig an mbabhta ceannais in 'Gradaim AE Spóirt Bí Uileghabhálach'. Ghnóthaigh an tionscadal duais a

bronnadh air sa Bhruiséil. Tugadh aitheantas do Sheirbhís Príosún na hÉireann as an tionscadal seo fosta in 2019. Roghnaíodh an tSeirbhís i gcomhair Gradam Barr Feabhais agus Nuálaíochta a bhronn an tArd-Stiúrthóir ag searmanas i gColáiste Sheirbhís Príosún na hÉireann.

Chuir an Gobharnóir in iúl don Chigireacht gur neartaigh an tionscadal na naisc láidre pobail a bhí ann cheana le Príosún Chorcaí agus gur cuireadh ar chumas an phríosúin a bheith i dteagmháil le príosúnaigh agus lena muintir ar bhealaí nua, nuálacha.

o *Cúrsa Roghanna eile ar Fhoréigean*

Eagraíodh bronnadh ar an gcohort is déanaí de rannpháirtithe ar an 8 Nollaig 2019 agus d'fhreastail baill teaghlach ar an ócáid. Cháiligh ochtar príosúnach mar éascaitheoirí don AVP.

o *An Chros Dhearg*

Lean an Chros Dhearg mar thionscnamh forbartha pobail laistigh de Phríosún Chorcaí agus bhí siad rannpháirteach i gclár stoptha den tobac an phríosúin.

o *Éisteoirí*

Lean na Samaritans de chúrsaí éisteoirí a chur ar fáil. Cuireann éisteoirí tacaíocht piaraí ar fáil.

o *Foireann an Phríosúin*

Chuir Cór na bhFear Phríosún Chorcaí, a bhfuil baill foirne ar scor agus ag obair fós ann, siamsaíocht ar fáil ag a lán imeachtaí carthanais le linn 2019.

Dúradh leis an gCigireacht fosta gur sholáthair Club Sóisialta na nOifigeach Príosúin roinnt ciseán bia do charthanachtaí áitiúla a cuireadh ar crannchur le hairgead a bhailiú. Ghlac an fhoireann agus na príosúnaigh páirt i "Rith Páirce" ar thalamh an Phríosúin.

2.6 Príosún Luimnigh

Is príosún dúnta, meánslándála é príosún Chorcaí d'aoisigh fir agus mná. Is é an príosún cimithe d'fhir é do chontae an Chláir, Luimnigh agus Thiobraid Árann agus do mhná as 6 chontae uile na Mumhan. 220 fear agus 28 bean a acmhainn oibríochta.

Ar an 26 Samhain 2019, thug an Chigireacht cuairt forléargais ar Phríosún Luimnigh. Ar an lá sin, bhí 217 fear faoi choimeád agus 37 bean. I measc chatagóirí na ndaoine a bhí faoi choimeád bhí 11 ar gearradh Príosún Saoil orthu, 33 Neamh-Náisiúnach, 31 den Lucht Taistil agus 46 Príosúnach Gearrthéarmach. Bhí 21 duine sa chóras Parúil. Iad sin idir 21 agus 30 an grúpa aoise is mó sa phríosún.

Cúram Sláinte

Dúradh leis an gCigireacht go raibh ocht seisiún ann le dochtúirí ginearálta agus 1 sheisiún síciatrach ar fáil gach seachtain ó cheann ceann na bliana.

D'fhreastail an dochtúir ar gach léibheann dhá uair sa tseachtain. Pléadh le héigeandálaí ar an lá agus atreoraíodh iad chuig Roinn Éigeandála ospidéal, má measadh gur ghá. Thuairiscigh an Gobharnóir gur Príomh-Altra, naonúr Altraí agus altra andúile amháin a chuir seirbhísí cúram sláinte ar fáil.

Príosúnaigh a d'iarr síciatraí a fheiceáil, rinne an tseirbhís síceolaíochta iad a thriáiseáil agus tairgeadh coinne de réir mar a measadh gur gá.

Tacaíocht agus Comhairleoireacht Andúile

Cuireadh in iúl don Chigireacht nach raibh Príosún Luimnigh ag tairiscint aon chlár athshlánaithe drugaí i gcaitheamh na bliana. Tairgeadh seirbhísí comhairleoireachta do phríosúnaigh. Ar an 26 Samhain, bhí 57 príosúnach ag rochtain díthocsainiú siomptómach faoi chúnamh leighis agus go raibh 35 eile ag rochtain cláir ionadaíochta nó cothabhála meatadóin.

Gníomhaíocht Fhiúntach

Ar dháta na cuairte forléargais, d'fhreastail 44 príosúnach ar scoil agus iad faoi stiúir ochtar múinteoirí. I measc na ranganna a bhí ar fáil bhí Ealaín, Ríomhaireacht, Litearthacht, Potaireacht agus Adhmadóireacht. Le cois na ranganna dá dtagraítear thuas, bhí seacht gceardlann ar oscailt ó 09:30 go 12:15 agus arís ó 14:30 go 16:15.

Réimis Shrianta

Maidir le réimis shrianta, thug lucht bainistíochta an phríosúin sonraí don Chigireacht inar léiríodh go raibh 97 príosúnach san iomlán in 2019 a cuireadh ar réimeas srianta faoi Riail 63 de na Rialacha Príosúin agus 57 eile ar réimeas srianta faoi Riail 62.

Thuairiscigh an Gobharnóir gur ar iarratas uathu féin a bhí bunús na bpríosúnach a bhí ar réimeas srianta Riail 63. D'fhonn dea-ord an phríosúin a choinneáil a bhí siad siúd a cuireadh ar Riail 62. Cuireadh 83 príosúnach san iomlán i gCillíní Breathnóireachta Speisialta agus cuireadh 111 príosúnach i gCillíní garmhaoirseachta le linn 2019.

Teagmhais Thromchúiseacha Dhiúltacha

Fuair príosúnach amháin bás i 2019. Bhí 11 theagmhas ann d'iarrachtaí féinmharaithe, lena n-áirítear féindíobháil agus ródháileoga. I ngach cás, níor bhásaigh aon duine toisc idirghabháil thráthúil na foirne. Lena chois sin, tuairiscíodh dhá ionsaí thromchúiseacha ar thoradh dóibh gur tugadh duine chun an ospidéal mar gheall ar dhrochghortuithe. Tuairiscíodh seacht dteagmhas i bPríosún Luimnigh in 2019 ar ghá lámh láidir ag foireann an phríosúin ina leith; 29 teagmhas foréigin i gcoinne na foirne ag príosúnaigh; agus 34 teagmhas d'fhoréigean príosúnach le príosúnach.

Dúshláin Bhreise

Ba dheacracht ag an bhfoireann iad iarrachtaí contrabhanna a smuigleáil isteach i bPríosún Luimnigh le linn 2019. D'éalaigh príosúnach amháin ón ospidéal ach tháinig i láthair Phríosún Luimnigh ina dhiaidh sin. Fuarthas amach lá arna mhárach go ndearna sé iarracht contrabhanna a smuigleáil isteach sa phríosún.

Gnóthaí coiriúla a atreoraíodh chuig an nGarda Síochána

Chuir an Gobharnóir in iúl don Chigireacht gur atreoraíodh 27 gnó chuig an nGarda Síochána le linn 2019 lena bhfiosrú. I measc na ngnóthaí seo bhí ionsaithe príosúnach ar phríosúnach, ionsaithe ar bhaill foirne ag príosúnaigh agus iarratais labhairt leis an nGarda Síochána.

Tionscnaimh Ardcháilíochta

Bhí Príosún Luimnigh i gceannas ar roinnt Tionscnaimh Ardcháilíochta i rith 2019 lena n-áirítear:

○ *An Tionscnamh Lucht Taistil i bPríosún (Grúpa Lucht Taistil Tuaithe Thiobraid Árann)*, Tionscnamh a bhain le teagmháil leis an bPobal Taistil ar chosaint.

○ *Erasmus-Tionscadal KA2*

Tionscadal faoi stiúir na hEorpa inar teagascadh bunuimhearhacht, litearthacht, TF agus scileanna boga trí mheán na healaíne.

◦ *Bunchúrsa NCEF*

Ba é aidhm an bhunchúrsa a chur ar chumas príosúnaigh ar éirigh leo an cúrsa a chur i gcrích a bheith incháilithe ar iarratas a chur isteach trí RPL ar an gcúrsa L.6 CEHF ar scaoileadh saor dóibh. Má chomhlánaítear an cúrsa seo níl riachtanais iontráil dhíreach na hArdteistiméireachta i bhfeidhm.

◦ *Gradam Infheistiú i bPáistí Tusla*

Gradam a bronnadh chun aitheantas a thabhairt d'iarrachtaí phríosún Luimnigh caidreamh idir tuismitheoir faoi choimeád agus a bpáistí a choinneáil.

◦ *Gradam Pobail Eaglais Mhuire*

Gradam a bronnadh ar Phríosún Luimnigh as a talamh an phríosúin a chothabháil.

◦ *Tionscadal Teaghlaigh Phríosún Luimnigh, Rae Bedford 2019 a ghnóthaigh an Investing in Children Membership Award™*

Luimneach an t-aon phríosún amháin in Éirinn a ghnóthaigh an gradam seo. Dúradh leis an gCigireacht go raibh an gradam ar na bacáin le cúpla bliain mar iarracht ag tuismitheoirí agus baill teaghlaigh faoi choimeád agus a bpáistí. Tusla a bhronn an gradam agus an bhallraíocht ar an bpríosún mar aitheantas dá iarrachtaí páistí agus daoine óga a bheith rannpháirteach sa comhrá ar toradh dó athruithe.

◦ *Tionscnaimh Eile*

- Leibhéil 1 agus 2 AP do phríosúnaigh fir agus mná araon
- Guth na Mná, maidir le Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine
- Clár Litearthachta Leabharlainne - Grúpa na Scríbhneoirí/An Roinn Oideachais

2.7 Teach an Locháin

Is príosún oscailte, slándáil íseal é Teach an Locháin d'fhir atá 18 mbliana d'aois nó níos sine, agus ar gá leibhéil is ísle slándála ina leith. 140 an acmhainn oibríochta.

Ar an 4 Nollaig 2019, thug an OIP cuairt mhaoirseachta ar Theach an Locháin agus ar an lá sin bhí 119 príosúnach faoi choimeád agus réimse aoise 20 go 71 bliain acu.

Cúram Sláinte

Bíonn trí chlinic sa tseachtain i dTeach an Locháin ag an dochtúir ginearálta. Ar dháta na cuairte bhí altra amháin ar dualgas.

Tacaíocht agus Comhairleoireacht Andúile

Le linn 2019, ní raibh aon phríosúnach i dTeach an Locháin a bhí ag rochtain cláir athshlánaithe drugaí, díthocsainiú siomptómach faoi chúnamh leighis ná cláir ionadaíochta/cothabhála meatadóin.

Gníomhaíocht Fhiúntach

Ar an 4 Nollaig, d'fhreastail 49 príosúnach i dTeach an Locháin ar ranganna sa scoil agus seachtar múinteoirí ag teagasc na gcúrsaí ar maidin agus ceathrar tráthnóna. I measc ranganna na maidine bhí Corpoideachas, Ealaín, Adhmadóireacht, Béarla, Mata, TF agus Eacnamaíocht Bhaile. I measc ranganna an tráthnóna bhí Scríbhneoireacht Chruithaitheach, TF, Corpoideachas agus Mata. Lena chois sin, bhí ceithre cheardlann ar oscailt lá na cuairte. Bhí na ceardlanna ar oscailt ó 09:00 go 14:00.

Tionscnaimh Ardcháilíochta

I measc roinnt tionscnamh i dTeach an Locháin i rith 2019 bhí an méid seo a leanas:

oGAISCE

I Meán Fómhair 2019 bronnadh gradam óir GAISCE ar Theach an Locháin den chead uair riamh. An tUachtarán Micheál D Ó hUiginn a bhronn ag searmanas i dTeach an Locháin. Dúradh leis an gcigireacht gur ócáid iontach a bhí ann do gach duine i dTeach an Locháin ach don té ar ar bronnadh agus a mhuintir go háirithe.

oLón Bliantúil na Nollag

Go déanach i mí na Samhna, óstáladh i dTeach an Locháin tuairim ar 60 seanóir de chuid an cheantair ar lón na Nollag. Foireann lónadóireachta agus iad sin faoi choimeád a réitigh an béile agus chuir an múinteoir ceoil agus cuid dá dhaltaí an tsiamsaíocht ar fáil.

oAn Chros Dhearg

Bhí rath i rith ama ar thionscadal na Croise Deirge. Cuireadh ceardlanna ar fáil sa phobal dóibh sin a bhí ar an Scéim Filleadh ar an bPobal⁶. Labhair beirt saorálaithe as Teach an Locháin ar an gComhdháil Idirnáisiúnta Sláinte agus Garchabhrach (CBHFA)⁷ i gColáiste Sheirbhís Príosún na hÉireann in Aibreán agus tugadh léargas an-dearfach ar an gclár agus ar Theach an Locháin.

oSiompóisiam, Filleadh ar an bhFostaíocht

I Márta 2019, eagraíodh siompóisiam inar labhair carthanachtaí éagsúla, grúpaí abhcóideachta príosúnach agus fostóirí féideartha faoi iarchiontóirí fostaíocht a aimsiú i ndiaidh a bheith saor arís. Tugadh deis i rith an tráthnóna dóibh sin faoi choimeád bualadh le fostóirí féideartha.

Cuireadh in iúl don Chigireacht gur fhreastail ionadaithe ó IASIO, IPRT, Promhadh, PACE, *Pathways*, *Jobcare*, iontaobhas an Ath. McVerry, Tionscnamh Lucht Siúil i bPríosún, Comhghuaillíocht Chorcaí agus roinnt ionadaithe Fiontraíochta Sóisialta ar an ócáid. De thoradh an tsiompóisiam seo, dúradh leis an gCigireacht go raibh roinnt cúrsaí sainaitheanta a cuireadh ar fáil ina dhiaidh sin ar an suíomh lena n-áirítear: Oiliúint *Safe Pass*, oibriú forcardaitheora, pábháil brící agus bloc, OFA, Láimhsiú agus Obair Lasnairde. D'eisigh Teach an Locháin tuairim ar 130 teastas a bhaineann le tionsclaíocht le linn 2019.

oRothair Scoile na hAfraice

Tháinig borradh ar an tionscadal fadbhunaithe seo le linn 2019. Dúradh leis an gcigireacht gur deisíodh beagnach 4,000 rothar i dTeach an Locháin a seoladh chun na hAfraice ó thosaigh an tionscadal. Bronnadh gradam Barr Feabhais agus Nuálaíochta IPS ar an tionscadal in 2019. Ainmníodh an tionscadal fosta i gcomhair Ghradam Státseirbhíse. Le linn 2019, chomhlánaigh seisear fear cúrsaí Meicnice Rothair *City and Guilds* a eagraíodh ar an suíomh i gcomhar le *The Bridge Project*¹ agus *Róthar*

oBóthar

Mar chuid den tionscnamh seo, tógadh 43 gamhain ar thalamh Theach an Locháin in 2019 don pháirtí carthanachta, Bóthar. Iad sin a bhí páirteach san obair seo cuireadh oiliúint orthu sa riar ainmhithe trí eagrás deonach tréidliachta ar a dtugtar Cumann Saorálaithe Tréidliachta in Éirinn (VIVA). I nDeireadh Fómhair, thionóil Teach an Locháin a lá oscailte bliantúil agus tháinig feirmeoirí agus a muintir i láthair a thug gamhna i rith na bliana agus bhronn siad teastas ar 20 fear ar an lá.

oOspís an Iarthuaiscirt

Leanadh in 2019 de Thionscadal Lus na Gréine i gcomhar le hOspís an Iarthuaiscirt i Sligeach. 3500 lus gréine san iomlán a fásadh i bpolatholláin do NWH. Díoladh iad ar "Lá na Lusanna Gréine" ar fud an réigiúin agus tugadh an t-airgead ar fad a bailíodh i dtreo reáchtáil na hospíse agus a foireann cúram baile.

⁶ Scéim dhreasachtaithe i gcomhair scaoileadh saor príosúnaigh incháilithe a dhéanann obair pobail neamhíochta mar choinníoll lena scaoileadh go luath.

⁷ CBHFA -. Déanann grúpaí 'Stádas Speisialta' de phríosúnaigh dheonacha na Croise Deirge traenáil CBFHA i ngach príosún agus cuireann siad le timpeallacht príosúin níos folláine, sábháilte.

Chláraigh Teach an Locháin ar Ollmhaidin chaife na hÉireann agus an t-airgead ar fad a bailíodh tugtha don chúis an-fhiúntach seo.

oRith Páirce "An Bonnán Buí"

I Meitheamh cuireadh Rith Páirce "An Bonnán Buí" ar bun i dTeach an Locháin. Gac Satharn, ghlac na príosúnaigh, an fhoireann agus daoine sa phobal ar reathaithe cláraithe páirce iad páirt san imeacht seo.

oRith an Ribín Bhuí

Ar fud an domhain, bíonn dúshláin roimh iarchiontóirí maidir le sárú leithcheala sa tsochaí. Tionscnaíodh Tionscadal an Ribín Bhuí le hiarchiontóirí chun ath-imeascadh sa tsochaí. Eagraíodh an chéad Rith an Ribín Bhuí riamh in Éirinn i dTeach an Locháin ar an 28^ú Meán Fómhair 2019. Comhthionscnamh é seo idir Seirbhís Príosún na hÉireann agus an tSeirbhís Phromhaidh.

2.8 Príosún Lár Tíre

Is príosún dúnta, meánslándála é príosún Lár Tíre d'aoisigh fir. Is é an príosún cimithe do chontae Cheatharlach, Chill Dara, Chill Chainnigh, Laoise, Uíbh Fhailí agus na hIarmhí. 870 an acmhainn oibríochta.

Ar an 9 Nollaig, thug an Chigireacht cuairt forléargais ar Phríosún Lár Tíre. Ar an lá sin bhí 839 duine faoi choimeád, agus fir 30 go 39 bliain an grúpa is mó a bhí faoi choimeád.

Cúram Sláinte

Thuairiscigh an Gobharnóir go raibh beirt dochtúirí, Príomh-Oifigeach Altranais agus 22 Altra sannta. Ar dháta na cuairte bhí 15 bhall foirne ar dualgas.

Mar seo a leanas a bhí liostaí feithimh chun seirbhísí leighis a rochtain:

Altra Andúile	10
Comhairleoir Andúile	55
Coslia	48
Fiaclóir	67
Radharceolaí	83

Tacaíocht agus Comhairleoireacht Andúile

Bhí 67 san iomlán de líon cásanna gníomhacha ag Comhairleoirí Andúile ar an 9 Nollaig 2019. Bhí beirt ar dhíthocsainiú meatadóin agus 85 ar chothabháil meatadóin.

Gníomhaíocht Fhiúntach

Ar dháta na cuairte, 173 dalta a d'fhreastail ar ranganna. D'fhreastail roinnt daltaí ar níos mó ná rang amháin agus, mar sin, is 586 ar fad a bhí i láthair ar 9 Nollaig. 32 múinteoir san iomlán a theagasc na ranganna seo. Seo a leanas na ranganna a bhí ar fáil:

• Mata	• Ealaín	• Staidéar Gnó
• Ríomhaireacht	• Réiteach Coimhlinte	• Scríbhneoireacht Chruithaitheach
• Béarla	• ESOL	• Oideachas Treorach
• Stair	• Eacnamaíocht Bhaile	• Ceardaíocht Tí
• Amber Flag	• Miotalóireacht	• Déanamh Mionsamhlacha
• Ceol	• Corpoideachas	• Ióga

- Potaireacht
- Snoíodóireacht Cloiche
- Spáinnis
- Cumhdaitheoireacht
- Sníomh
- Cúram Pearsanta & Cur i Láthair

Bhí creidiúnú ar fáil i bPríosún Lár Tíre ó na forais seo a leanas: QQI Leibhéal 1 go 5, An Ollscoil Oscailte, Bord Comhlachaithe Scoil Ríoga an Cheoil agus Coimisiún na Scrúduithe Stáit (Teastas Sóisearach agus Ardteistiméireacht).

Dúradh leis an gCigireacht go n-éascaíonn Príosún Lár Tíre 24 Ceardlann ar a bhfreastalaíonn 534 príosúnach. Bhí na ceardlanna seo a leanas ar oscailt ar 9 Nollaig:

- Gairneoireacht 1
- Siúinéireacht
- Athchóiriú Troscáin
- Clódoireacht
- Greanadh
- Teach Níocháin
- Gíomnásiam na Monarchana
- Péinteáil & Cothabháil Solais
- Gairneoireacht 2
- Táthú
- Gíomnásiam Rannóg G
- Ríomhaireacht
- Cistin
- Bainistíocht Dramhaíola
- Gíomnásiam Nua
- Ríomhaireacht Rannóg E
- Scileanna Tógála
- Gíomnásiam Rannóg E
- Gíomnásiam C 1 Clé
- Frámáil Pictiúr
- Bialann Foirne
- Glanadh Tionsclaíoch
- Halla Spóirt
- Ríomhaireacht Rannóg G

Bronnadh deimhniúcháin orthu sin ar éirigh leo cláir éagsúla Oiliúint Oibre a chomhlánú le linn na bliana:

Deimhniúcháin Oiliúint Oibre

Réimse	Creidiúnú	Cur síos
Teach Níocháin	<i>Guild of Launderers</i>	10 bhfear a comhlánaigh an clár Teastais
Scileanna Tógála	<i>City & Guilds</i>	10 bhfear ag céimeanna éagsúla Bunscileanna Tógála
Siúinéireacht	<i>City & Guilds</i>	5 fhear ag céimeanna éagsúla Bunscileanna Siúinéireachta
Gairneoireacht	QQI	19 bhfear rannpháirteach ag leibhéal 3 agus 4
Athchóiriú Troscáin	Cúrsa oiliúna intí	6 fear a comhlánaigh cúrsa oiliúna intí go dtí leibhéal 5 QQI san athchóiriú troscáin
Glanadh Tionsclaíoch	Cúrsa oiliúna intí	92 fear a comhlánaigh bunchúrsa glanadóireachta
Ríomhaireacht	Scileanna ICS	10 fear a comhlánaigh scileanna comhionanna
Oiliúint Cheimiceach		26 fear a comhlánaigh oiliúint ar fheasacht cheimice
Lónadóireacht	<i>City & Guilds</i>	12 fear a comhlánaigh an Bunchúrsa Lónadóireachta
Láimhsiú Sábháilte Bunúsach	Cúrsa oiliúna intí	176 fear a comhlánaigh cúrsa Láimhsiú Sábháilte Bunúsach

Réimis Shrianta

Le linn 2019, cuireadh 32 príosúnach ar réimeas srianta faoi Riail 62 agus cuireadh 89 príosúnach ar leithlis faoi Riail 63.

Teagmhais Thromchúiseacha Dhiúltacha

Thuaireascigh an Gobharnóir gur tharla roinnt teagmhais thromchúiseacha le linn 2019, lena n-áirítear:

Bás faoi Choimeád	4
Iarrachtaí ar Fhéinmharú	2
Féindíobháil	7
Ionsaí Tromchúiseach	25
Comh-Dhísmacht	1

Dúshláin Oibríochta

Thug an Gobharnóir le fios go bhfacthas roinnt drón agus/nó seachadadh contrabhanna de dhrón sa phríosún in 2019. Cuireadh in iúl don Chigireacht freisin gur fadhb iad iarrachtaí contrabhanna a thabhairt isteach i bPríosún Lár Tíre le linn cuairteanna. Gabhadh 36 cuairteoir sa limistéar scagtha le linn 2019. Lena chois sin, bhí iarracht amháin ar éalú ón ospidéal.

Thuaireascigh an Gobharnóir go raibh 11 theagmhas ann nuair ba ghá d'fhoireann an phríosúin lámh láidir a úsáid chun príosúnaigh a athlonnú. Tuairiscíodh 22 teagmhas foréigin ar bhaill foirne ag príosúnaigh agus 107 teagmhas foréigin príosúnaigh ar phríosúnaigh. Atreoraíodh 32 líomhain gnó coiriúil leis an nGarda Síochána a bhain le:

- Ionsaithe
- Bulaíocht
- Aimsiú contrabhanna
- Iarracht ar Éalú
- Iarratais ag príosúnaigh labhairt leis an nGarda Síochána
- Ionsaí Gnéasach
- Iompraíocht Mhígheanasach

Tionscnaimh Ardcháilíochta

Feidhmíodh roinnt tionscnaimh/cláir dhearfacha le linn 2019, lena n-áirítear:

o *Tionscadal hAPPi (Gairneoireacht)*

Cuireadh an Chigireacht ar an eolas faoi thionscadal ceithre bliana a eagraíodh i gcomhar le Síceolaíocht agus Obair & Oiliúint a ceapadh chun tionchar dearfach a imirt ar mheabhairshláinte príosúnach, rátaí gníomhaíocht fhisiciúil a mhéadú agus eitic agus scileanna oibre a fhorbairt tríd na ngairneoireacht. I Meán Fómhair 2018, chuir Coláiste na hOllscoile Corcaigh tús le taighde ar iarmhairtí síceolaíochta an tionscadail seo ar 12 chiontóir.

o *Grúpa Piar-Thacaíochta Lucht Taistil*

Cuireadh tús leis an nGrúpa Piar-Thacaíochta Lucht Taistil i nDeireadh Fómhair 2019 agus bhí naonúr fear i láthair gach Déardaoin. Seisiún seomra ranga a bhí sna chéad chúig seachtaine inar cumhdaíodh cultúr lucht taistil agus pleanáil tionscadail. Eagraíodh comórtas liathróid láimhe agus chruthaigh na rannpháirtithe cairteanna lucht taistil, capaill bheaga mhaide agus buicéid ghuaile chopair. Bhí sé beartaithe acu na hearraí seo a thabhairt d'Ospidéal Shráid an Teampaill ar a gcur i gcrích dóibh.

o *Ceardlann Bród Lucht Taistil*

17 fear a d'fhreastail ar an gceardlann seo. Phléigh an grúpa cultúr lucht taistil, luachanna teaghlaigh agus chan amhráin a bhain le cultúr lucht taistil. Tuairiscíodh gur éirigh thar barr leis an gceardlann.

o *Irisleabhar Time Server*

Chuir an lucht bainistíochta in iúl don Chigireacht gur mó an ráchairt ná riamh ar an bhfoilseachán seo agus breis agus 800 cóip á n-eisiúint gach re mí. Cruthaíonn foireann an irisleabhair siamsaíocht le cois *Time Server Yearbook 2019*.

oAthchóiriú Troscáin

Saineolaí san athchóiriú troscáin a thacaigh leis an gceardlann seo. Rinne na fir a d'fhreastail ar an gceardlann seo troscán seandachta de chuid Oifig na nOibreacha Poiblí a athchóiriú.

oScileanna Tógála

Chuir saor cloiche cúrsa ar fáil do ghrúpa fear in 2019. Dúradh leis an gcigireacht gur thaitin an cúrsa seo go mór leis na rannpháirtithe uile, go háirithe na gnéithe den chúrsa a ceapadh chun rannpháirtithe a chur ar an eolas faoi cheardaíocht sailí agus snoíodóireacht adhmaid.

oSeirbhísí Feabhsaithe Faisnéis do Shaoránaigh - Lár Tíre

Tugadh Seirbhísí Feabhsaithe Faisnéis do Shaoránaigh isteach i bPríosún Lár Tíre ar aon dul le creat nua náisiúnta a comhaontaíodh le Seirbhís Faisnéise do Shaoránaigh Laighean Theas agus Bord Faisnéise do Shaoránaigh náisiúnta. Forbraíodh seirbhísí nua faisnéise, ábhar poiblíochta agus acmhainní gréasáin agus tá sé beartaithe seirbhísí den sórt a shíneadh go dtí príosúin eile in 2020.

oIonad Cúram Ailse Cuisle

I mí Eanáir, ghlac foireann Phríosún Lár Tíre páirt in *Operation Transformation*, tionscnamh chun airgead a bhailiú d'Ionad Cuisle. Rinneadh dhá dheasc ilfheidhmeacha don ionad sa cheardlann adhmaidóireachta.

oCeardlann Bhearbóra

Tugadh isteach ceardlann Bhearbóra, 'ConHair', mar ghníomhaíocht nua Oibre & Oiliúna ar sciathán amháin i mí na Samhna 2019. Príosúnach a bhainistigh an cheardlann le tacaíocht ón bPríomh-Oifigeach Oibre & Oiliúna agus baill foirne ar an sciathán. Iad sin a thapaigh an tseirbhís seo, thug siad síntiús €2 do charthanachtaí.

oCeardlann Ghreanadóireachta

Dhear agus tháirg an Cheardlann Ghreanadóireachta maisiúcháin Nollag ó phrás snasta agus thug 50 maisiúchán d'Ionad Cuisle. Chomh maith leis sin, tháirg an cheardlann plaiceanna bronnta gradaim don Chros Dhearg agus Gradaim Aon Fhíse na Státseirbhíse.

oFéile Cheoil Sonas 2019

Chruthaigh ceardlanna éagsúla prapaí don fhéile cheoil, ó bhinsí picnice, go lóchrainn, prapaí lus gréine adhmaid agus gléasnótaí ceoil.

oIonad Réalta ag Scoil an Teaghlaigh Naofa, Port Laoise

Thug na ceardlanna binsí picnice leanaí, binse cairde, beathadáin éan, boscaí nide, boscaí plandaí, cistin spraoi agus aonad seilfeanna don scoil.

oScoil Bhríde, An Leacach Cill Dara

Chruthaigh an cheardlann mhiotalóireacht cluiche do lá spraoi teaghlaigh agus maíodh leis an gCigireacht gur éirigh thar cionn leis agus go bhfuiltear á úsáid go fóill ar imeachtaí eile.

oKlub Kildare agus CLG Chluain na Slí

Rinne na ceardlanna trí bosca léime don ghiomnáisiam, le cois troscán gairdín do cheant carthanachta CLG Chluain na Slí.

oBrosna Triomaithe

I mí na Samhna 2019, sholáthair ceardlanna Lár Tíre an broсна triomaithe a bailíodh sna ceardlanna do ghrúpaí áitiúla seandaoine. Dúradh leis an gcigireacht gur éirigh thar cionn leis an tionscnamh le grúpaí seanóirí i gceantair Mhainistir Éimhín, an tSráidbhaile agus Thigh Mochua/

2.9 Príosún Mhuinseo

Is príosún dúnta, meánslándála é príosún Mhuinseo d'aoisigh fir. Is é an príomhphríosún cimithe é do hathair agus contae Bhaile Átha Cliath. 755 an acmhainn leapacha.

Ar an 19 Nollaig 2019, thug an Chigireacht cuairt forléargais ar Phríosún Mhuinseo. Ar an lá sin bhí 700 duine faoi choimeád, agus fir 30 go 40 bliain an grúpa is mó a bhí faoi choimeád.

Cúram Sláinte

Thuairiscigh an Gobharnóir gur triúr dochtúirí, 20 Oifigeach Altranais agus Oifigeach Leighis amháin atá sa phríosún. Ar lá na cuairte forléargais, bhí na liostaí feithimh seo a leanas ann:

Súileolaí	2 mhí
Fiaclóir	1 seachtain
Cosla	2 - 3 mí
Dochtúir	2 lá

Tacaíocht agus Comhairleoireacht Andúile

Ar lá na cuairte, bhí 32 fear ag rochtain cláir athshlánaithe drugaí; bhí ceathrar a raibh rochtain acu ar dhíthocsainiú siomptómach faoi chúnamh leighis; agus 193 de na fir a raibh rochtain acu ar chláir ionadaíochta nó cothabhála meatadóin.

Gníomhaíocht Fhiúntach

Ar lá na cuairte, bhí 173 príosúnach ag freastal ar an scoil agus 17 múinteoir ag teagasc ranganna. Is iad seo a leanas na ranganna a bhí ar fáil i bPríosún Mhuinseo:

Maidin

Stair na hArdteistiméireachta
QQI Béarla Leibhéal 2
Ríomhaireacht
QQI Scileanna Boga Leibhéal 3
Ealaín
Ceardaíocht
Ióga
Cócaireacht (príosúnaigh saoil amháin)
Ceol (méarchláir)
Ceol (giotár)
Grúpa andúile arna éascú sa scoil

Tráthnóna

Gairmthreoir / Réamhscaoileadh
Stair na hArdteistiméireachta
Machnamhacht
Litearthacht (grúpa litrithe)
Ceardaíocht
Cleachtadh Cuarda
Ceol
Grúpa Síceolaíochta arna éascú sa scoil
Cócaireacht
Ióga

Oíche

Machnamhacht

Bhí na ceardlann seo a leanas ar oscailt tráth na ceardlainne: ceardlann fabraice, ionad ríomhaireachta, lónadóireacht, cistin, bialann na foirne, bainistíocht dramhaíola, glanadh tionsclaíoch, scileanna tionsclaíocha thar agus trí ghiomnásiam.

Réimis Shrianta

Dúradh leis an gcigireacht gur cuireadh 232 fear faoi réimeas srianta faoi na Rialacha Príosúin seo a leanas in 2019:

Riail 63 =	229
Riail 62 =	2
Riail 64 =	1

Príosúnaigh chosanta ab ea na Príosúnaigh ar réimeas srianta Rial 63. D'fhan na príosúnaigh seo ar cosaint le linn a dtréimhse daortha ach amháin má scoir siad den chosaint agus d'fhill siad ar ghnáthréimeas. Dúradh leis an gCigireacht go raibh siad sin a cuireadh ar Rial 63 faoi athbhreithniú míosúil. Tá mionsonraí ar Rial 62, 63 agus 64 in Aguisín II.

Dúradh leis an gcigireacht gur úsáideadh Cillíní Breathnóireachta Speisialta le linn na bliana ach níor tugadh uimhir shainiúil.

Teagmhais Thromchúiseacha Dhiúltacha

Tuairiscíodh 10 dteagmhas féindíobhála i bPríosún Mhuinseo le linn 2019.

Tionscnaimh Ardcháilíochta

Thug lucht bainistíochta na mionsonraí seo a leanas don Chigireacht faoi thionscnaimh oideachais agus gnóthaí ardcháilíochta eile in 2019:

o TEDx MJ

Ba é Muinseo an chéad phríosún in Éirinn le caint TEDx a óstáil. Rinneadh cur síos ar na dúshláin a bhíonn roimh iarphríosúnaigh iad féin a athimeascadh sa tsochaí.

o IBEC Keepwell Mark

Ba é Muinseo an chéad phríosún in Éirinn le IBEC Keepwell Mark a ghnóthú. Is measúnú é, bunaithe ar iniúchadh ar thionscnaimh folláine foirne.

o Clár Ceannasaíochta Treorach

Ba chlár náisiúnta Forbairt Ghairmiúil é an tionscnamh seo a ceapadh le réimsí foghlama agus teagaisc a fheabhsú i scoileanna. Ba é Príosún Mhuinseo an t-aon Ionad Oideachais príosúin amháin a roghnaíodh chun páirt a ghlacadh sa chlár.

o Clár TL21

Roghnaíodh Muinseo le bheith páirteach i gClár TL21 atá faoi stiúir Ollscoil Mhá Nuad. Cuireadh chun cinn sa cheardlann seo, bunaithe ar Fhorbairt Ghairmiúil Leanúnach do mhúinteoirí agus do cheannairí scoile, cleachtas nuálach agus pobail foghlama ghairmiúla in iar-bhunscoileanna. Ba é Príosún Mhuinseo an t-aon Ionad Oideachais príosúin amháin a bhí rannpháirteach sa tionscnamh seo.

o Tionscadal Gruntvig arna mhaoiniú ag AE

Díríodh sa tionscadal seo ar dhá chlár a fhorbairt a thuilleadh: An Clár Oiliúna Acmhainneachta agus Fealsúnacht i bPríosún.

o Tionscnaimh Eile:

- Seó grinn (Sciathán C&D) agus Biongó (Sciathán A&B) - Deireadh Fómhair 2019
- Oiliúint Ceannairí Tacaíochta Gaisce - Deireadh Fómhair 2019.
- Cóir Phríosúnaigh an Aonaid dul Chun Cinn agus fhoireann SOLAS a chruthaigh Dlúthdhiosca dráma ceoil carthanachta do Phobal Simon
- Seó Pat Kenny ar Newstalk san Ionad Oideachais - Deireadh Fómhair 2019
- Tástáil Fuilbhrú, Lá Domhanda Strócanna - Deireadh Fómhair 2019
- Tae Tráthnóna le hIonad Lae an Chabraigh agus le Seid na bhFear Bhaile Phib, Lá Idirnáisiúnta an tSeanóra - mí na Samhna 2019
- Tástáil Fuilbhrú, Lá Domhanda Diaibéitis - mí na Samhna 2019
- Aoi-Léacht ar Chuairt Mohammad Ali ar Éirinn - mí na Samhna 2019
- Clár Dlí Sráide, tréimhse 4 seachtaine - Samhain/ Nollaig 2019
- Clár Oiliúna Acmhainneachta, a cuireadh ar fáil faoi dhó le linn 2019

2.10 Príosún na mBan Mhuinseo (Ionad *Dóchas*)

Is príosún dúnta meánslándála é Ionad *Dóchas* do mhná 18 mbliana d'aois nó níos sine. Is é an príosún cimithe é do mhná a chuirtear siar ar choimeád nó atá daortha ó gach cúirt lasmuigh de limistéar na Mumhan.

Ar an 19 Nollaig 2019, thug an Chigireacht cuairt forléargais ar Ionad *Dóchas*. Ar an lá, bhí 146 duine faoi choimeád agus próifíl aoise 18 go 67 bliain acu.

Cúram Sláinte

Chuir an lucht bainistíochta áitiúil in iúl don Chigireacht nach raibh aon liosta feithimh ann chun freastal ar sheirbhísí cúraim phríomhúil. Lá na cuairte, bhí Dochtúir amháin, Príomh-Oifigeach Altranais amháin agus Altra amháin ar dualgas.

Tacaíocht agus Comhairleoireacht Andúile

Thuairiscigh an Gobharnóir go raibh príosúnach nó dhó le linn 2019 a raibh rochtain acu ar chlár chuí athshlánaithe drugaí. Ar dháta na cuairte forléargais, bhí 69 príosúnach a raibh rochtain acu ar chlár ionadaíochta nó cothabhála leighis. Lena chois sin thuas, bhí príosúnaigh in ann fosta díthocsainiú siomptómach faoi chúnamh leighis a rochtain. Ar an 19 Nollaig, bhí 29 príosúnach ar dhíthocsainiú Valium agus beirt ar dhíthocsainiú Librium. Ina theannta sin, meastar go raibh 25% de phobal an phríosúin ar dhíthocsainiú Meatadón in 2019.

Gníomhaíocht Fhiúntach

Ar an 19 Nollaig, bhí ocht rang ar siúl agus 48 príosúnach i láthair agus iad á dteagasc ag ochtar múinteoirí.

Bhí trí cheardlann ar oscailt, mar atá, an Chistin, Glanadh Tionsclaíoch agus Ríomhaireacht. Bhí na ceardlanna ar oscailt ar feadh ceithre go dtí ocht n-uair an chloig.

Cuireadh in iúl don Chigireacht gurb é an gnáthamh díghlasáil ar a 08:00, athghlasáil ó 13:00 go 14:00, díghlasáil arís idir 14:00 agus 19:30, agus athghlasáil ó 19:30 go 20:00. Le linn na hathghlasála, tá de shaoirse ag na mná bogadh laistigh dá dteach féin agus an clós.

Réimis Shrianta

Cuireadh in iúl don Chigireacht nár cuireadh aon phríosúnach ar leithlis le linn 2019. Cuireadh príosúnach ar scaradh ar feadh 51 lá de bhun faisnéise ón nGarda Síochána a bhain le bagairt ar shaol duine.

Dúshlán Oibríochta

Bhí teagmhas amháin a bhain le féindíobháil thromchúiseach in 2019 ar tháinig bás dá bharr 11 lá níos déanaí. Is mian leis an gCigireacht comhbhrón a chur in iúl do mhuintir na mná a fuair bás. Dúradh leis an gCigireacht go raibh ar an bhfoireann plé le hocht dteagmhas d'iarrachtaí féinmharaíthe in 2019. Tháinig foireann leighis ar an láthair agus thug cóireáil ar an suíomh i ngach cás.

Tionscnaimh Ardcháilíochta

D'aithin an príosún na nithe seo a leanas mar thionscnaimh ardcháilíochta: Red Cross An Chros Dhearg/Samaritans; Seomra Cuairt Teaghlaigh; Ranganna Tuismitheoireachta agus Grúpa Cniotála / Club Leabhar.

2.11 Príosún Phort Laoise

Is príosún dúnta, ardslándála é príosún Phort Laoise d'aoisigh fir. Is é an príomhphríosún cimithe é dóibh sin a cuireadh faoi choimeád ón gCúirt Choiriúil Speisialta agus i measc na bpríosúnach atá á gcoimeád ann tá siad sin a bhfuil baint au le coiriúlacht theascrach. 291 an acmhainn oibríochta.

Ar an 12 Nollaig 2019, thug an Chigireacht cuairt forléargais ar Phríosún Phort Laoise. Ar an lá bhí 235 duine faoi choimeád agus réimse aoise 18 go 72 bliain acu.

Cúram Sláinte

Thuaireascigh an Gobharnóir go bhfuair an príosún seirbhísí Dochtúir ionad amháin, Príomh-Oifigeach Altranais amháin agus naonúr Oifigeach Altranais.

Tacaíocht agus Comhairleoireacht Andúile

Ar dháta na cuairte forléargais dúradh leis an gCigireacht go raibh 14 fear a raibh rochtain acu ar chlár athshlánaithe drugaí agus go raibh cúrsa coiscithe athiompaithe sceidealaithe do mhí Eanáir 2020. Ní raibh aon fhear ag fáil díthocsainiú siomptómach faoi chúnamh leighis agus bhí seachtar acu a raibh rochtain acu ar chlár ionadaíochta nó cothabhála meatadóin.

Gníomhaíocht Fhiúntach

Ar dháta na cuairte, d'fhreastail 86 príosúnach ranganna i scoil an phríosúin. Bhí 14 rang ar fáil, á dteagasc ag 23 múinteoirí. Thug an Gobharnóir na sonraí rannpháirtíochta daltaí seo a leanas.

1 dhalta	7 n-uaire
2 dalta	6 uaire
21 dalta	5 uaire
36 dalta	3 uaire
26 dalta	2 uair

Iomlán rannpháirtíochta: 284 uair Meán-rannpháirtíocht: 3.3 uair

Bhí ocht gceardlann ar oscailt ar dháta na cuairte agus 101 príosúnach a d'fhreastail le linn an lae. Bhí na ceardlanna ar oscailt ó 10:00 go 12:00, agus arís tráthnóna ó 14:00 go 16:00. Áirítear na ranganna seo a leanas i measc a raibh ar fáil do phríosúnaigh:

• Gortuithe Spóirt	• Garchabhair cheirde	• Corpoideachas
• Ríomhaireacht	• Grafaic Ríomhaireachta	• Ealaín
• Staidéar Sóisialta	• Béarla	• Cumarsáid
• Scríbhneoireacht	• ESOL	• Tíreolaíocht
• Chruthaitheach		
• Ceol	• Cumhdaitheoireacht	• Greanadh cloiche
• Staidéar Gnó	• Eacnamaíocht Bhaile	

Réimis Shrianta

In 2019, bhí beirt fhear ar réimeas srianta faoi Riail 62. Bhí fear amháin ar Riail 62 ar feadh tréimhse fhada. Aistríodh é go Príosún Phort Laoise le linn ráithe 1 de 2018 agus bhí sé ar réimeas srianta ar feadh na mblianta roimh aistriú go Port Laoise. Bhí sé ar Riail 62 fós ar dháta na cuairte, de bhun Ordú Cúirte. Bhí an dara fear ar Riail 62 ó bhí Meán Fómhair 2019 ann.

Is ar leithlis a coinníodh príosúnaigh theascracha agus gan aon bhaint acu le pobal an phríosúin i gcoitinne.

31 príosúnach san iomlán a coinníodh ar leithlis ar chúiseanna slándála. Réimeas sceidealaithe ach teoranta a bhí ag na fir seo. Dúradh leis an gCigireacht go raibh teorainn leis an am a chaith siad sín

ar réimeas srianta lasmuigh dá gckillíní. Lena chois sin, aistríodh líon ard príosúnach ó Riail 62 chuig pobal an phríosúin i gcoitinne.

Teagmhais Thromchúiseacha Dhiúltacha

Bhí ceithre theagmhas thromchúiseacha dhiúltacha i bPríosún Phort Laoise in 2019. Bhí teagmhas amháin féindíobhála ann, bás faoi choimeád (cúiseanna nádúrtha) agus gortaíodh beirt bhall foirne nuair a chuathas idir beirt phríosúnach a bhí ag troid.

Dúshláin Oibríochta

Thuairiscigh an Gobharnóir 19 dteagmhas in 2019 inar ghá úsáid lámh láidir ag foireann an phríosúin chun athlonnuithe príosúnach a dhéanamh agus mar fhreagairt d'fhoréigean ag príosúnaigh, siabhrán agus mí-úsáid ó bhéal

Bhí teagmhas amháin ann inar gortaíodh baill foirne príosúin de gheall ar ionsaí príosúnach ar phríosúnach. Taifeadadh ceithre theagmhas d'ionsaithe príosúnach ar phríosúnach.

Gnóthaí Coiriúla a atreoraíodh ó Lucht Bainistíochta an Phríosúin leis an nGarda Síochána

Cuireadh in iúl don Chigireacht gur atreoraíodh trí ghnó choiriúla leis an nGarda Síochána in 2019 a bhain le líomhain faoi bhagairt ar oifigeach, damáiste coiriúil agus ionsaí ag príosúnach ar phríosúnach.

Éisteachtaí Smachta

In 2019, bhí 154 éisteacht smachta ann ar toradh dóibh smachtbhannaí.

Tionscnaimh Ardcháilíochta

In 2019, cuireadh na tionscnaimh ardcháilíochta agus tionscadail seo a leanas i bhfeidhm:

- Seachtain Sláinte agus Folláine do phríosúnaigh agus don fhoireann - Eanáir 2019
- Méadú Chlár na Croise Deirge
- Méadú/Tabhairt isteach Scéim Éistoirí Samaritans
- Rannpháirtíocht Tosaigh le Clár Maireachtáil go Láidir (seoladh 2020)
- Bunú réimis i mBloc A (tógáil ar thionscnaimh 2018).
- Rannpháirtíocht le ICRC maidir le príosúnaigh atá faoi choimeád mar gheall ar choimhlint, ag leanúint ó 2018
- Cumarsáid le príosúnach treascrach den chéad uair maidir le Bord Parúil agus Teastais Oiliúint Oibre
- Athbhreithniú agus feabhsú leanúnach ar Phleanáil Lucht Saothar trí úsáid Uaireanta Bliantúlaithe buiséadaithe agus éasca
- Bunú sraith de choistí comhlíonta feidhmiúil, ag tógáil ar dhul chun cinn in 2018 agus de bhun agus/nó bunú modheolaíochtaí comhlíonta
- Pleananna Bainistithe Réimis a Fheidhmiú

2.12 Mainistir Shelton

Is príosún oscailte, slándáil íseal é Mainistir Shelton d'fhir atá 19 mbliana d'aois nó níos sine, agus ar gá leibhéil is ísle slándála ina leith. 115 an acmhainn oibríochta. Osclaíodh Mainistir Shelton mar phríosún in 1973 agus tá sé suite ar 25 acra de ghairdíní agus tailte agus feirm oibre 55 acra buailte leis.

Ar an 12 Nollaig 2019, thug a Chigireacht cuairt forléargais ar Mhainistir Shelton. Ar an lá sin, bhí 109 duine faoi choimeád.

Cúram Sláinte

Tá fáil ag na fir atá i Mainistir Shelton ar dhochtúir ó Luan go hAoine agus ar Altra seacht lá na seachtaine. Tá rochtain acu fosta ar fhiacloir, optaméadraí, fisiteiripeoir, agus síceolaí.

Tacaíocht agus Comhairleoireacht Andúile

Ní raibh aon phríosúnach a raibh rochtain acu ar athshlánú drugaí, díthocsainiú nó aon chineál eile seirbhísí tacaíochta andúile lá na cuairte forléargais. Féadann príosúnaigh, áfach, dul i dteagmháil le Cé an Cheannaí (MQI) Éireann má tá tacaíocht de dhíth orthu.

Gníomhaíocht Fhiúntach

Lá na cuairte bhí 12 rang ar siúl, á dteagasc ag seisear múinteoirí agus 31 fear ag freastal. Bhí dhá cheardlann ar obair ar an lá agus bíonn siad ar oscailt ó Luan go hAoine ó 09:30-12:30 agus í 14:15-16:15 agus iad ar fáil go dtí 18:30.

I measc na n-áiseanna a bhí ar fáil do phríosúnaigh bhí:

- Cistin Ghairmiúil
- Bialann Chomhroinnte
- Giomnásiam Faoi Dhíon agus Faoi Aer
- Cistin Oiliúna do Phríosúnaigh Saoil (cócaire seachtrach ar cuairt gach seachtain)
- Seomra Cuairte
- Seomraí Áineasa
- Páirc Peile
- Conair Shiúlóide
- Seid na bhFear
- Siopa Bearbóra

Tionscnaimh/Tionscadail Ardcháilíochta

Ar na príomhthionscnaimh ardcháilíochta i Mainistir Shelton bhí an deis fón póca a cheannach ar a bhfuil glaonna agus téacs amháin. Cuireann an tionscnamh seo ar chumas na bhfear teagmháil teaghlaigh a choinneáil, éiteas ar thacaigh Mainistir Shelton go tréan leis agus a cuireadh chun cinn mar chuid de dhul chun cinn na bhfear.

Le cois na scéime thuas, tugadh Scaoileadh Saor Laethúil Sealadach le dul i mbun na ngníomhaíochtaí laethúla seachtracha seo:

- Cuairteanna Teaghlaigh
- Scaoileadh Saor Sealadach Atruach (Breith Linbh, Ball Teaghlaigh Breoite, Tórramh Teaghlaigh srl.)
- Ar chúiseanna áitiúla athshóisialaithe
- Dul i mbun fostaíochta, idir íoctha agus dheonach
- Dul i mbun cúrsaí oiliúna, oideachais agus gníomhaíochtaí spóirt

D'eagraigh Mainistir Shelton freisin a lán tionscnamh agus tionscadal i gcomhar leis an NGOanna agus Eagrais Pobail seo a leanas:

Madraí do Lucht Míchumais	Teach Sunbeam	Seid na bhFear	Bóthar
Iontaobhas na Madraí	Léigiún Mhuire	Seó Thigh na hÉille	Teach Pieta
An Chros Dhearg	Samaritans	PAVEE Point	CMRF
Tacaíocht Ailse an Inbhir Mhóir	Faire Mara Loch Garman	Comhairle Baile an Inbhir Mhóir	NA (Narcotics Anonymous)
Ospís Chill Mhantáin	Club Sacair Bray Wanderers	GA (Gamblers Anonymous)	AA (Alcólaigh gan Ainm)

2.13 Príosún Pháirc na Cruithneachta

Is príosún dúnta meánslándála é Príosún Pháirc na Cruithneachta d'aoisigh fir agus d'ógánaigh 17 mbliana ar gearradh príosún orthu. 540 an acmhainn oibríochta.

Ar an 17 Nollaig 2019, thug an Chigireacht cuairt forléargais ar Phríosún Pháirc na Cruithneachta. Ar an lá bhí 491 duine faoi choimeád agus bunús na bpríosúnach idir 30 agus 40 bliain d'aois.

Cúram Sláinte

Thuairiscigh an Gobharnóir go raibh Príomh-Oifigeach agus ceathrar altraí ar dualgas ar dháta na cuairte forléargais agus gur baill foirne gníomhaireachta beirt acu. Bhí Dochtúir Ginearálta agus fioclóir sa phríosún fosta.

Tacaíocht agus Comhairleoireacht Andúile

Ar an 17 Nollaig 2019, 114 príosúnach a bhí ar chothabháil meatadóin. Thuairiscigh an Gobharnóir go raibh 2.5 comhairleoir sannta do Phríosún Pháirc na Cruithneachta agus bhí coinne ag 455 duine in 2019. As a measc siúd, d'fhreastail 243 ar obair ghrúpa inar cuimsíodh clár féinchúram na Nollag. 100 cliant, ar an meán, an líon cásanna míosúil. 71 a bhí ar an liosta feithimh ag deireadh mhí na Nollag.

I measc na dtionscnamh nua a tugadh isteach in 2019, bhí an Clár Coiscthe Athiompaithe Piara le Piara i gcomhpháirt leis an gCrois Dhearg, an clár Nollag feabhsaithe, clár féinbhainistithe, féinrialaithe agus laghdú díobhála i rith na Nollag. Is iad seo a leanas mionsonraí ar idirghabhálacha MQI:

	Iomlán sa bhliain	Meán míosúil
Comhairleoireacht	1339	111
Idirghabháil ghearr	1014	84
Measúnuithe	202	17
Obair ghrúpa	1007	87
Iomlán Idirghabhálacha	3562	297

In 2019, sholáthair an fhoireann síceolaíochta grúpaí Imní/Dúlágair, Rialú Mothúchán agus Teiripe Bunaithe ar Intinneoireacht dá gcliaint. Sholáthair siad fosta tuairiscí Bord Parúil agus Measúnuithe Riosca, Teiripí do Dhaoine Aonair agus comhairliúchán leanúnach le pobal an phríosúin i gcoitinne.

Thuairiscigh an Gobharnóir go raibh 11 de theagmhais dhoiciméadaithe féindíobhála le linn 2019. I dtaca le déine de, bhí réimse ann ó an-tromchúiseach (d'fhéadfadh duine bás a fháil) go dtí gortuithe éadroma a tuairiscíodh leis a bhfoireann cúram sláinte i ndiaidh an teagmhais.

Gníomhaíocht Fhiúntach

Ar dháta chuairt na Cigireachta, d'óstáil an scoil gníomhaíochtaí do na príosúnaigh chun an Nollaig a cheiliúradh. Bhí 43 fear i láthair ar maidin agus 35 tráthnóna agus bronnadh teastais orthu sin a chomhlánaigh réimse de chúrsaí.

Bhí roinnt ceardlann agus seirbhísí riachtanacha ar fáil do na fir fosta. Sé cheardlann: tógáil, miotalóireacht, frámáil pictiúr agus glanadh tionsclaíoch a bhí ar oscailt lá na cuairte. 49 fear a d'fhreastail ar sheisiúin na maidine agus 44 a d'fhreastail tráthnóna. Bhí seacht seirbhís ar fáil a d'fhéadfadh príosúnaigh páirt a ghlacadh iontu, mar atá, teach níos áine, cistin, bialann foirne, bainistíocht dramhaíola, tailte, stórais agus glanadh tionsclaíoch. Uaireanta oscailte éagsúla a bhí ag

na seirbhísí uile seo ach is 58 fear an líon iomlán freastail ar maidin agus 42 sna tréimhsí tráthnóna. Bhí fáil ag na fir ar thrí ghiomnáisiam a bhí ar oscailt lá na cuairte.

Réimis Shrianta

Cuireadh triúr príosúnach i gCillíní Dianmhaoirseachta ar feadh tréimhsí idir 24 agus 48 uair. In 2019, bhí 18 bpríosúnach faoi Riail 62 ar feadh tréimhsí 7 go 14 lá, agus 77 príosúnach a cuireadh ar shrian faoi Riail 63.

Teagmhais Thromchúiseacha Dhiúltacha

In 2019, cláraíodh dhá Bhás faoi Choimeád. Cláraíodh iarracht amháin ar fhéinmharú agus sábháladh beatha an duine seo de gheall ar idirghabháil na foirne. Tuairiscíodh ionsaí gnéis líomhnaithe amháin agus tuairisc amháin ionsaí líomhnaithe faoi arm leis an nGarda Síochána

Dúshláin Oibríochta.

Braitheadh dróin ag Príosún Pháirc na Cruithneachta in 2019. Lena chois sin, d'éalaigh duine amháin ón gCúirt agus tugadh an duine ar ais faoi choimeád 15 nóiméad níos déanaí. Bhí éalú amháin ó ospidéal ann agus tugadh an duine ar ais faoi choimeád.

Dúshláin Bhreise

44 uair a feidhmíodh baill foirne Rialaithe agus Srianata (C&R). Bhí 12 ionsaí ar bhaill foirne ag príosúnaigh agus 11 de theagmhais foréigin príosúnach ar phríosúnach.

Gnóthaí Coiriúla a atreoraíodh ó Lucht Bainistíochta an Phríosúin leis an nGarda Síochána

Atreoraíodh 115 gnó coiriúil leis an nGarda Síochána le linn na bliana lena n-áirítear ionsaithe, gabháil contrabhanna, bagairtí agus mí-úsáid chiníoch

Tionscnaimh Ardcháilíochta

Chuir lucht bainistíochta Pháirc na Cruithneachta in iúl don Chigireacht faoi na tionscnaimh dhearfacha seo a leanas a tharla le linn 2019:

o *An Chros Dhearg*

I mí Iúil, chomhlánaigh 10 saorálaithe ó chlár Shaorálaithe na Croise Deirge agus cuireadh tús le rang nua ina raibh 22 páirteach. Cuireadh in iúl don Chigireacht gur meabhairghalar, meabhairshláinte agus ródháileoga an príomhfhócas chlár na Croise Deirge le linn 2019. Chuidigh na saorálaithe fosta i ngníomhaíochtaí éagsúla a eagraíodh i bpáirt leis an scoil lena n-áirítear gníomhaíochtaí spóirt, aoichainteoirí agus ceardlanna éagsúla inar éascaíodh líon mór lucht freastail.

o *Clár Éisteoirí*

In 2019, cháiligh 13 príosúnach mar Éisteoirí i bPríosún Pháirc na Cruithneachta.

o *GAISCE*

Cuireadh tús le GAISCE, gradaim an Uachtaráin i bPríosún Pháirc na Cruithneachta in 2019 agus ghnóthaigh 24 duine an gradam. Chun an gradam seo a bhaint amach, b'éigean dóibh sin a bhí páirteach tiomantas a thabhairt go mbeidís i mbun rannpháirtíocht pobail sa phríosún agus iad ag forbairt agus ag foghlaim scil phearsanta agus páirteach i gcaitheamh aimsire fisiciúil. Níl aon am curtha i leataobh do bhaill foirne dul i gceann na gclár seo. Is ar bhonn deonach a d'éascaigh baill foirne an clár seo le cois a gcuid dualgas sannta laethúla agus tá sé sin le moladh.

o *Toastmasters*

In 2019, cuireadh tús le Toastmasters i bPríosún Pháirc na Cruithneachta agus bhí 22 fear páirteach le linn na bliana.

○ *Seirbhísí Inrochtana*

Osclaíodh limistéar nua seirbhíse sa phríosún in 2019. Sannadh seomraí comhairliúcháin do gach seirbhís agus suiteáladh rochtain ar ríomhairí. Cuireadh áis nasc físeáin ar fáil le haghaidh sruth gréasáin sochraidí, glaonna físe le muintir agus le gairmithe agus cumarsáid eile de réir mar is gá.

○ *Cistin Oiliúna*

I mí na Nollag, bronnadh gradam speisialta aitheantais ar an gCistin Oiliúna agus Bialann an Foirne ó iniúchóirí seachtracha as na córais cháilíochta atá i bhfeidhm sa chistin.

○ *Príosúnaigh ar Gearradh príosún saoil orthu*

Tháinig aíonna ó Theach an Locháin, ón mBord Parúil agus ó IPRT agus rinne cur i láthair mar chuid d'fhóram do Phríosúnaigh Saoil le linn athbhreithniú pianbhreithe 2019. Le linn na bliana, socraíodh 14 LSP san Aonad Scileanna Neamhspleácha Saoil agus socraíodh 36 cuairt ionad neodrach do LSP chun bualadh lena muintir ar shiúl ón suíomh.

○ *Fiontar Sóisialta*

In 2019, forbraíodh fiontar sóisialta mar rogha fostaíochta do phríosúnaigh ar scaoileadh saor dóibh. Iarradh ar fhostóirí teacht chun an Phríosúin chun foghlaim faoi na buanna atá ag na fir a bheadh ar fáil dóibh agus iad saor. Thug baill foirne cuairt freisin ar áiseanna fiontar sóisialta chun naisc a fhorbairt agus a neartú a thuilleadh. Cuireadh in iúl don Chigireacht go raibh Príosún Pháirc na Cruithneachta ar an gcéad Phríosún le dul i mbun athchúrsáil a dtochtanna caite. D'fheidhmigh ionad athchúrsála an phríosúin mar fhiontar sóisialta a thug fostaíocht do chuid de na fir ar scaoileadh saor dóibh.

○ *Ceardlanna agus Tionscadail Charthanacha*

In 2019, bhí Príosún Pháirc na Cruithneachta i mbun roinnt tionscadail charthanachta agus a lán ceardlann i gceist. Mar shampla, rinne príosúnaigh sa chistin maróga Nollag a díoladh leis an bhfoireann agus tugadh an t-airgead do *Jigsaw*, Carthanach Meabhairshláinte Óige.

Chuir príosúnaigh a d'oibrigh sa cheardlanna frámála pictiúr, chuir siad frámaí ar réimse leathan d'earraí cuimhneacháin d'ócáidí tiomsaithe airgid carthanachta chomh maith le Boinn Seirbhíse Fada lena mbronnadh ar bhaill foirne

Rinne an cheardlann tógála clocha cuimhneacháin a ghreanadh do ghairdíní pobail éagsúla, le cois obair chloiche a chur ar fáil do Ghairdíní Cuimhneacháin Pháirc na Cruithneachta agus Chnoc na Seamar.

Bronnadh capall maide agus binse a greanadh de láimh ón gceardlann siúinéireachta ar phobal i gContae Chill Chainnigh. Lena chois sin, bronnadh capall maide ar Ospidéal na Leanaí, Cromghlinn atá suite i limistéar súgartha d'othair agus do leanaí ar cuairt. Tugadh síntiús eile d'ionad tarrthála ainmhithe a mhaoinigh tarrtháil agus cúram do dhá mhadra dhéag. Tháirg agus bhronn an cheardlann siúinéireachta freisin dealbh do na Samaritans agus Binsí Cairde do scoileanna agus gairdíní éagsúla.

Bhronn Ionad Cathartha Bhaile Formad gradam ar an bPríosún mar aitheantas ar na ceardlanna binsí agus gné cloiche ghreanta a sholáthar i gcomhair oscailt Gairdín Cuimhneacháin Seirbhísí in 2019

Chruthaigh ceardlann mhíotalóireachta Gradaim Barr Feabhais na Státseirbhíse, arna dhearadh ag an ITI atá i mbun na ceardlainne. An Taoiseach a bhronn iad seo ag na Gradaim Státseirbhíse agus Seirbhíse Poiblí.

2.14 Tionscnaimh Ardcháilíochta Breise ar fud an Eastáit Príosún

Fáiltíonn an Chigireacht roimh eolas ar an réimse leathan de thionscnaimh atá ar fáil i bpríosúin na hÉireann ar fud an eastáit príosúin a bhfuil baint ag mórán acu le comhoibriú ilghníomhaireachta chun iad a fheidhmiú. Tá forbairtí suntasacha a rinneadh in 2019 thíos:

o *Ciste Tionscnaimh d'Fhiontair Shóisialta*

Faomhadh ciste 'Kickstart' €1m do mhaoiniú na gCuntas Díomhaoin in 2019. Tá an maoiniú seo ag teacht i ndiaidh an chiste rathúil 'Kickstart' a bronnadh in 2018 agus tá sé le leithdháileadh ar fhiontair shóisialta chun iarchiontóirí a earcú. Bhí breis agus 50 fiontar sóisialta ar fud na tíre a bhí go gníomhach ag earcú iarchiontóirí agus, mar sin de, ag cur le deiseanna dul chun tosaigh chuig fostaíocht íoctha

o *Taispeántais Ealaíne*

D'óstáil Seirbhís Príosún na hÉireann, i gcomhar le Seirbhís Oideachais Príosún BOO, trí mhórtaispeántas d'obair chruthaitheach ag daoine atá faoi choimeád in 2019. Óstáladh taispeántas dar teideal 'UNLOCK' i bPríosún Chill Mhaighneáin ag an am céanna le Comhdháil Chumann Oideachais Príosúin na hEorpa i mBaile Átha Cliath. Óstáladh mórtaispeántas dar teideal 'Open Minds' i nGailearaí Rua Red i mBaile Átha Cliath agus ina dhiaidh sin in Iarsmalann Hunt i Luimneach. D'fhreastail an Chigireacht ar thaispeántas Luimnigh agus chuaigh an saothar a bhí ar taispeánt i gcion go mór orainn. Léiríodh an-mheas ar na taispeántais uile agus bhí líon ard cuairteoirí orthu/

o *Feidhmiú céimneach Scéim Phíolótach na gCártaí Leighis*

Tá soláthar cártaí leighis sealadacha do phríosúnaigh incháilithe roimh scaoileadh saor leata ar fud na tíre i gcomhpháirt le hAonad Náisiúnta Cártaí Leighis FSS.

o *Cáilíocht Nua Glanadh Tionsclaíoch*

In 2019, bhíodhas i mbun feidhmiú céimneach cáilíocht nua 'Cleanpass' i bpríosúin trí Oifigí Oiliúna Oibre Glanadh Tionsclaíoch. Leis an gcreidiúnú seo a bhfuil aitheantas na tionsclaíochta aici, beidh príosúnaigh incháilithe ar a bheith ag obair i réimse leathan de thimpeallachtaí glanadóireachta tionsclaíocha, tráchtála agus cúram sláinte.

o *Bunteastas Nua san Oideachas agus Aclaíocht*

Cuireadh oiliúint ar fáil d'oifigigh aclaíochta chun a chur ar a gcumas oiliúint bhunleibhéil san aclaíocht agus acmhainneacht choirp a sholáthar i ngiomnáisiam i bpríosúin.

o *Plaistigh Aon Úsáide*

Bhí an Stiúrthóireacht Cúraim agus Athshlánúcháin ag obair i ndlúthpháirt le príosúin in 2019 chun gearradh siar nó a fháil réidh go hiomlán más féidir, le Plaistigh Aon Úsáide ón timpeallacht phríosúin. Tá an tionscnamh seo ar aon dul le polasaí an Rialtais agus na hEorpa ar Phlaistigh Aon Úsáide.

3 FORLÉARGAS AR PHRÍOSÚIN

Soláthraíonn an mhír seo achoimre ghinearálta ar eastát na bpríosún in Éirinn. Soláthraítear catagóirí na ndaoine faoi choimeád ar dhátaí chuairteanna forléargais na Cigireachta i d**Tábla 1**.

Tábla 1: Catagóirí na ndaoine atá faoi choimeád (de réir dháta na cuairte OCP)

An cineál príosúnaigh	Neamh-náisiúnach	Taistealaí	Arna gCimiú	Faoi choimeád	Príosún saoil	Gearr-théarma	Ar Parúl
Cnoc an Arbhair	13	4	134	2	26	1	32
An Caisleán Riabhach	79	70	245	68	28	59	22
Cnoc na Seamar	117	28	69	330	0	42	1
Corcaigh	37	n/a	232	69	16	69	n/a
Dóchas	44	35	109	37	11	29	48
Luimneach	33	31	142	39	11	46	21
Teach an Locháin	15	7	119	0	13	2	13
Lár Tíre	151	35	769	70	76	90	72
Muinseo	51	42	672	26	66	110	54
Port Laoise	24	24	233	3	30	17	19
Mainistir Shelton	2	2	115	0	21	1	22
Páirc na Cruithneachta	94	27	439	53	72	76	103

Cúram Sláinte sna Príosúin

Mar a shonraítear i dtuarascálacha roimhe seo ón Oifig seo, tá an ceart chun sláinte bunúsach agus doroinnte ó gach ceart daonna eile a bhaint amach. Tá an ceart seo cumhdaithe i roinnt cúnant agus ionstraimí idirnáisiúnta, a bhfuil Éire páirteach mar Stát iontu.⁸ Is féidir sláinte a roinnt ina dhá chatagóir - sláinte choirp agus sláinte mheabhrach.

Éilíonn moladh 10 de Mholadh Chomhairle na hEorpa (98) 7 maidir le gnéithe eiticiúla agus eagrúcháin cúram sláinte i bpríosúin, go soláthraíonn seirbhísí cúram sláinte príosúin cóireáil leighis, síciatrach agus fiacloireachta agus go gcuireann siad cláir shláinteachais agus leigheas coisctheach i bhfeidhm i gcúinsí atá inchomparáide leo sin atá ar fáil don phobal i gcoitinne.

⁸ Tuarascáil ó Oifig Chigire na bPríosún (2016) Cúram Sláinte i bPríosún na hÉireann.

Deirtear i Rialacha Phríosúin na hÉireann go ndéanfaidh an tAire socrú chun seirbhísí cúram sláinte príomha a sholáthar i ngach príosún in Éirinn⁹. Cuimsíonn soláthar seirbhísí seirbhísí fiacloireachta, síciatracha agus seirbhísí¹⁰ cúram sláinte eile, de réir mar is cuí leis an Aire. Nuair a bhaineann an stát a sairse do dhaoine, glacann sé le dualgas cúraim aire a thabhairt do shláinte na ndaoine atá faoina choimeád i dtéarmaí na gcoinníollacha faoina gcoinníonn sé iad agus a gcóireáil aonair agus iad faoi choimeád.

Tá ráite ag Comhairle Eacnamaíoch agus Shóisialta na Náisiún Aontaithe go bhfuil ceithre ghné bhunúsacha sa cheart chun an chaighdeán sláinte is airde is féidir a bhaint amach in Airteagal 12 den Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Eacnamaíocha, Sóisialta agus Cultúrtha:

- Infhaighteacht: ní mór go mbeadh go leor áiseanna earraí, cláir agus seirbhísí cúram sláinte atá ag feidhmiú ar fáil;
- Rochtain: ní mór go mbeadh áiseanna cúram sláinte srl ar fáil do chách laistigh de dhlínse an Stáit gan leithcheal. Éilíonn an ghné seo freisin go bhfuil seirbhísí inrochtana go fisiciúil agus inacmhainne do chách;
- Inghlacthacht: ní mór go mbeadh meas ag áiseanna cúram sláinte, meas ar eitic mhíochaine agus go mbeadh siad oiriúnach go cultúrtha; agus
- Cáilíocht: Ní mór go mbeadh áiseanna sláinte oiriúnach de réir na heolaíochta agus de réir leighis agus ar chaighdeán maith.

Tá freagracht ar Sheirbhís Phríosúin na hÉireann rochtain éifeachtach a chinntiú do phríosúnaigh ar chúram leighis agus freisin coinníollacha a bhunú a chuireann folláine na ndaoine atá faoi choimeád an Stáit chun cinn. Tá cúram sláinte, atá oiriúnach don chúram atá ar fáil do bhaill an phobail le cárta leighis, ar fáil do gach príosúnach in Éirinn. Tugann Caighdeán Cúraim Sláinte Sheirbhís Phríosúin na hÉireann 2011 achoimre ar an raon seirbhísí cúram sláinte atá ar fáil dóibh siúd atá faoi choimeád lena n-áirítear: Cúram Príomhúil, Seirbhísí Síciatracha, Fiacloireachta, Súl agus Cóireála Drugaí.

Mar ghné dá cuairteanna forléargais 2019, d'iarr an Cigire sonraí ar fheidhmeanna éagsúla an phríosúin, lena n-áirítear soláthar cúram sláinte. Ar an drochuair, níor chuir gach Gobharnóir sonraí ar liostaí feithimh do sheirbhísí leighis ar fáil. Mar sin féin, is eol d'Oifig an Chigire, bunaithe ar litreacha ó phríosúnaigh agus cuairteanna Cigireachta ar phríosúin i rith na bliana go bhfuil liostaí feithimh ann do sheirbhísí éagsúla i roinnt príosún. Táthar ag súil go mbeidh na sonraí seo níos cuimsithí i dTuarascálacha Bliantúla amach anseo. Agus í ag aithint go bhfuil liostaí feithimh ann do roinnt seirbhísí i bpríosúin na hÉireann, tuigeann an Chigireacht go bhfuil siad siúd sa phobal freisin faoi réir tréimhsí fada feithimh chun roinnt idirghabhálacha leighis a fháil. Mar sin féin, ba mhaith leis an gCigireacht go ndéanfaí feabhsuithe i gcuid de na hamanna feithimh ar sheirbhísí atá ar fáil i gcóras na bpríosún agus a bhfuil foireann ag an IPS nó trí sheirbhísí sroichte, mar cheapacháin dochtúirí teaghlaigh, comhairliúcháin le seirbhísí síciatracha agus síceolaíocha, agus comhairleoirí andúile.

Seirbhísí Meabhairshláinte

Tá Éire ina Páirtí Stáit sa Chúnant Idirnáisiúnta ar Chearta Eacnamaíocha, Sóisialta agus Cultúrtha a fhorálann do cheart gach duine “taitneamh a bhaint as an gcaighdeán is airde is féidir a bhaint amach maidir le sláinte choirp agus mheabhrach”¹¹ Molann Rialacha Eorpacha na bPríosún 2006 “Ba cheart daoine a bhfuil easláine mheabhrach orthu agus a bhfuil a staid sláinte mheabhrach neamh-

⁹ Rial 99 (1) Rialacha Príosúin 2007-2017.

¹⁰ Rial 99 (5) Rialacha Príosúin 2007-2017.

¹¹ ICESCR Airteagal 12.

chomhoiriúnach le coinneáil i bpríosún a choinneáil i mbunachas atá saindeartha chun na críche sin.”¹²

Sa chás go gcoinnítear daoine a bhfuil easláine mheabhrach orthu i bpríosúin, molann Rialacha Eorpacha na bPríosún “gur cheart rialacháin speisialta a chuireann a stádas agus a riachtanais san áireamh”¹³ a chur i bhfeidhm.

Tá léibheann tiomnaithe ag Príosún Chnoc na Seamar a fhreastalaíonn go hiomlán ar phríosúnaigh a bhfuil fadhbanna meabhairshláinte acu. Níl an timpeallacht seo saor ó locht, mar a thug an Coiste Eorpach um Chéasadh a Chosc (CPT) faoi deara, bunaithe ar a chuairt in 2019 ar Phríosún Chnoc na Seamar. Thug an CPT le fios “is gá an fhoireann mheabhairshláinte atá ag obair san aonad a threisiú go mór.”¹⁴

Cé gurb iad an SPÉ a sholáthraíonn na seirbhísí cúram sláinte i bpríosúin na hÉireann go príomha, tá roinnt seirbhísí tacaíochta ann freisin. Soláthraíonn an Lár-Ospidéal Meabhrach seirbhísí síciatracha meabhairshláinte tacaíochta, i.e. an tSeirbhís Síciatrachta Tacaíochta Príosúin (PIPS) a chuirtear ar fáil gan aon chostas don SPÉ toisc go bhfuil an tseirbhís seo maoinithe ag FSS. Is seirbhís den scoth í seo, ach is trua nach raibh an tseirbhís seo in ann freastal ar an éileamh in 2019 mar gheall ar líon na bpríosúnach a raibh easláinte mheabhrach orthu.

Tá rochtain ag Seirbhís Phríosún na hÉireann ar líon teoranta áiteanna san Ospidéal Lárnach Meabhrach do phríosúnaigh a dteastaíonn cóireáil chónaitheach mheabhairshláinte uathu. Mar sin féin, is lia duine a dteastaíonn cóireáil uathu ná leapacha atá ar fáil ag an CMH.

Tá an Chigireacht ar an eolas faoin liosta feithimh fada leanúnach le háit a fháil le haghaidh cóireála san Ospidéal Lárnach Meabhrach (CMH). Ar an drochuair, ní raibh an Chigireacht in ann a fháil amach cé mhéad príosúnach a bhí ar an liosta feithimh ag deireadh na bliana. In Aibreán 2019, áfach, bhí 26 othar a raibh droch-mheabhairghalar orthu ar liosta feithimh, a ndearna an tOllamh Harry Kennedy, Stiúrthóir Cliniciúil an CMH, cur síos orthu ar Raidió RTÉ an 9 Aibreán 2019 mar “chontúirt dóibh féin agus do dhaoine eile.” Thug sé le fios go raibh siad “á gcoinneáil i bpríosúin toisc nach bhfuil leapacha ar fáil dóibh san Ospidéal Lárnach Meabhrach”. Dúirt an tOllamh Kennedy freisin go bhfuil “líon cásanna de thart ar 250 duine ag a fhoireann sna príosúin a bhfuil meabhairghalar nó neamhoird thromchúiseacha orthu”, agus thug sé faoi deara go n-éiríonn na daoine seo “níos tinne agus níos tinne, agus go bhfuil sé níos deacra iad a chóireáil nuair a thugaimid isteach iad ar deireadh thiar”¹⁵

Mar Stát, níl Éire ag comhlíonadh a cuid oibleagáidí faoi láthair chun soláthar cúram sláinte leordhóthanach a chinntiú do phríosúnaigh a bhfuil meabhairghalar orthu agus nach bhfuil ag fáil na cóireála a theastaíonn uathu. Freastalaítear ar go leor de na príosúnaigh seo ar chóras laethúil an-teoranta. Cé go dtuigeann an Chigireacht gur beart é an t-am teoranta lasmuigh den chillín a chuirtear i bhfeidhm chun riachtanais sábháilteachta príosúnach a bhfuil meabhairghalar orthu agus daoine eile sa phríosún a chinntiú, is cóireáil mhídhaonna, mhaslach iad na srianta seo. Caithfear aghaidh a thabhairt ar chóireáil príosúnach a bhfuil meabhairghalar orthu mar fhíor-ábhar práinne.

¹² Rialacha Eorpacha na bPríosún (2006), Riail 12.1.

¹³ Rialacha Eorpacha na bPríosún (2006), Riail 11.2.

¹⁴ Tuarascáil do Rialtas na hÉireann ar an gcuairt ar Éirinn a rinne an Coiste Eorpach um Chéasadh agus Cóireáil nó Pionós Mídhaonna nó Díghrádaithe (CPT) 23 Meán Fómhair go 4 Deireadh Fómhair 2019 (CPT / Inf (2020) 37), 6.

¹⁵ J. McCarty (9 Aibreán 2019) Mentally ill patients being kept in prison due to bed shortages, RTE. <https://www.rte.ie/news/2018/0429/959038-central-mental-hospital-patients/>

Imeachtaí Oideachais agus Athshlánúcháin

Éilíonn Rialacha na bPríosún, Rial 27 (2), go bhféadfaidh príosúnach, agus é faoi choimeád, “tabhairt faoi nó páirt a ghlacadh in cibé gníomhaíocht struchtúrtha a údaraíonn an Gobharnóir lena n-áirítear obair, gairmoiliúint, oideachas, nó cláir atá beartaithe chun an dóchúlacht go ndéanfaidh príosúnach, nuair a scaoilfear saor ón bpríosún é, a athchiontú a laghdú le go mbeidh sé in ann ath-imeascadh sa phobal.”¹⁶

Chun é sin a éascú, tá oibleagáid ar oifigigh phríosúin cur le hathshlánú agus le hath-imeascadh príosúnach sa phobal.¹⁷ Tá sé de dhualgas freisin ar oifigigh phríosúin idirghníomhú le gach príosúnach ar bhealach a thacaíonn lena n-ath-imeascadh agus lena leas ginearálta.¹⁸ A mhéid is indéanta, ba cheart do gach príosúnach ciontaithe a bheith i mbun gníomhaíochta struchtúrtha údaraithe ar feadh tréimhse nach lú ná cúig huaire an chloig ar gach ceann de na cúig lá de gach seachtain.¹⁹

Tuigeanann an Chigireacht gur dúshlán iad príosúnaigh atá faoi chosaint do bhainistíocht príosúin. Féadfaidh príosúnaigh a bheith faoi chosaint ar chúiseanna éagsúla. Tá córais éagsúla ann chun déileáil le príosúnaigh faoi chosaint sna príosúin ina bhfuil siad faoi choimeád. Ní hionann sin agus a rá gur féidir ‘príosúnaigh faoi chosaint’ a úsáid mar leithscéal chun gníomhaíocht struchtúrtha leordhóthanach, oideachas iomchuí, caitheamh aimsire agus am lasmuigh den chillín a bhaint díobh.

Ní mór don Ghobharnóir “a mhéid is indéanta” clár solúbtha oideachais a sholáthar do phríosúnaigh “i gcomhpháirtíocht le comhlachtaí oideachais pobalbhunaithe”.²⁰ Ba chóir an t-oideachas agus an ghairmoiliúint a chuirtear ar fáil i ngach príosún a dhearadh ar bhealach a chabhróidh le príosúnaigh a gcuid ama a chaitheamh agus iad sa phríosún agus forbairt phearsanta a bhaint amach, chomh maith lena “seans aimsithe fostaíochta a fheabhsú i ndiaidh a scaoilte saor.”²¹

Mar a léirítear sa mhír thuas ar chuairteanna forléargais a rinne an Chigireacht in 2019 (Roinn 2), tá réimse suntasach cúrsaí agus ranganna ar fáil ar fud eastát na bpríosúin. Mar sin féin, chuir lucht bainistíochta na bpríosúin agus múinteoirí in iúl don Chigireacht in go leor de na príosúin go mbíonn deacrachtaí ann go minic príosúnaigh a thionlacan óna gcóiríocht chuig seomraí ranga agus ceardlanna. Tarlaíonn an cás seo go minic cionn is go ndéantar oifigigh phríosúin a sannadh do phost áirithe a athshannadh le post eile a chumhdach a mheastar a bheith níos criticiúla, mar gheall ar ghanntanas foirne. Dá bhrí sin, níl rochtain ach ag céatadán réasúnta beag de dhaonra iomlán na bpríosúin ar áiseanna oideachais agus/nó oiliúna.

Tuigeanann an Chigireacht go hiomlán go bhféadfadh sé a bheith níos deacra freastal go rialta ar scoil a bhaint amach ag príosúin áirithe, a bhfuil pobal neamhbhuan acu, mar shampla Príosún Chnoc na Seamar, a bhfuil líon an-ard príosúnach atá ar athchur ann. Mar sin féin, spreagann an Chigireacht an SPÉ chun cineálacha cur chuige nua a mheas a chinnteodh go dtabharfaí gach deis dóibh siúd ar mian leo oideachas a fháil ó bhunlitearthacht go hardcháilíocht, agus ar an dóigh sin a chinntiú go mbeidh na daoine sin níos fearr chun fostaíocht tar éis a scaoilte saor.

¹⁶ Rial 27 (2) Rialacha Príosúin 2007-2017.

¹⁷ Rial 85 (3) (iv) Rialacha Príosúin 2007-2017.

¹⁸ Rial 86 (1) ((b) Rialacha Príosúin 2007-2017.

¹⁹ Rial 27 (3) Rialacha Príosúin 2007-2017.

²⁰ Rial 110 (1) agus (5) Rialacha Príosúin 2007-2017

²¹ Rial 111 (1) (a) (b) agus (e) Rialacha Príosúin 2007-2017.

Mar a mhínigh iar-Chigire na bPríosún, “tá athbhreithniú ar leith tuillte ag lucht bainistíochta na bpríosúnach agus a n-athshlánú as a dtiocfaidh tuarascáil ina cheart féin.”²² Tá sé ar intinn ag an Oifig seo athbhreithniú téamach a dhéanamh ar an réimse seo laistigh den dá bhliain atá romhainn.

Arna iarraidh sin, chuir an IPS an meánfhreastal míosúil scoile i ngach príosún sa bhliain 2019 ar fáil. Léiríonn an céatadán freastail 11 mhí de shonraí, toisc go bhfuil gach scoil dúnta i mí Lúnasa. Arna iarraidh sin, chuir an IPS an meánfhreastal míosúil scoile i ngach príosún sa bhliain 2019 ar fáil. Léiríonn an céatadán freastail 11 mhí de shonraí, toisc go bhfuil gach scoil dúnta i mí Lúnasa. Soláthraíonn Tábla 2 meánfhreastal ar aonaid oideachais i ngach príosúin in 2019:

Tábla 2: Meánfhreastal ar Aonaid Oideachais (11 mhí, 2019)

Aonad Oideachais	Líon Iomlán Bliantúil 2019	Rannpháirtíocht Iomlán Bliantúil 2019	Rannpháirtíocht 2019 %
Cnoc an Arbhair	5,528	3,558	64.0%
An Caisleán Riabhach	11,312	3,814	34.0%
Cnoc na Seamar	16,100	3,086	19.0%
Corcaigh	12,002	5,986	50.0%
Dóchas	5,532	3,186	58.0%
Luimneach	9,841	4,311	44.0%
Teach an Locháin	4,367	3,172	73.0%
Lár Tíre	32,737	11,789	36.0%
Muinseo	21,798	6,750	31.0%
Port Laoise	9,502	4,850	51.0%
Mainistir Shelton	4,360	1,955	45.0%
An tAonad um Dhul Chun Cinn (Príosún Mhuinseo)	6,140	3,686	60.0%
Páirc na Cruithneachta	20,064	4,995	25.0%
IOMLÁIN	159,283	61,138	38%

Freastal ar Cheardlanna

Tugann an tráchttaireacht ar gach príosún a chuirtear ar fáil i Roinn 2 den tuarascáil seo faoi deara an tsárobair agus an rannpháirtíocht carthanais agus pobail, chomh maith le creidiúnú a ghnóthaigh na fir agus na mná sin atá ag obair sa réimse leathan ceardlann atá ar fáil i bpríosúin na hÉireann. Mar sin féin, is ábhar mór díomá é inrochtaineacht theoranta na gceardlann i roinnt príosún. Agus an meánfhreastal á mheas, ní mór a thabhairt faoi deara go meastar go bhfuil roinnt de na ‘ceardlanna’ seo ‘criticiúil’ agus dá bhrí sin éilíonn siad ar phríosúnaigh freastal ar bhonn laethúil. I measc na gceardlann criticiúil tá cistin an phríosúin, an teach níocháin, bainistíocht dramhaíola agus cothabháil tailte.

Ba é an chúis a chuir an bhainistíocht áitiúil chun cinn maidir le tearcúsáid na gceardlann ná a neamhábaltacht maoirseacht a sholáthar toisc go raibh Oifigigh Oiliúna Oibre á n-ath-implonnú i rith an ama chuig dualgais slándála.

²² Cuid 5.50: Oifig an Chigire Príosún (2015) Cultúr agus Eagraíocht i Seirbhís Phríosúin na hÉireann Plean don Todhchaí.

Is cúis mhór imní í seo. Molann an Chigireacht go láidir do Sheirbhís Phríosún na hÉireann níos mó príosúnach a éascú chun freastal ar cheardlanna ar bhonn rialta agus chun a chinntiú nach bhfuil i ndúnadh na saoráidí athshlánaithe tábhachtacha sin ach an rogha dheiridh.

Ar iarratas ó Cheanncheathrú an SPÉ, soláthraíodh don Chigireacht an céatadán freastail agus dúnadh céatadáin na gceardlann le linn 2019 (féach **Tábla 3**).

Tábla 3: Freastal ar agus Dúnadh Ceardlann de réir Príosún 2019 (%)

Príosún	Meán % Príosúnach a fhreastalaíonn ar cheardlanna 2019	Meán % Ceardlanna a dúnadh le linn 2019
Cnoc an Arbhair	53.00%	19.00%
An Caisleán Riabhach*	30.00%	16.00%
Cnoc na Seamar	7.00%	19.00%
Corcaigh	17.00%	30.00%
Dóchas**	42.00%	64.00%
Luimneach	31.00%	36.00%
Teach an Locháin	89.00%	0.00%
Lár Tíre	21.00%	15.00%
Muinseo	11.00%	23.00%
Port Laoise	23.00%	19.00%
Mainistir Shelton	38.00%	1.00%
Páirc na Cruithneachta	21.00%	21.00%

Córais Teoranta

I ngach príosún in Éirinn, taobh amuigh den dá Ionad Oscailte, bhí roinnt díobh siúd a bhí faoi choimeád, faoi réir córas teoranta in 2019. Ba iad na príosúnaigh chosanta formhór na ndaoine a bhí faoi réir córas teoranta. Ba bheag an deis a bhí ag príosúnaigh ar cosaint caitheamh aimsire a bheith acu, agus ní raibh rochtain ag a bhformhór ar oideachas ná ar cheardlanna. Bhí éagsúlacht sa tréimhse a caitheadh ar chóras teoranta. Tá an Chigireacht ar an eolas go bhfuil duine amháin ar chóras teoranta níos mó ná 12 mhí, faoi dhuine eile ar 97 lá ar chóras teoranta agus beirt eile níos mó ná 50 lá ar chóras teoranta.

Tá litreacha faighte ag Oifig an Chigire ó roinnt daoine atá ar cosaint ag cur in iúl don Oifig go raibh sé an-deacair dá dteaghlaigh cuairt a thabhairt orthu le linn 2019. Fuair an Chigireacht litreacha freisin a dúirt go raibh an fhuaimíocht lag in áiseanna cuairte, agus go raibh sé deacair cuairteoir(i) a chloisteáil ar chuairteanna scagtha.

4 NÓS IMEACHTA MAIDIR LE GEARÁIN Ó PHRÍOSÚNAIGH

Tá ról reachtúil ag an gCigire Príosún maidir le maoirseacht ghinearálta ar Chóras Gearán Príosúnach Sheirbhís Phríosúin na hÉireann. Ní feidhm de chuid an Chigire Príosún gearáin aonair a imscrúdú, ach féadfaidh an Chigireacht na cúinsí a bhaineann le gearáin a imscrúdú nuair is gá chun feidhmeanna na hOifige a chomhlíonadh.²³

Tuairisceáin Mhíosúla maidir le Gearáin ó Phríosúnaigh

Soláthraíonn an SPÉ sonraí ardleibhéil don Chigireacht a bhaineann le gearáin ó phríosúnaigh. Ceanglaítear ar Oifigeach Idirchaidrimh Príosúin ceaptha gach faisnéis a sholáthar ar bhonn míosúil i ngach príosún. Caithfear na tuairisceáin seo a chur isteach ar an gcéad Aoine de gach mí. In éagmais tuairisc ábhartha, seoltar meabhrúchán chuig an bpríosún lena mbaineann chun na sonraí a iarraidh. D'fhonn an anailís do 2019 a thabhairt chun críche bhí gá le méid áirithe leantach idir an Chigireacht, na hOifigigh Idirchaidrimh Príosúin agus Ceanncheathrú Sheirbhís Phríosúin na hÉireann. Chuir infhaighteacht na sonraí ar chumas na Cigireachta anailísí staitistiúla a dhéanamh.

Sholáthraigh na tuairisceáin mhíosúla seo mionsonraí faoi:

- gach gearán nua sa phríosún don mhí áirithe sin;
- cineál an ghearáin;
- an duine ar cuireadh an gearán faoina bhráid le himscrúdú a dhéanamh air; agus
- nuashonruithe ar imscrúduithe leanúnacha.

Catagóiríú Gearáin ó Phríosúnaigh

Rinneadh gach gearán a mheas agus a chatagóiriú ag Gobharnóir an phríosúin ábhartha de réir Bheartas Sheirbhís Phríosúin na hÉireann um Ghearáin Phríosúnaigh.²⁴ Is iad seo a leanas na catagóirí gearán:

- **Catagóir A** - gearáin a rinne príosúnach ag líomhain drochíde thromchúiseach, úsáid fórsa iomarcach, imeaglú / leithcheal tromchúiseach nó bagairtí ag ball foirne.
- **Catagóir B** - lár-raon i dtéarmaí tromchúise mar leithcheal, baill foirne ag tabhairt íde béil do phríosúnaigh, cuardaigh mhíchuí etc.
- **Catagóir C** - gearáin a bhaineann le leibhéal na seirbhíse (gearán faoi chuairteanna, glaonna teileafóin, saincheisteanna faoi chomhartha teileafóin, éadaí in easnamh, gan post a fháil in am, gan deiseanna aclaíocht chuí a dhéanamh, srl.)
- **Catagóir D** - gearáin i gcoinne gairmithe mar fhiacloirí, dochtúirí etc.
- **Catagóir E** – gearáin a rinne cuairteoirí ar an phríosún.

Sonraí Míchruinne Curtha ar Fáil don Chigireacht

D'aithin an Chigireacht neamhréiteach i líon na ngearán i gCatagóir A a cuireadh in iúl don Chigireacht in 2019 agus i líon iarbhair na ngearán i gCatagóir A a rinneadh a chatagóiriú.

Tháinig an chéad neamhréiteach chun solais nuair a fuair an Chigireacht an Achoimre Feidhmiúcháin ar cheithre thuarascáil imscrúdaithe maidir le gearáin nach raibh aon fhógra roimh ré ag an gCigire ina leith, d'ainneoin Riall 57 (B) (4) de Rialacha na bPríosúin 2007-2017.

²³ Alt 31 (6) Acht na bPríosúin 2007.

²⁴ Beartas Sheirbhís Phríosúin na hÉireann maidir le Gearáin ó Phríosúnaigh, Bealtaine 2014.

Mar gheall ar na neamhréitigh sin, níl an Chigireacht in ann a bheith cinnte faoi chruinneas na sonraí a chuireann Seirbhís Phríosún na hÉireann ar fáil.²⁵ Is cúis mhór imní í nár cloíodh le hoibleagáidí dlíthiúla maidir le fógra a thabhairt faoi ghearáin ó phríosúnaigh, imscrúdaitheoirí a cheapadh agus / nó tuarascálacha eatramhacha a sholáthar, mar a éilítear faoi Rialacha na bPríosún.

An 12 Meitheamh 2019, d'eisigh an Chigireacht litir chuig an Ard-Stiúrthóir ag cur imní in iúl faoin gcaoi ar imscrúdaíodh gearán ar leith Chatagóir A, agus tagairt ar leith don phróiseas imscrúdaithe a úsáideadh agus an bealach a rinne an t-imscrúdaitheoir conclúidí áirithe. D'iarr an litir athbhreithniú inmheánach ar an dóigh a láimhseáiltear gearáin. Mar fhreagra air sin, mhol an tArd-Stiúrthóir go raibh córas nua gearán faoi phríosúnaigh, lena n-áireofar oiliúint d'imscrúdaitheoirí, á fhorbairt. In ainneoin an chomhfhreagrais idir an Chigireacht agus Ard-Stiúrthóir an SPÉ ní raibh aon fheabhsúchán suntasach ar bhainistíocht an nós imeachta um Ghearáin do Phríosúnaigh sa chuid dheireanach de 2019. Le fírinne, ní bhfuair an Chigireacht ach fógra amháin faoi cheapachán imscrúdaitheora idir Iúil agus Nollaig 2019. Ar a bharr sin, fuarthas ocht gcinn den 20 fógra a fuarthas in 2019 i ndiaidh don imscrúdaitheoir, a raibh an Chigireacht á cur ar an eolas faoina cheapachán, a thuarascáil imscrúdaithe a chur isteach cheana féin.

Chuir iarrachtaí na Cigireachta na sonraí gearán faoi phríosúnaigh a chuir an SPÉ ar fáil a dheimhniú leis an moill maidir le Tuarascáil Bhliantúil 2019 a thabhairt chun críche. Tá gearáin ó phríosúnaigh thar a bheith tábhachtach maidir le cearta daonna na bpríosúnach a chosaint agus tá sé ríthábhachtach sonraí cruinne a sholáthar don Chigireacht ionas go mbeidh muinín ag an Oifig as an bhfaisnéis atá mionsonraithe i dtuarascálacha na Cigireachta.

Easnamh a bhaineann le hoibriú an Chórais Gearán Príosúnach

Tá cáineadh déanta ag an Oifig seo ar na heasnamh sa chóras gearán príosúin le fada, agus iar-Chigire na bPríosún ag tabhairt faoi deara go bhfuil gá le nós imeachta oscailte agus trédhearcach gearán do phríosúnaigh. De réir oibleagáidí náisiúnta agus idirnáisiúnta a bhaineann le nósanna imeachta gearán, chuir an Oifig seo treoir ar fáil trí thuarascálacha éagsúla, mar atá:

- Treoir don Chleachtas is Fearr maidir le Gearáin ó Phríosúnaigh agus Araíonacht Phríosúin (2010)
- Múnla Gearán Príosúnach Molta do Phríosúin na hÉireann (2011)
- *Athbhreithniú, Meastóireacht agus Anailís ar Oibriú Nós Imeachta Gearán Príosúnach Sheirbhís Príosún na hÉireann faoi láthair (2016)*

Rinne tuarascáil 2016 cáipéisí a sholáthar ar roinnt údair imní shuntasacha a bhain le hoibriú an Nós Imeachta um Ghearáin Phríosúnaigh, agus rinneadh 17 moladh maidir le héifeachtúlacht fheabhsaithe, ar ghlac an tAire ag an am leo go léir.

In 2019 fuarthas roinnt litreacha²⁶ ó phríosúnaigh inar ardaigh siad a n-imní faoin gcóras gearán. Ar a bharr sin, le linn cuairteanna ar phríosúin, cuireadh an Cigire ar an eolas faoi easnamh leis an gcóras ar tharraing príosúnaigh agus baill foirne aird an Chigire orthu. Ina measc sin bhí na nithe seo a leanas:

- Níl rochtain éasca ar fhoirmeacha gearáin;
- Eagla roimh iarmhairtí gearán a dhéanamh;
- Imscrúdú gan a bheith déanta ar ghearáin;
- Moill iomarcach in imscrúdú gearán;

²⁵ De bhreis ar na neamhréireachtaí a admhaítear leis seo, in 2020, agus fiosrúchán á dhéanamh aici ar ghearán ar leith, cuireadh an Chigireacht ar an eolas faoi 11 ghearán de Chatagóir A a bhain le 2018 nár cuireadh in iúl don Oifig roimhe seo. Dá bhrí sin, tá na sonraí a cuireadh ar fáil ar leathanach 15 de Thuarascáil Bhliantúil 2018 na Cigireachta a bhaineann le Príosún Port Laoise mícheart; agus in ionad na 79 gearán faoi Chatagóir A a luadh, is é ba cheart a bheith san uimhir seo ná 90 gearán faoi Chatagóir A.

²⁶ Soláthraíonn Rial 44 Rialacha Príosúin 200-2017 forais do phríosúin scríobh faoi rún chuig an gCigire.

- Níl cóipeanna d'fhoirmeacha gearáin á gcur ar fáil don ghearánach; agus
- Níl torthaí imscrúduithe á gcur ar fáil don ghearánach agus nó do fhreagróir(i)

Cé nach “ feidhm de chuid an Chigire imscrúdú nó breithiúnas a dhéanamh ar ghearán ó phríosúnach aonair (...) féadfaidh sí na cúinsí a bhaineann leis an ngearán a scrúdú.”²⁷ Trí scrúdú a dhéanamh ar na saincheistanna ar tugadh aird na Cigireachta orthu, socraíodh nach raibh foirmeacha gearáin ar fáil a thuilleadh ar na léibhinn i roinnt príosún in Éirinn. Dúirt príosúnaigh gur chuir sé seo iad i gcoinne gearáin a dhéanamh. Mar gheall ar easpa foirmeacha gearán inrochtana go héasca ní raibh aon rogha ag príosúnaigh ar mian leo gearán a dhéanamh ach foirm ghearáin a iarraidh ó bhall foirne. Chuir na príosúnaigh in iúl don Chigireacht go mbraitheann siad uaireanta go raibh faitíos orthu nó eagla orthu roimh iarmhairtí díobhálacha féideartha as gearán a dhéanamh nuair a tháinig roinnt baill foirne ar an eolas go raibh sé ar intinn acu déanamh amhlaidh.

Níl aon fhoráil ar fhoirm ghearáin chun an gearánach a spreagadh chun dáta an ghearáin a chur air. Foráiltear leis an bhfoirm ghearáin do (i) Ainm; (ii) Uimhir an Phríosúnaigh; agus (iii) Cillín/Suíomh, agus ina dhiaidh sin ‘Sonraí faoi do Ghearán’ (féach cóip den fhoirm ghearáin ag Aguisín III). Toisc nach bhfuil aon leid ann maidir le dáta, is beag príosúnach a chuireann dáta ar a ngearán. Ciallaíonn sé seo nach bhfuil aon bhealach ag an gCigireacht fios a bheith aici cá fhad a bhíonn gearán ag fanacht le catagóirí ag an nGobharnóir.

Chun trédhearcacht sa phróiseas gearáin a chinntiú molann an Chigireacht go láidir go ndéanfaí foráil do ‘Dáta’ a chur ar fhoirmeacha Gearán Príosúnach.

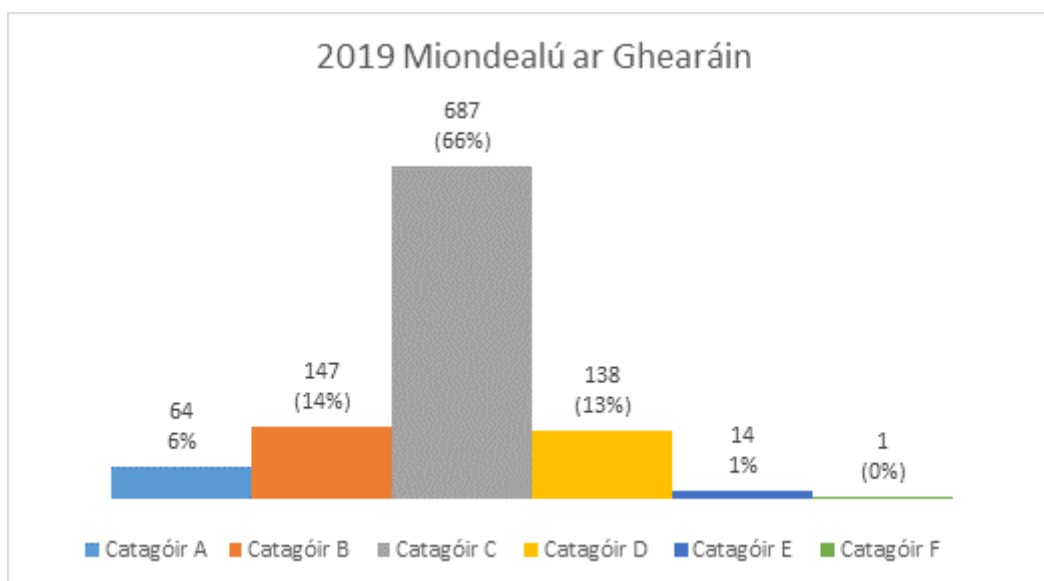
Tuairisceáin Phríosúin Aonair

Mar chomhpháirt de chuariteanna forléargais na Cigireachta 2019 tugadh teimpléad do Ghobharnóirí na bPríosún inar iarradh orthu faisnéis a sholáthar faoin bpríosún, lena n-áirítear gearáin ó phríosúnaigh. Anseo thíos soláthraítear achoimre ar na gearáin de réir catagóire don bhliain 2019, chomh maith le sonraí faoi na gearáin a taifeadadh i ngach príosún, mar a sholáthraíonn na Gobharnóirí faoi seach iad agus a cuireadh in iúl don Chigireacht i rith na bliana.

Figiúr 1. Soláthraíonn Figiúr 1 miondealú ar mhéid agus catagóir gearáin phríosúnach a cláraíodh le linn 2019. Tá an anailís seo bunaithe ar na sonraí a fuair an Chigireacht ó thuairisceáin mhíosúla na nOifigeach Teagmhála Príosún. Níor thaifead Teach an Locháin agus Mainistir Shelton, an dá Ionad Oscailte, aon ghearáin in 2019.

²⁷ Alt 31 (6) Acht na bPríosún 2007.

Figióir 1: Miondealú ar Ghearáin de réir Catagóire 2019

Príosún An Chaisleáin Riabhaigh

Thuiriscigh bainistíocht phríosún An Chaisleáin Riabhaigh gur taifeadadh 6 ghearán de Chatagóir A in 2019, agus chuir siad in iúl ag an am go raibh cúig imscrúdú ar siúl. Taifeadadh go raibh an séú gearán cráiteach / gan bhunús / lasmuigh den scóip. Mar sin féin, le linn na tréimhse 1 Eanáir go 28 Samhain 2019, cuireadh seacht ngearán i gCatagóir A in iúl don Chigireacht trí thuirisceáin mhíosúla an phríosúin. Ar athbhreithniú, thug an Chigireacht faoi deara go raibh dáta 20 Nollaig 2018 ar cheann de na gearáin seo ach nach bhfuarthas an fógra go dtí 21 Eanáir 2019. Mar thoradh ar an moill seo san fhógra bhí neamhréiteach sna figiúirí. Stádas gearáin faoi Phríosún an Chaisleáin Riabhaigh ag deireadh mhí na Nollag 2019:

An cineál gearáin	Níor seasadh leo	Réitithe	Seasadh leo i bpáirt	Tarraingíodh siar	Leanúnach	Cráiteach*	Cuirtear ceist ar an PSEC
Catagóir A (7)	1				5	1	
Catagóir B (13)	10			1		1	1
Catagóir C (109)	80		10	7	3	9	
Catagóir D (33)	5	28					
Catagóir E (1)	1						
Catagóir F (1)	1						

* Cráiteach, gan bhunús lasmuigh den scóip

Príosún Chnoc na Seamar

Léirigh an fhoirm teimpléid a cuireadh ar ais chuig an gCigireacht gur taifeadadh 14 gearán de Chatagóir A i bPríosún Chnoc na Seamar in 2019. Mar sin féin, ar sheiceáil na faisnéise a chuir an Gobharnóir ar fáil ar an bhfoirm teimpléid i gcoinne na bhfógraí faoi ghearáin i gCatagóir A a fuarthas le linn 2019, sainithníodh neamhréireachtaí míosúla toisc nár cuireadh an Chigireacht ar an eolas ach faoi 12 ghearán de Chatagóir A. Tá an Chigireacht i mbun cumarsáide le Príosún Chnoc na Seamar chun an scéal a shoiléiriú agus chun aghaidh a thabhairt ar an neamhréir seo. Tuairiscíodh stádas na 14 ghearán i gCatagóir A mar seo a leanas:

An cineál gearáin	Níor seasadh leo	Seasadh leo	Leanúnach	Scaoileadh saor*
Catagóir A (14)	2	1	7	4

* Scaoileadh sula gcuireadh an t-imscrúdú i gcrích

Príosún Chorcaí

Thuairiscigh Gobharnóir Phríosún Chorcaí na gearáin seo a leanas a thaifeadh:

An cineál gearáin	Níor seasadh leo	Leanúnach	Scaoileadh saor*
Catagóir A (2)	1	1**	
Catagóir B (5)	1	4	
Catagóir C (3)	2		1
Catagóir D (1)	1		

* Scaoileadh sula gcuireadh an t-imscrúdú i gcrích **Leanúnach ó bhí an 3 Nollaig 2019

Príosún Luimnigh

Thuairiscigh Gobharnóir Phríosún Luimnigh na gearáin seo a leanas a thaifeadh:

An cineál gearáin	Níor seasadh leo	Leanúnach
Catagóir A (1)		1*
Catagóir B (3)	2**	1
Catagóir C (3)	2**	1
Catagóir D (3)	3***	

* Faoi imscrúdú tráth na cuairte forléargais

** Gan cúis gearáin

*** Gan cúis gearáin ann (2), gan bhunús (1)

Príosún Lár Tíre

Thuairiscigh Gobharnóir Phríosún Lár Tíre na gearáin seo a leanas a thaifeadh:

An cineál gearáin	Níor seasadh leo	Seasadh leo	Seasadh leo i bpáirt	Tarraingíodh siar	Leanúnach	Cráiteach*
Catagóir A (7)	3			1	3	
Catagóir B (43)	24	5	5	2	5	2
Catagóir C (212)	149	49	13			1
Catagóir D (4)	2	1	1			
Catagóir E (6)	4	1			1	

* Cráiteach, gan bhunús, lasmuigh den scóip

Príosún Mhuinseo na bhFear

Thuaiscigh Gobharnóir Phríosún Mhuinseo na bhFear na gearáin seo a leanas a thaifeadadh. Ní raibh an stádas tugtha i dtír i gCatagóir B.²⁸

An cineál gearáin	Níor seasadh leo	Seasadh leo	Réitithe	Seasadh leo i bpáirt	Tarraingíodh siar	Leanúnach
Catagóir A (6)					1	5
Catagóir B (19)	11		1		2	4
Catagóir C (102)	23	9	59	2	5	4
Catagóir D (14)	13		1			
Catagóir E (2)						2

Príosún Mhuinseo na mBan (Dóchas)

Tar éis chuairt an Chigire, thug bainistíocht *Dóchas* nuashonrú ar sheacht ngearán i gCatagóir A, a dúirt siad a tuairiscíodh le linn 2019. Mar sin féin, cuireadh ocht ngearán Chatagóir A in iúl don Chigireacht sna tuairisceáin mhíosúla a fuarthas i gcaitheamh na bliana. Dheimhnigh an Chigireacht leis an SPÉ gur thuaiscigh *Dóchas* ocht ngearán ó Chatagóir A in 2019.

Soláthraítear stádas seacht ngearán ó Chatagóir A an 19 Nollaig 2019 sa tábla thíos. Ar a bharr sin, thuaiscigh bainistíocht *Dóchas* gur tugadh fógra dóibh faoi ghearáin chatagóir B, C, D agus E. Níor soláthraíodh stádas na ngearán faoi chatagóir B, agus tá an Oifig ag leanúint orthu seo leis an Ionad *Dóchas*. Seo a leanas stádas na ngearán A, C, D agus E ag deireadh 2019:

An cineál gearáin	Níor seasadh leo	Dúnta	Seasadh leo i bpáirt	Leanúnach/ Fós le réiteach
Catagóir A (7)	3		1	3
Catagóir B (7)				
Catagóir C (29)		27		2
Catagóir D (4)	2			2
Catagóir E (1)				1

²⁸ Chuir Príosún Mountjoy faisnéis bhreise ar fáil don Chigireacht an 7 Nollaig 2020 maidir le stádas gearáin faoi chatagóir B in 2019. Áiríodh an nuashonrú seo ar stádas chatagóir B: 14 nár seasadh leo; 2 tarraingthe siar; 2 a bhaineann le CRS (achomhairc) – curtha ar an eolas faoi dheis chun cinn eile; 1 a bhaineann le hachomharc P19 - curtha ar an eolas faoi dheis chun cinn eile; agus 1 cailte (ag dul siar go Lúnasa 2019, nár réitíodh riamh).

Príosún Phort Laoise

Thaifead Gobharnóir Phríosún Phort Laoise na gearáin stádaís seo a leanas ar dháta na cuairte forléargais:

An cineál gearáin	Níor seasadh leo	Seasadh leo i bpáirt	Tarraingíodh siar	Leanúnach
Catagóir A (7)			1	6
Catagóir B (3)				3
Catagóir C (27)	7	12		8
Catagóir D (6)				6
Catagóir E (4)				4

Príosún Pháirc na Cruithneachta

Thaifead Gobharnóir Phríosúin Pháirc na Cruithneachta na gearáin Chatagóir A seo a leanas, ón 17 Nollaig 2019:

An cineál gearáin	Níor seasadh leo	Leanúnach
Catagóir A (15)	2	13

Thaifead Príosún Pháirc na Cruithneachta freisin roinnt gearán chatagóir B, C agus D i gcaitheamh 2019. Sa tuairisceán a sholáthraigh bainistíocht Phríosún Pháirc na Cruithneachta, cuireadh in iúl don Chigireacht go raibh ‘toradh’ ann maidir le dhá cheann de na ceithre ghearán ó Chatagóir B, 47 de na 74 gearán ó Chatagóir C agus 20 de na 26 gearán faoi Chatagóir D. Ar an drochuair, níor soláthraíodh faisnéis don Chigireacht faoi ábhar an ‘toraidh’. Déanfaidh an Chigireacht é seo a fhiosrú agus tuairisceoidh sí níos mó i dTuarascáil Bhliantúil 2020.

Oibleagáidí Tuairiscithe faoi Rialacha na bPríosún

Tá oibleagáidí tuairiscithe ar an SPÉ maidir le líomhaintí de chineál tromchúiseach mar ionsaí nó úsáid fórsa iomarcach i gcoinne príosúnaigh nó drochíde, ciníochas, leithcheal, imeaglú, bagairtí. Tá na hoibleagáidí sin leagtha amach i Rial 57B de Rialacha na bPríosún 2007-2017, mar seo a leanas:

- Cuirfidh an Gobharnóir, taobh istigh de sheacht lá i ndiaidh dó eolas faoi ghearán den sórt sin a fháil, an t-eolas sin faoi bhráid an Chigire Príosún, Rial 57B(4).
- De réir Rial 57B(5)(a), caithfear an Cigire Príosún a chur ar an eolas faoi cheapachán na ndaoine nó na ndaoine a cheapfaidh an tArd-Stiúrthóir chun imscrúdú a dhéanamh. ar an ngearán.
- Má chinneann an tArd-Stiúrthóir gan foireann imscrúdaithe a cheapadh caithfidh sí socrú a dhéanamh go gcuirfear an Cigire Príosún ar an eolas faoin gcinneadh agus na cúiseanna leis an gcinneadh de réir Rial 57B(5)(b).
- De réir Rial 57B(10)(a) ní mór cóip de gach tuarascáil a chuireann foireann imscrúdaithe isteach a sholáthar do chigire, lena n-áirítear tuarascáil eatramhach i gcás nach gcuirtear an t-imscrúdú i gcrích laistigh de thrí mhí.
- De réir Rial 57B(10)(b) cuirfidh an Gobharnóir cóip d’aon tuarascáil agus cinneadh a dhéanann sé/sí ar aghaidh chuig an gCigire Príosún, nó más é an Gobharnóir ábhar an ghearáin, cuirfidh an tArd-Stiúrthóir cóip den Tuarascáil chuig an gCigire Príosún. De réir Rial 57B(11), mura bhfuil gearánach sásta le toradh an imscrúdaithe, féadfaidh sé nó sí

scríobh chuig Cigire Príosún Sheirbhís Phríosún na hÉireann ag míniú cén fáth nach bhfuil sé nó sí sásta de réir Riail 57B(12). Beidh maoirseacht ag Cigire na bPríosún ar gach imscrúdú a dhéanfar faoin Riail seo, beidh rochtain aici ar aon ábhar bainteach a bhaineann le haon imscrúdú a bhaineann le himscrúdú den sórt sin, agus féadfaidh sé nó sí aon ghné a mheasann sé nó sí a bheith ábhartha a imscrúdú.

Anailís ar Ghearáin i gCatagóir A

In 2019, fuair an Chigireacht fógra faoi 67 gearán i gCatagóir A ó naoi bpríosún san iomlán (Tábla 4). Níor taifeadadh aon ghearán i gCatagóir A i gCnoc an Arbhair, i dTeach an Locháin nó i Mainistir Shelton.

Tábla 4: Fógraí faoi Ghearáin i gCatagóir A chuig Cigire na bPríosún

PRÍÓSÚN	FÓGRAÍ FAOI GHEARÁIN i gCATAGÓIR A 2019
Príosún an Chaisleáin Riabhaigh	8
Príosún Chnoc na Seamar	12
Príosún Chorcaí	1
Ionad <i>Dóchas</i>	8
Príosún Luimnigh	1
Príosún Lár Tíre	7
Príosún Mhuinseo	8
Príosún Phort Laoise	7
Príosún Pháirc na Cruithneachta	15
IOMLÁN	67

Taifeadtar líon na bhfógraí agus na dtuarascálacha a fuarthas de réir Riail 57B i dTábla 5. Ba chóir a thabhairt faoi deara go bhfuil an fhaisnéis a chuirtear ar fáil sa tábla seo bunaithe ar fhógraí a fuarthas ó Sheirbhís Phríosúin na hÉireann, agus nach raibh an Chigireacht in ann na sonraí a fuarthas a fhíorú.

Tábla 5: Fógraí de réir Riail 57B Rialacha na bPríosún 2007 - 2017

Riail 57B Rialacha na bPríosún 2007-2017	Fógraí a fuarthas a bhaineann le 2019	A bhaineann le 2018	Iomlán a fuarthas in 2019
Fógraí faoi ghearáin i gCatagóir A	63	4	67
Fógra ón nGobhanóir chuig an gCigire Príosún taobh istigh de sheacht lá tar éis dó eolas faoin ngearán a fháil 57B(4)]	51	2	53
Cuirfear an Cigire Príosún ar an eolas faoi cheapachán imscrúdaítheora [57B(5)(a)]	20	11	31
Gearáin a mheasann an tArd-Stiúrthóir an SPÉ a bheith cráiteach, gan bhunús, nó lasmuigh de scóip na rialach agus a fhoirceannann sé. Cuirtear an Cigire Príosún ar an eolas faoin gcinneadh agus na cúiseanna leis an gcinneadh [57B(5)(b)]	1	0	1
Gearáin a tharraingíonn príosúnaigh siar agus a chinneann an tArd-Stiúrthóir gur cheart iad a fhoirceannadh. Cuirtear an Cigire Príosún (a) ar an eolas agus (b) déantar na cúiseanna a dhoiciméadú [57B(5)(c)]	N = 2 (a) 2 (100%) (b) 2 (100%)	N = 1 (a) 1 (100%) (b) 1 (100%)	N = 3 (a) 3 (100%) (b) 3 (100%)
Gearáin a chuaigh ar aghaidh chuig imscrúdú:	61	4	65
Faigheann an Cigire Príosún tuarascálacha iomlána an imscrúdaithe	15	17	32
Tuarascálacha eatramhacha a cuireadh isteach chuig an gCigire Príosún	2	0	2
Líon na dtuarascálacha a fuarthas inar glacadh nó inar seasadh leis an ngearán	5	2	7

Tugtar achoimre ar riachtanais agus comhlíonadh Riail 57B i **dTábla 6**. Tarraingítear na staitisticí a chuirtear ar fáil sa tábla seo go díreach ó na fógraí a fuarthas ó Sheirbhís Phríosún na hÉireann, mar a thaispeántar i **dTábla 5**.

Tábla 6: Riachtanais agus Comhlíonadh Riail 57B

Riail 57B Rialacha an Phríosúin 2007-2017	% Comhlíonta 2019	% Comhlíonta 2018
Fógra ón nGobhanóir chuig an gCigire Príosún taobh istigh de sheacht lá tar éis dó eolas faoin ngearán a fháil [57B(4)]	53(79%)	65(82%)
Cuirfear an Cigire Príosún ar an eolas faoi cheapachán imscrúdaitheora [57B(5)(a)]	20(29%)	0(0%)
Gearáin a mheasann an tArd-Stiúrthóir an SPÉ a bheith cráiteach, gan bhunús, nó lasmuigh de scóip na rialach agus a fhoirceannann sé. Cuirtear an Cigire Príosún ar an eolas faoin gcinneadh agus na cúiseanna leis an gcinneadh [57B(5)(b)]	N = 1 1 (100%)	N = 4 4 (100%)
Gearáin a tharraingíonn príosúnaigh siar agus a chinneann an tArd-Stiúrthóir gur cheart iad a fhoirceannadh. Cuirtear an Cigire Príosún (a) ar an eolas agus (b) déantar na cúiseanna a dhoiciméadú [57B(5)(c)]	N = 3 (a) 3 (100%) (b) 3 (100%)	N=7 (a) 7(100%) (b) 5 (71%)
Gearáin a chuaigh ar aghaidh chuig imscrúdú	65(97%)	68 (86%)
Tuarascálacha iomlána faighte ag an gCigire Príosún	15(23%)	22(32%)
Tuarascálacha eatramhacha a cuireadh isteach chuig an gCigire Príosún	2(3%)	0(0%)
Líon na dtuarascálacha a fuarthas inar glacadh nó inar seasadh leis an ngearán	5(31%)	2(9%)

Tábla 6: Sa Tábla seo déantar comparáid idir 2018 agus 2019 maidir le comhlíonadh Riail 57B. Is é an feabhas is suntasaí ná an dul chun cinn atá déanta maidir leis an bhfógra faoi cheapachán Imscrúdaitheora. Níor cuireadh an Chigireacht ar an eolas faoi cheapachán Imscrúdaitheoirí in 2018. Fuarthas 31 fógra san iomlán in 2019. Fuarthas tríocha fógra in aon lá amháin i mí Iúil 2019. Thagair deich gcinn díobh seo do ghearáin a rinneadh in 2018. Fuarthas na fógraí seo i ndiaidh litir ón gCigireacht chuig an Ard-Stiúrthóir inar ardaíodh inné maidir le hoibriú an nós imeachta maidir le Gearáin ó Phríosúnaigh.

Cuireadh an Chigireacht ar an eolas faoi Imscrúdaitheoir a cheapadh i leith 20 gearán a rinneadh in 2019 ach bhí tuarascáil an imscrúdaithe faighte ag an gCigireacht cheana féin maidir le hocht gcinn de na gearáin sula bhfuair sí fógra faoi cheapachán an Imscrúdaitheora.

Ar athbhreithniú a dhéanamh ar na tuarascálacha a fuarthas chinn an Chigireacht gurb é 12 lá an meán-am a thógann sé Imscrúdaitheoir seachtrach a cheapadh. Mar sin féin, maidir le 6 ghearán bhí moill suas le dhá mhí ann. Is cúis mhór inné í moill i gceapadh Imscrúdaitheora sheachtraigh mar is féidir fianaise ríthábhachtach a chailleadh agus d'fhéadfadh sé nach mbeadh cuimhne finnéithe lárnacha ró-shoiléir agus go mbeadh sé deacair fianaise mar phíosáí scannánaíochta CCTV a aimsiú.

Fuarthas Achoimre Feidhmiúcháin na tuarascála imscrúdaithe i leith 32 gearán in 2019. Ar scrúdú a dhéanamh ar na tuarascálacha seo, thug an Chigireacht faoi deara go raibh na hamlínte chun imscrúduithe a chur i gcrích níos mó ná an ceann a shonraítear i Riail 57B (10) i 52% de na cásanna. Bhí an t-am críochnaithe do na himscrúduithe seo idir 47 agus 284 lá. Thug an Chigireacht faoi deara gurb é 149 lá an meán-am chun na himscrúduithe seo a chur i gcrích, a bhí beagnach dhá mhí níos mó ná an tréimhse a shonraítear sa Riail.

As na 67 gearán ó phríosúnaigh, ar tugadh fógra don Chigireacht fúthu in 2019, fuair an Oifig fógra faoi 53 laistigh den chreat ama sonraithe. As na 14 fhógra dhéanacha, ba é 22 lá an meán-am a thóg sé fógra a thabhairt don Chigireacht, agus ba iad na moilleanna is faide ná dhá mhí agus cúig mhí faoi seach. Le fírinne, níor tháinig gearán amháin faoi bhráid na Cigireachta ach amháin i ndiaidh tuarascáil an imscrúdaithe a fháil, ceithre mhí tar éis an gearán a chur in iúl don Ghobharnóir.

De réir 57B (10)(a), “Mura gcuirfear imscrúdú i gcrích laistigh de 3 mhí ón dáta a rinneadh an gearán cuirfear tuarascáil eatramhach faoi bhráid an Ghobharnóra.” Deir an Riail seo freisin “Tabharfar cóip de gach tuarascáil a chuirtear isteach faoin mír seo do Chigire na bPríosún ...” Maidir leis na 37 cás nár críochnaíodh laistigh de na trí mhí shonraithe, ní bhfuair an Chigireacht tuarascáil eatramhach. Is cúis rí-mhór imní é seo don Chigireacht.

Rinneadh 52 gearán sa chéad naoi mí de 2019. Ós rud é gur trí mhí an amlíne chun imscrúdú a chur i gcrích, mar atá leagtha amach sna Rialacha, ní féidir a bheith cinnte go ndéanfaí aon ghearán a dhéanfar sna trí mhí dheireanacha den bhliain a chur i gcrích laistigh den fhráma ama seo. Dá bhrí sin, as 52 gearán san iomlán (déanta suas go dtí deireadh mhí Mheán Fómhair 2019), a mbeifí ag súil go gcuirfí i gcrích iad, tugadh 16 (30%) chun críche. Is cúis imní don Chigireacht nach bhfuil céatadán chomh hard sin den chatagóir ghearáin is tromchúisí á thabhairt chun críche laistigh den fhráma ama sonraithe.

Léiríonn an fhaisnéis a chuir na Gobharnóirí ar fáil maidir le gearáin i gCatagóirí B,C,D,E agus F go bhfuil líon ard acu seo fós leanúnach. Iarrann an Chigireacht go dtabharfar na himscrúduithe seo chun críche a luaithe agus is féidir.

Mura ndéantar gearánaithe agus freagróirí a choinneáil ar an eolas faoi stádas gearán is cúis le strus agus bhuartha nach bhfuil gá leo do ghearánaigh agus do fhreagróirí. Chuir príosúnaigh a rinne teagmháil leis an gCigireacht in iúl go raibh sé deacair a fháil amach an raibh a ngearán á n-imscrúdú nó ar cuireadh amú iad. Arís, iarrann an Chigireacht go láidir go gcuirfí cóip dá ngearán ar fáil don ghearánach agus go gcoinneofaí cothrom le dáta é mar a cheanglaítear leis an dlí.

Is léir go bhfuil easnaimh thromchúiseacha sa Chóras Gearán Príosúnach, mar is léir ón anailís a cuireadh ar fáil (leathanaigh 41-49). Ina lán cásanna, níor chomhlíon Seirbhís Príosúin na hÉireann an dlí. Níor maolaíodh na hábhair imní ar leag an Chigireacht béim orthu i dtuarascálacha roimhe seo ar Ghearáin Príosúnach. Is cúis rí-mhór imní na heasnaimh agus an mhainneachtain an dlí a chomhlíonadh agus iarrann an Chigireacht arís eile ar Sheirbhís Príosúin na hÉireann aghaidh a thabhairt ar a neamhchomhlíonadh mar ábhar práinne.

In 2019, bhuail an Chigireacht le hOifigigh Shinsearach Sheirbhís Príosúin na hÉireann agus le Stiúrthóir Oifig an Ombudsman ar leithligh chun dul chun cinn maidir le cur i bhfeidhm na moltaí i dtuarascáil 2016 na Cigireachta,²⁹ mar a bhaineann leis na Comhlachtaí faoi seach, a plé.

I mí Iúil 2019, rinneadh an Chigireacht a nuashonrú ar an gCóras Bainistíochta Faisnéise um Ghearáin Príosúnach nua agus léiríodh an córas di. Cuireadh in iúl don Chigireacht go gcuirfí an córas nua Gearáin Príosúnach i bhfeidhm faoi dheireadh 2019. Ar an drochuair, níor baineadh an amlíne seo amach.

²⁹ Oifig Chigire na bPríosún, Tuarascáil Bhliantúil 2015-2016. <https://www.oip.ie/wp-content/uploads/2020/04/Annual-Report-2015-2016.pdf>

Molann an Chigireacht go láidir do Sheirbhís Príosúin na hÉireann tús áite a thabhairt do rolladh amach an chórais nua maidir le Bainistíocht Faisnéise um Ghearáin Príosúnach agus a chinntiú go gcuirtear oiliúint chuí ar fáil don fhoireann agus d'Imscrúdaitheoirí seachtracha.

5 LITREACHA Ó PHRÍÓSÚNAIGH

De réir Riall 44 (1) (h) de Rialacha na bPríosún 2007 - 2017, tá príosúnach i dteideal litir nár osclaíodh a sheoladh agus a fháil ón gCigire Príosún.

In 2019, fuair Oifig an Chigire Príosún 46 litir ó 34 príosúnach. Tháinig na litreacha seo ó naoi bpríosún ar leithligh, agus ní bhfuarthas aon litreacha ó Phríosún Chorcaí, ó Phríosún Luimnigh ná ó Theach an Locháin. Tugann **Tábla 7** sonraí faoin mí a fuarthas gach litir agus cén príosún:

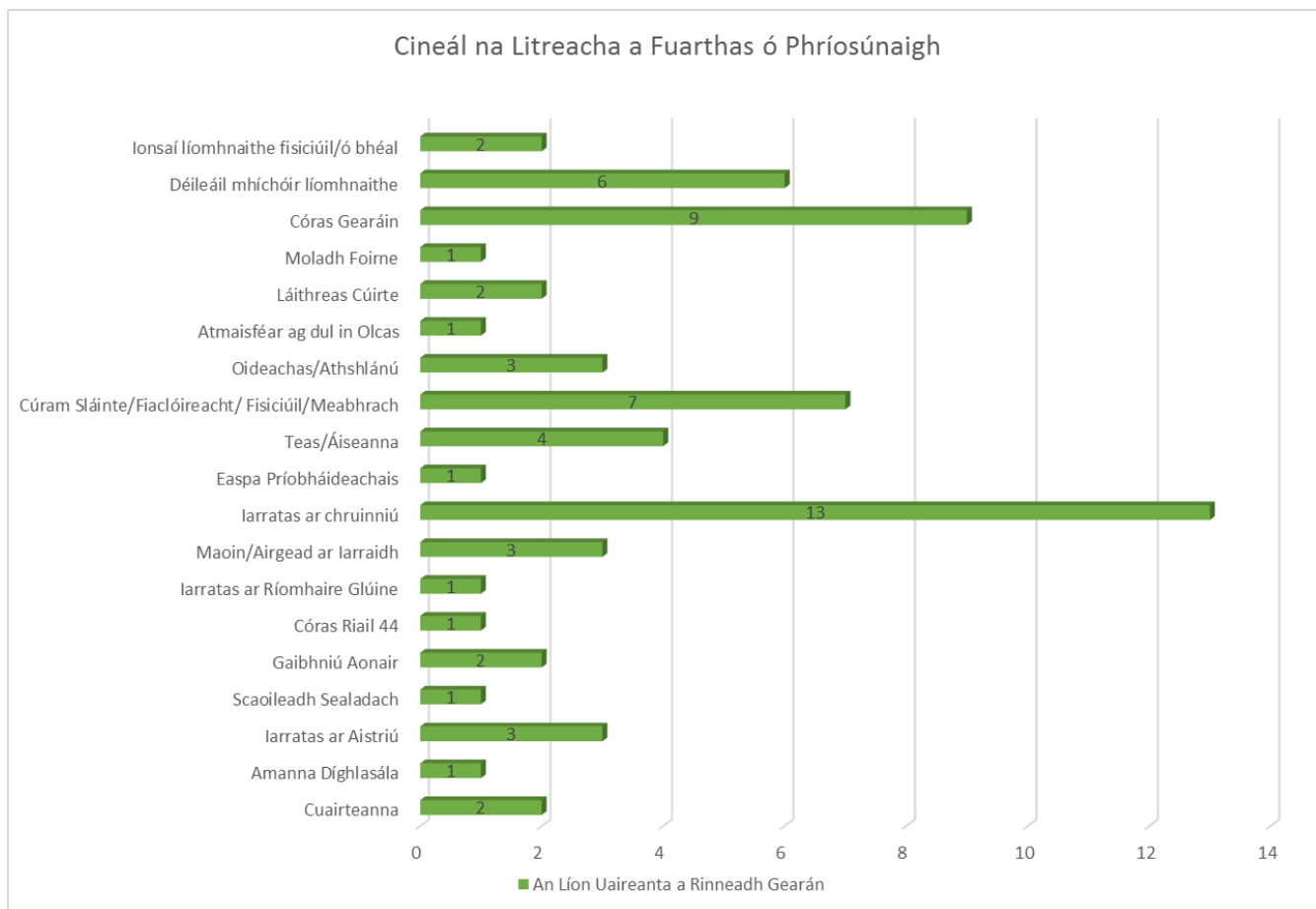
Tábla 7: Litreacha ó Phríosúnaigh faoi Riall 44 de Rialacha an Phríosúin

Príosún/ Áit Choinneála	Ea n	Feab h	Már	Aib	Bea l	Meit h	Iúil	Lú n	M.F .	D.F .	Sam h	Nol l	Fó-iomlán
Cnoc an Arbhair			1						1				2
An Caisleán Riabhach	1				1	1							3
Cnoc na Seamar				1				2	2	1			6
Dóchas					1	1							2
Lár Tíre	2	2	1	1			3		1		2		12
Muinseo	4				3	1		1			1	1	11
Port Laoise	1		1	2	1		1	2					8
Mainistir Shelton											1		1
Páirc na Cruithneacht a										1			1
Iomlán	8	2	3	4	6	3	4	5	4	2	4	1	46

D'iarr trí litir déag a fuarthas in 2019 cruinniú leis an gCigire. Bhuaill an Cigire le deichniúr de na daoine a d'iarr cruinniú. Maidir leis na trí iarratas cruinnithe eile, scaoileadh duine amháin saor agus ní raibh beirt ar fáil ar dháta na cuairte. Chuathas i dteagmháil leis na daoine seo trí litir agus buailfear leo amach anseo.

Tugann **Figiúr 2** briseadh síos ar na ceisteanna a léiríodh san litreacha a fuair an Chigireacht.

Figiúr 2: Cineál na Litreacha a Fuarthas ó Phríosúnaigh (Riail 44)

Soláthraíonn **Tábla 8** comparáid idir méid na litreacha Riail 44 a fuarthas ó gach príosún in 2019 i gcomparáid leis an méid a fuarthas in 2018.

Tábla 8: Litreacha Riail 44, Comparáid leis an mbliain roimhe

Príosún/ Áit Choinneála	Iomlán Litreacha 2019	Iomlán Litreacha 2018
Cnoc an Arbhair	2	3
An Caisleán Riabhach	3	9
Cnoc na Seamar	6	9
Corcaigh	0	1
Dóchas	2	1
Luimneach	0	2
Teach an Locháin	0	0
Lár Tíre	12	13
Muinseo	11	13
Port Laoise	8	5
Mainistir Shelton	1	8
Páirc na Cruithneachta	1	7
Iomlán	46	71

6 IMSCRÚDUITHE

6.1 Básanna i gCoimeád

De bhun Alt 31 (2) d'Acht na bPríosún 2007, d'iarr an tAire Dlí agus Cirt ar an gCigire imscrúdú a dhéanamh ar gach Bás i gCoimeád (DiC), lena n-áirítear bás duine laistigh de mhí amháin ó Scaoileadh Sealadach/Scaoileadh ar Ceadúnas sa phobal. Seo a leanas cuspóirí imscrúduithe DiC na gCigireachta:

- Na himthosca agus na himeachtaí a bhaineann leis an mbás a fháil amach, lena n-áirítear an cúram sláinte a sholáthair Seirbhís Príosúin na hÉireann (SPÉ);
- A fhiosrú an bhféadfadh aon athruithe ar mhodhanna oibríochta, beartas, cleachtas nó socruithe bainistíochta IPS cabhrú le bás den chineál céanna a chosc sa todhchaí;
- A chinntiú go bhfuil deis ag clann an phríosúnaigh aon imní atá acu a ardú, agus an méid sin a chur san áireamh san imscrúdú; agus
- Cabhrú le hoibleagáid imscrúdaithe an Chróinéara faoi Airteagal 2 den Choinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine, trína chinntiú a mhéid is féidir go dtugtar na fíricí iomlána chun solais agus go nochtar aon mhainneachtain ábhartha, go n-aithnítear aon chleachtas inmholta, agus go bhfoghlaimítear aon cheachtanna ón mbás.

Ar an drochuair, tá riaráiste in imscrúduithe agus tuairisciú na Cigireachta maidir le básanna i gcoimeád ó 2014. Tharla an cás seo mar gheall ar easpa leibhéil foirne. An 1 Eanáir 2019 bhí 13 imscrúdú leanúnach ar siúl ag céimeanna éagsúla sa phróiseas, 12 díobh a fuair bás in 2018, agus ceann amháin a tharla in 2017.

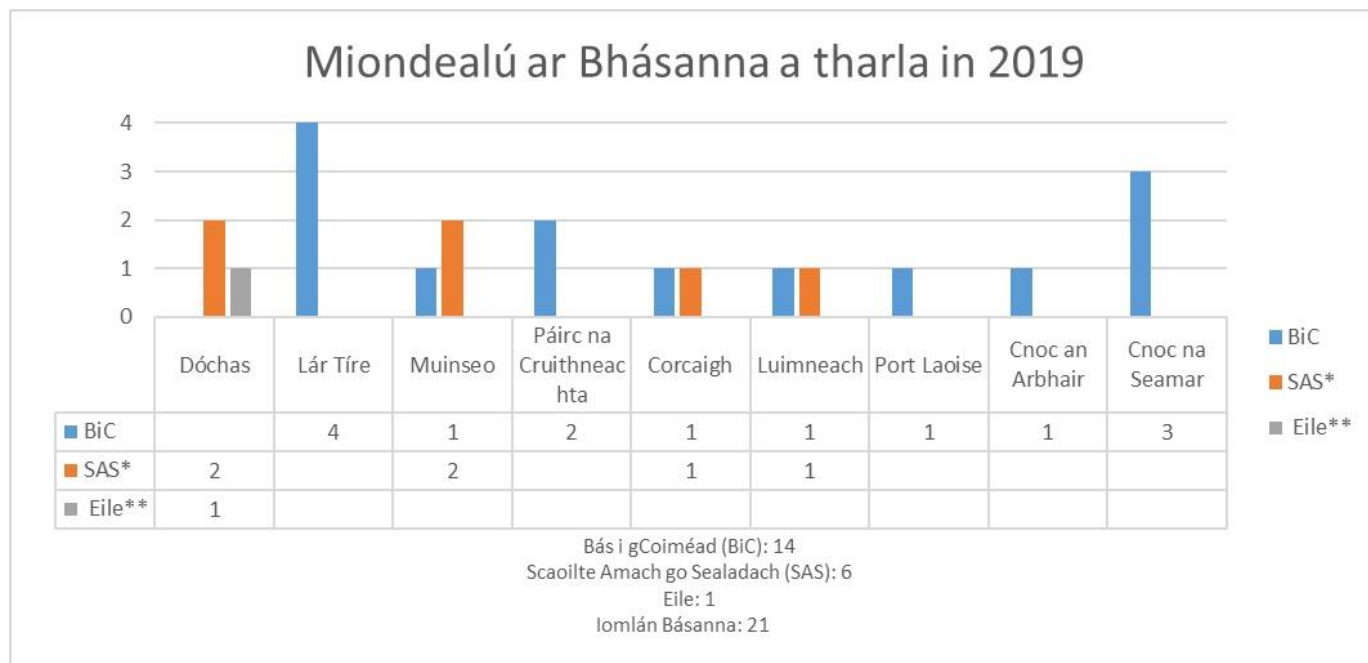
Chuir an SPÉ an Chigireacht ar an eolas faoi 21 bás a tharla idir 1 Eanáir go 31 Nollaig 2019, na dátaí sin san áireamh. Áiríodh leis seo bás amháin a tharla in ospidéal tar éis a aistrithe ó phríosún le haghaidh cóireála tar éis eachtra thromchúiseach féindochair. Ag am a bháis ní raibh an duine i gcoimeád a thuilleadh.

In 2019, foilsíodh trí thuarascáil imscrúdaithe, agus cuireadh 12 dhréacht-tuarascáil faoi bhráid Ard-Stiúrthóir Sheirbhís Príosúin na hÉireann chun athbhreithniú, trácht agus forbairt a dhéanamh ar Phlean Gníomhaíochta chun aghaidh a thabhairt ar na Moltaí. An 31 Nollaig 2019 bhí an Chigireacht ag fanacht le freagraí ón SPÉ maidir le hocht ndréacht-tuarascáil, agus cuireadh trí thuarascáil faoi bhráid an Aire lena bhfoilsíú. Fuair an Chigireacht tuairimí an SPÉ maidir le tuarascáil amháin agus bhí sí á plé.

An 31 Nollaig 2019 bhí 19 n-imscrúdú leanúnacha DiC ar siúl a bhain le básanna a tharla in 2017, 2018 agus 2019.

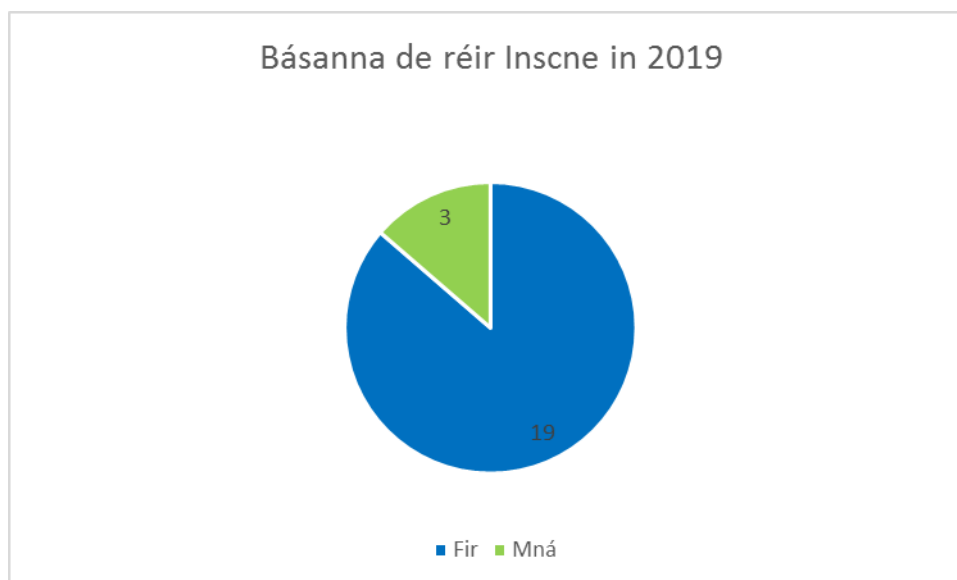
Tugann **Figiúr 3** briseadh síos ar na básanna a tharla in 2019, agus déanann **Figiúr 4** amhlaidh de réir inscne. Tá sé ar intinn ag an gCigireacht tuarascáil a thabhairt ar fhaisnéis bhreise mar aois, náisiúntacht agus cine sna blianta amach anseo.

Figiúr 3: Básanna in 2019 de réir príosún

**** Aistríodh duine amháin a fuarthas neamhfhreagrúil agus é ar athchur, chuig an ospidéal agus cuireadh ar thacaíocht beatha é. Agus é ar thacaíocht beatha, tarraingíodh siar na cúisimh i gcoinne an duine seo agus go gairid tar éis sin fuair sé bás. Cé nach raibh an duine i gceist faoi choimeád tráth a bháis, chinn an Chigireacht imscrúdú a dhéanamh ar na cúinsí a bhain lena bhás.**

Figiúr 4: Básanna de réir inscne a tharla in 2019

In 2019, bhí deacracht fós ag an gCigireacht taifid mhíochaine áirithe príosúin a fháil ó tharla (i) nár comhlánaíodh sonraí teagmhála neasghaolta sna taifid oifigiúla, nó (ii) nár chuir an duine a fuair bás na sonraí ar fáil, nó (iii) go raibh na sonraí as dáta.

Gan rochtain ar na comhaid mhíochaine seo, is cinnte go gcuirfear bac ar an gcumas imscrúduithe cuimsitheacha a dhéanamh ar bhásanna cionn is go bhfuil moill ar rochtain ar ábhar bainteach nó nach bhfuil sé inrochtana.

In 2018, d'iarr an Cigire comhairle dlí neamhspleách maidir lena cumhachtaí faoin Acht Príosún 2007 chun rochtain a fháil ar thaifid leighis ábhartha i gcásanna básanna faoi choimeád. Ba é an chomhairle a fuarthas go bhfuil údarás ag an gCigire rochtain a fháil ar thaifid den sórt sin. Tá an chomhairle seo neamhréireach le comhairle a sholáthraíonn Oifig an Ard-Aighne do Sheirbhís Príosúin na hÉireann agus don Chigire Príosún, a mhol leasú reachtach. Cuireadh ar aird an Aire Dlí agus Cirt na deacrachtaí praiticiúla leanúnacha a bhaineann leis an srian ar rochtain ar chomhaid leighis ar an 22 Samhain 2019. Tagraítear do na deacrachtaí seo freisin i dtuarascálacha imscrúdaithe DiC na Cigireachta. D'fhreagair an tAire an 18 Samhain 2019 agus thug sé le fios gur roinn sé na hábhair imní a léiríodh agus chuir sé in iúl go raibh sé ar intinn aige tabhairt faoin gceist trí reachtaíocht a luaithé agus is féidir. I measc na roghanna a bhí á mbreithniú bhí cuimsiú i bhforbairt an Bhille um Chigireacht ar Áiteanna Coinneála, nó cé acu an raibh bealach níos fóirsteanaí ann trí aon reachtaíocht soláthair éagsúil a bhí ar bun.

Plean Gníomhaíochta Sheirbhís Príosúin na hÉireann

Roimh 2019, cuireadh gach tuarascáil imscrúdaithe DiC faoi bhráid an Aire Dlí agus Cirt, a raibh a oifigigh i dteagmháil go díreach le Seirbhís Príosún na hÉireann sular foilsíodh na tuarascálacha seo. Ó 2019, cuirtear gach dréacht-Tuarascáil DiC na Cigireachta faoi bhráid Ard-Stiúrthóir na SPÉ, chun athbhreithniú, trácht agus forbairt a dhéanamh ar Phlean Gníomhaíochta mar fhreagairt ar mholtaí a dhéantar. Iarradh ar an Ard-Stiúrthóir Pleananna Gníomhaíochta Sonracha, Intomhaiste, Indéanta, Réalaíoch agus Teoranta ó thaobh Ama (SMART) a sholáthar, ina bhfuil amlínte leagtha amach as gníomhartha beartaithe agus ina sanntar freagracht chun aghaidh a thabhairt ar gach moladh. Mar chúnaimh, chuir an Chigireacht teimpléad de Phlean Gníomhaíochta ar fáil don SPÉ. Tá sé ar intinn ag an gCigireacht monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn an SPÉ, ó thaobh na bPleananna Gníomhaíochta de.

In 2019, foilsíodh trí thuarascáil imscrúdaithe. Foilsíodh dhá thuarascáil roimh an gceanglas Plean Gníomhaíochta a sholáthar. In Aguisín IV tá Plean Gníomhaíochta an SPÉ mar fhreagairt ar mholtaí a rinneadh i dtuarascáil DiC i ndáil leis an Uasal G i bPríosún Luimnigh in 2017.³⁰ Tá colún breise sa Phlean Gníomhaíochta Aguisín a thugann nuashonrú ar stádas na moltaí seo ón 31 Nollaig 2019, a chuir an IPS ar fáil.

6.2 Imscrúdú ar Mhícheart a Líomhnaíodh i Seirbhís Príosún na hÉireann

An 22 Samhain 2018, d'iarr an tAire Dlí agus Cirt, faoi alt 31 (2) d'Acht na bPríosún 2007, ar an gCigireacht réamh-imscrúdú a dhéanamh ar líomhaintí éagóra laistigh de Sheirbhís Príosún na hÉireann. Soláthraíodh na Téarmaí Tagartha don imscrúdú an 8 Nollaig 2018. Ba é cuspóir luaite an réamh-imscrúdaithe na fíricí a bhain le héilimh a rinneadh i Mionnscríbhinn Fhorlíontach faoi mhionn a chuir Príomh-Oifigeach Cúnta an 19 Samhain 2018 a bhunú san Ard-Chúirt (785JR / 2018). Iarradh ar an Imscrúdaitheoir:

Imscrúdú a dhéanamh ar na líomhaintí faoi éagóir sa tSeirbhís Príosún, lena n-áirítear líomhaintí faoi eolas agus comhoibriú i ngníomhaíochtaí a líomhnaíodh i leith na Seirbhíse Phríosúin a raibh baint ag an nGarda Síochána leo, a bhí i Mionnscríbhinn faoi mhionn ag an Oifigeach ainmnithe an 19 Samhain 2018 in athbhreithniú breithiúnach imeachtaí san Ard-Chúirt, chun na fíricí maidir leis na líomhaintí sin a fháil amach a mhéid agus is féidir, agus tuarascáil a chur faoi bhráid an Aire ar a himscrúdú, ina mbeidh aon chinntí fóraí agus aon mholtaí le haghaidh tuilleadh gníomhaíochta, faoi dheireadh mhí Feabhra 2019 nó a luaithé is féidir ina dhiaidh sin.

³⁰ Tuarascáil Imscrúdaithe OCP i ndáil leis an Uasal G (25 Aibreán 2019) <https://www.oip.ie/wp-content/uploads/2020/04/Report-into-the-death-of-Mr-G-2017.pdf> .

Cuireadh an tuarascáil faoi bhráid an Aire an 12 Márta 2019, agus d'fhoilsigh an tAire í an 25 Iúil 2019.³¹

D'aithin an fhoireann imscrúdaithe fianaise ó bhéal agus dhoiciméadach a bhí comhthacaíoch le roinnt de na líomhaintí a rinneadh sa Mhionnscribhinn.

Bhain an t-imscrúdú leis an tréimhse 2010 go 2013. I measc na moltaí san imscrúdú bhí na nithe seo a leanas:

- Athbhreithniú práinneach ar an nGrúpa Tacaíochta Oibríochtaí (GTO) le scrúdú a dhéanamh ar: sainchúram agus rialachas reatha an GTO, a chleachtais oibre, a bheartais agus a nósanna imeachta agus a línte tuairiscithe.
- A fháil amach an bhfuil riachtanas oibríochta ann d'aonad den sórt sin laistigh den IPS agus má tá, a chinntiú go bhfuil raon feidhme freagrachta sainithe go soiléir ag aonad den sórt sin agus go bhfeidhmíonn sé de réir an chleachtais is fearr.
- Ba cheart na próisis agus na nósanna imeachta chun sonraisc a fhaomhadh a athbhreithniú ionas go mbeidh eolas iomlán ag an té a fhaomhann gach sonrasc atá ann maidir le soláthar agus seachadadh earraí / seirbhísí a fhaightear.
- Ba chóir go mbeadh gach ball foirne sna príosúin freagrach sa deireadh don ghobharnóir is sinsearaí sa phríosúin ina sanntar é.
- Ba chóir don SPÉ, mar thosaíocht, Cód Iompair Eiticiúil a thabhairt isteach bunaithe ar Chód Eitice Chomhairle na hEorpa d'Fhoirne Príosún. Ba cheart féachaint ar sháruithe ar an gCód mar ábhar araíonachta tromchúiseach, le smachtbhannaí suas le dífhostú san áireamh.
- Ba cheart, mar thosaíocht, beartais agus nósanna imeachta an SPÉ maidir le bailiú faisnéise, faireachas agus Teilifís Ciorcaid Iata (CCTV) a athbhreithniú agus a thabhairt chun críche.
- Ba chóir go gcuirfí gach duine, lena n-áirítear baill foirne, a théann isteach i bpríosún faoi réir próiseas seiceála déine.
- Ba cheart go gcloífeadh an SPÉ agus aon seirbhís / earraí seachtracha á lorg aici, nó aon cheann dá comhpháirtithe, le nósanna imeachta iomchuí soláthair na hearnála poiblí.

³¹ Réamh-Imscrúdú ag Cigire na bPríosún de bhun Alt 31 (2) d'Acht na bPríosún 2007 Isteach i Líomhaintí maidir le Mícheart i Seirbhís Príosún na hÉireann (12 Márta 2019) <https://www.oip.ie/wp-content/uploads/2020/04/Report-by-Inspector-of-Prisons-pursuant-to-section-312-of-the-Prisons-Act-2007-into-allegations-of-wrongdoing-in-the-Irish-Prison-Service.pdf> .

7 CUAIRT AN CPT

Rinne toscaireacht ó Choiste Chomhairle na hEorpa chun Céasadh agus Cóireáil nó Pionós Mídhaonna nó Maslach a Chosc (CPT) cuairt ar Éirinn ón 23 Meán Fómhair go dtí an 4 Deireadh Fómhair 2019. Ba é seo an seachtú uair don CPT cuairt a thabhairt ar an tír. Ba é príomhchuspóir na cuairte CPT na athbhreithniú a dhéanamh ar an dul chun cinn i gcur i bhfeidhm mholtaí an Choiste ó thug sé cuairt roimhe sin in 2014. Maidir le cúrsaí príosúin, ba é leas an CPT go príomha ná cóireáil príosúnach aosta agus príosúnach ar chórais shrianta, chomh maith le soláthar cúram sláinte.³²

Bhuail an Chigireacht le toscaireacht CPT an 23 Meán Fómhair 2019. Rinne an Cigire tuairimí a mhalartú leis an toscaireacht ar an gcóras príosúin in Éirinn agus chuir sé réimse faisnéise agus tuarascálacha ar fáil don toscaireacht, lena n-áirítear:

- Dréacht-Plean Straitéiseach d'Oifig an an Chigire Príosún
- Plépháipéar ar ullmhú do chigireacht ghinearálta príosúin in Éirinn faoi dheireadh 2020;
- Ceisteanna maidir leis an gcóras Gearán Príosúnach
- Faisnéis faoi Riail 44 de Rialacha na bPríosún 2007-2017 don tréimhse 1 Eanáir go 30 Meitheamh 2019
- Faisnéis faoi chúrsaí airgeadais;
- Tuarascálacha:
 - 'Tuarascáil faoi Shláinte i bPríosúin na hÉireann', Samhain 2016;
 - Tuarascáil Bhliantúil an Chigire Príosún 2018;
 - Tuarascáil maidir le hAthbhreithniú ar Struchtúr Oibriúcháin agus ar Acmhainní Oifig an Chigire Príosún;
 - Tuarascáil Bhliantúil an Chigire Príosún 2018
 - Tuarascáil ar 'Athbhreithniú, Meastóireacht agus Anailís ar Oibriú Nós Imeachta Reatha Gearán Príosúnach Sheirbhís Phríosúin na hÉireann' (Aibreán 2016); agus
 - 'Cultúr agus Eagraíocht i Seirbhís Príosúin na hÉireann – An Bealach chun Tosaigh, Samhain 2015

Ar a gcuart dhá sheachtain a thabhairt chun críche dóibh, bhuail toscaireacht an CPT le hoifigigh don dara huair, agus an Cigire Príosún féin i láthair, chun mionsonraí faoi na réamhthorthaí a chur i láthair.

Foilsíodh tuarascáil an CPT maidir lena gcuart ar Éirinn 2019 an 24 Samhain 2020³³.

³² Cuairteanna Choiste frith-chéasta Chomhairle na hEorpa ar Éirinn (8 Deireadh Fómhair 2019). <https://www.coe.int/en/web/cpt/-/council-of-europe-anti-torture-committee-visits-ireland>

³³ D'fhoilsigh Coiste Frith-chéasta Chomhairle na hEorpa an 7ú tuarascáil cuairte tréimhsiúil ar CPT na hÉireann (24 Samhain 2020). <https://www.coe.int/en/web/cpt/-/council-of-europe-anti-torture-committee-publishes-7th-periodic-visit-report-on-ireland>

8 SÉIPLÍNEACHT

Fuair an Chigireacht cóip de Thuarascálacha Bliantúla na Séiplíneach 2019 ó gach ceann de na príosúin. Cuideoidh an fhaisnéis atá sna Thuarascálacha seo leis an gCigireacht agus cuirfidh sí ar an eolas í maidir lena clár gníomhaíochtaí maoirseachta ar imeachtaí a fhorbairt.

Tá ról lárnach ag páirt agus ionchur ag Séiplíneacht na bpríosún i Seirbhís Príosún na hÉireann i soláthar seirbhísí tacaíochta do phobal iomlán na bpríosún, lena n-áirítear príosúnaigh agus baill foirne agus a dteaghlaigh agus páirtithe leasmhara eile sa phobal. Is líon suntasach daoine é seo a sholáthraíonn Séiplínigh seirbhís dóibh os rud é go bhfuil timpeall 4000 duine faoi choimeád agus 3000 ball foirne i gceist. Tá ról lárnach freisin ag na Séiplínigh mar nasc do theaghlaigh na ndaoine atá i bpríosún. Cé go ndírítear go géar ar ról na Séiplíneachta ag amanna géarchéime don eagraíocht, go háirithe i réimse na mbásanna i gcoimeád, tá feidhm na Séiplíneachta níos leithne agus níos cuimsithí ná mar a thuigtear go minic. Léiríonn cuardach níos doimhne réimse casta d'ímthosca nach mbeadh súil leo agus deacra ar a bhfreastalaíonn Séiplínigh Phríosúin, a chiallaíonn go minic go gcaithfidh siad a bheith ar fáil le haghaidh seirbhíse seacht lá na seachtaine le glaonna lasmuigh de ghnáthuaireanta oibre.

D'eagraigh agus bhainistigh na Séiplínigh go leor clár le linn 2019. Ina measc sin bhí Idirghabháil, Obair Ghrúpa, Tacaíocht Mhéala, Seisiúin Aireachais, Machnamh ar an Scrioptúr agus Ceol Carúl.

Bhí seirbhís séiplíneachta ar fáil i ngach príosún in 2019, ach bhí sé thar a bheith deacair do na Séiplínigh riachtanais a seirbhíse a chomhlíonadh toisc go n-athraíonn an cóimheas séiplíneach-go-príosúnach ó phríosún go príosún. Mar shampla, ar lá áirithe in aon áit amháin bhí an cóimheas thart ar shéiplíneach amháin go 800 príosúnach, agus in áit eile ar an lá céanna bhí an cóimheas mar shéiplíneach amháin go 130 príosúnach.

I bhfianaise na seirbhíse an-tábhachtach a sholáthraíonn an tSéiplíneacht, molann an Chigireacht athbhreithniú neamhspleách a dhéanamh ar an tSeirbhís Séiplíneachta. Thabharfadh athbhreithniú neamhspleách soiléireacht maidir leis an chóimheas Séiplíneach-go-príosún, cibé an bhfuil seirbhís 24 uair sa lá, seacht lá na seachtaine riachtanach, struchtúr tuairiscithe na Séiplíneachta agus ról, más ann dó, i bhforbairt beartais agus freastal ar cruinnithe mar fhóram ildisciplíneacha, bainistíochta áitiúla agus bainistíocht shinsearach, agus seirbhísí Séiplíneachta príosúin i gcomparáid le seirbhísí Séiplíneach i suíomhanna FSS.

Chuir an IPS tús le próiseas earcaíochta iomaíoch don phost mar Phríomh-Shéiplíneach i mí na Nollag 2019. Creideann an Chigireacht go gcuideoidh ceapachán Príomh-Shéiplínigh le tábhacht ról na Séiplíneachta a uasmhéadú laistigh den chóras príosúin trí mhaoirseacht chuí a dhéanamh ar Shéiplíneacht, caighdeánú an tsoláthair seirbhíse agus ionchur ag leibhéal sinsearach i bhforbairt beartais straitéis sinsearaigh an SPÉ agus ar an gcaoi sin guth na Séiplíneachta a chur mar abhcóide príosúnach ag croílár na pleanála do threoir Sheirbhís Príosún na hÉireann san am amach romhainn.

Ghlac an Cigire le cuireadh ón bPríomh-Shéiplíneach Eatramhach páirt a ghlacadh i bhFóram Séiplíneach an 5 Meán Fómhair 2019, a tionóladh i gColáiste Oiliúna Sheirbhís Príosún na hÉireann. Thug an fóram deis don Chigire tuairimí a mhalartú agus dul i dteagmháil le Séiplínigh a bhí ag obair sa chóras. Pléadh go háirithe ról na Séiplíneachta maidir le básanna i gcoimeád a fhógairt agus rinneadh teagmháil le teaghlach an duine a fuair bás a phlé.

9 COISTÍ CUAIRTE

Is grúpaí iad Coistí Cuairte Príosúin a roghnaítear ón tsochaí agus a cheaptar chuig gach príosún in Éirinn faoin Acht Príosún (Coistí Cuairte), 1925. Ceapann an tAire Dlí agus Cirt iad ar feadh téarma trí bliana. Is é an ról atá acu cuairt a thabhairt ar an bpríosún ar a gceaptar iad go rialta chun éisteacht le haon ghearáin ba mhaith le príosúnaigh a dhéanamh leo agus cáilíocht chóiríocht an phríosúin agus na saoráidí agus na seirbhísí atá ar fáil do na príosúnaigh a scrúdú. Soláthraíonn na Coistí Cuairte tuarascáil bhliantúil don Aire Dlí agus Cirt trí achoimre ar a gcuid torthaí ón mbliain roimhe sin.

I mí Eanáir 2019, bhuail an Chigireacht le Coiste Cuairte *Dóchas* arna iarraidh sin dóibh. Bhí imní mhór ar an gCoiste maidir leis an gcaoi a gcaitheann oifigigh áirithe le roinnt ban. Chuir an Coiste an imní seo in iúl don Ghobharnóir ag an am. Bhí imní ar leith ar an gCoiste faoi bhean amháin san Ionad *Dóchas* ar chreid siad nár tugadh an chosaint a raibh sí ina teideal agus í i gcoimeád ag an Stáit. Cuireadh in iúl don Chigireacht gur aistríodh an bhean áirithe seo go príosún Luimnigh agus cuireadh in iúl go bhféadfadh a haistriú go Príosún Luimnigh drochthionchar a imirt ar fholláine na mná agus go háirithe ar a próiseas parúil. D'fhiafraigh an Coiste cén gníomh, más ann dó, a rinneadh i gcoinne an oifigigh / na n-oifigeach lena mbaineann.

I ndiaidh an chruinnithe leis an gCoiste Cuairte, chuir an Chigireacht na hábhair imní seo in iúl don Ghobharnóir agus chuir seisean in iúl don Chigireacht go raibh bainistíocht na bpríosún ar an eolas faoi chásanna d'iompar míchuí a líomhnaíodh maidir le roinnt baill foirne. Cuireadh in iúl don Chigireacht gur tuairiscíodh eachtra amháin don Gharda Síochána agus go raibh imscrúdú inmheánach ar bun. Ar a bharr sin, thug an Gobharnóir le fios go raibh ceithre ghearán ó phríosúnaigh á bpróiseáil a líomhnaíonn iompar míchuí baill foirne.

Ag deireadh 2019, bhí an príosúnach lena mbaineann go fóill i gcoimeád i bpríosún Luimnigh.

10 DRÉACHT-SCÉIM AN BHILLE UM CHIGIREACHT AR ÁITEANNA COINNEÁLA 2014

In 2018, thug an Roinn Dlí agus Cirt cuireadh don Chigireacht aighneacht a dhéanamh ar Dhréacht-Scéim an Bhille um Áiteanna Coinneála 2014. Chuir an Cigire a cuid tuairimí isteach an 20 Meán Fómhair 2018. Ag deireadh 2019, bhí Ceannteidil an Bhille á n-ullmhú.

11 CUMARSÁID LE GRÚPAÍ SEACHTRACHA

11.1 Imeachtaí a nDearnadh Freastal Orthu

Thapaigh an Chigireacht réimse deiseanna chun bualadh le páirtithe leasmhara laistigh agus lasmuigh den IPS, lena n-áirítear na nithe seo a leanas ach gan a bheith teoranta díobh:

International Corrections and Prisons Association (ICPA) Conference

Tá an Cigire ina bhall den *International Corrections and Prisons Association* (ICPA), atá ina líonra saineolaithe bunaithe ar mhaoirseacht sheachtrach príosúin agus ar chearta daonna. Bhí ionchur ag an gCigire leis an líonra saineolaithe in 2019.

Cruinniú Comhchéime ar Dhualgas Chomhionannais agus Chearta Daonna na hEarnála Poiblí a Chur i bhFeidhm

Bhí an ócáid seo dírithe ar chomhlachtaí rialála agus maoirseachta chun cabhrú le tuiscint a fháil ar oibleagáidí reachtúla Comhionannais na hEarnála Poiblí agus Dualgas um Chearta Daonna a chur i bhfeidhm. D'óstáil Coimisiún um Chearta Daonna agus Comhionannas na hÉireann an ócáid an 27 Samhain 2019. *I láthair*

Comhdháil Rialála

Ghlac an Cigire Príosún páirt i bpléphainéal ag comhdháil ar Rialáil, Comhlíonadh, Imscrúduithe Aimsithe Fíricí: Dea-chleachtas, Dúshlán Choiteanna agus Treoracha don Todhchaí, i Scoil an Dlí, Ollscoil Luimnigh, 24 Deireadh Fómhair 2019. *Rannpháirtí Pléphainéil*

Ceiliúradh Fiche Bliain Thionscadal Teaghlaigh Bedford Row

Bhí áthas ar an gCigire Príosún cuireadh a fháil freastal ar imeacht le 20 bliain Thionscadal Teaghlaigh Bedford Row a cheiliúradh i Luimneach an 25 Meán Fómhair 2019. Tacaíonn Tionscadal Teaghlaigh Bedford Row le teaghlaigh príosúnach, agus go háirithe leanaí príosúnach. *I láthair.*

Príosúin: Comhdháil maidir le Riail an Dlí, Freagracht agus Cearta (PRILA).

Reáchtáil tionscadal PRILA, a fheidhmíonn as Scoil an Dlí, Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, comhdháil ar Mhaoirseacht na bPríosún: Peirspictíochtaí ó SAM agus ón Eoraip a bhí ar siúl i gColáiste na Tríonóide an 19 Meitheamh 2019. *I láthair.*

Seimineár an Chumainn um Thaighde agus Fhorbairt Ceartais Choiriúil (ACJRD)

Bhí seimineár ACJRD ar an Scéim Maoirseachta Bannaí ar siúl an 10 Meán Fómhair 2019 in oifigí Sheirbhís Cheartais Óige na hÉireann, Baile Átha Cliath 2. *I láthair.*

Bhí 22ú Comhdháil Bhliantúil an ACJRD, *Behind Closed Doors: Crimes of Violence, Coercive Control and Abuse in Family and Intimate Relationships*, ann an 11 Deireadh Fómhair 2019, in Ionad Imeachtaí agus Oideachais Richmond, Sráid Brunswick Thuaidh, Margadh na Feirme Baile Átha Cliath 7. *I láthair.*

Comhdháil Gníomhaireachtaí um Cheartas Choiriúil na hÉireann

Bhí an 6ú Comhdháil de Gníomhaireachtaí um Cheartas Choiriúil na hÉireann an 4 Meitheamh 2019 i gCaisleán Bhaile Átha Cliath. Ba é téama na Comhdhála *Cionta Gnéasacha: An Dúshlán um Fhreastal ar Chearta sa Chóras Ceartais Choiriúil*. *I láthair.*

Seoladh maidir le Dul Chun Cinn sa Chóras Phionóis 2019

Sheol Iontaobhas Athchóirithe Pionóis na hÉireann (IPRT) a thríú tuarascáil bhliantúil ar Dhul Chun Cinn sa Chóras Pionóis an 25 Deireadh Fómhair i gCoimisiún na hÉireann um Chearta Daonna, Baile Átha Cliath 2. *Rannpháirtí Pléphainéil.*

Siompóisiam: Ceartas Aisiríoch a Chur i bhFeidhm sa Dlí, i mBeartas agus sa Chleachtas

An Ceartas Aisiríoch: Bhí an dara siompóisiam náisiúnta 2019 ag foireann tionscadail Straitéise agus fócas acu ar Cheartas Aisiríoch a Chur i bhFeidhm sa Dlí, i mBeartas agus sa Chleachtas. D'óstáil an tIonad Staidéir Coireachta, Ceartais agus Íospartach Ollscoil Luimnigh an siompóisiam an 22 Samhain 2019. *I láthair*

Léacht faoi Chearta Daonna agus Comhionannas in Éirinn 2019

Bhí an léacht leis an Ollamh Phillippe Sands QC sa Seomra Pillar, Ospidéal Rotunda, Baile Átha Cliath 1 an 16 Nollaig 2019. *I láthair.*

Coláiste Sheirbhís Príosún na hÉireann

An 12 Iúil, an 20 Lúnasa agus an 19 Samhain, labhair an Chigireacht le hOifigigh Phríosúin Nua agus iad faoi oiliúint, agus thug siad forbhreathnú dóibh ar fheidhm na hOifige. Thapaigh an Cigire an deis seo chun a chur ina luí ar na hEarcaigh tábhacht a ról mar Oifigigh Phríosúin lena chinntiú go gcaomhnaítear cearta daonna na bpríosúnach agus iad ag idirghníomhú ó lá go lá leo siúd atá faoi choimeád.

Glacadh le cuireadh labhairt le Príomhoifigigh Chúnta ar an 15 Deireadh Fómhair. Thug sé seo deis don Chigireacht béim a leagan ar an ról ceannaireachta rithábhachtach atá dílsithe don chohórt seo d'fhoireann an phríosúin.

11.2 Teagmháil le Páirtithe Leasmhara

Leanann Oifig an Chigire Príosún ag obair i dteannta agus i gcomhphlé lenár gComhpháirtithe, lena n-áirítear an Roinn Dlí agus Cirt, Seirbhís Príosún na hÉireann agus páirtithe leasmhara eile.

Le linn 2019 bhuail an Cigire Príosún le roinnt páirtithe leasmhara agus comhpháirtithe leasmhara eile chun tuairimí a mhalartú agus caidreamh a chothú.

Ghlac an Chigireacht páirt i gcruinnithe leis na grúpaí seo a leanas:

- Ospidéal Lárnach Meabhrach - Stiúrthóir Cliniciúil ag an tSeirbhís Náisiúnta Mheabhairshláinte Fhóiréinseach
- Cigireacht an Gharda Síochána - Príomhchigire
- Iontaobhas Athchóirithe Pionóis na hÉireann (IPRT) – Stiúrthóir Feidhmiúcháin
- Ionad Creidimh agus Cirt na nÍosánach - Abhcóide
- Oifig an Ombudsman - Ardstiúrthóir
- Cúram Sláinte Phríosúin an Oirdheiscirt (Tuaisceart Éireann) - Stiúrthóir Seirbhísí Aosaigh agus Cúram Sláinte Príosúin
- An tÚdarás um Rialáil agus Feabhsú Cáilíochta (Tuaisceart Éireann) – An Stiúrthóir Dearbhaithe
- Tionscnamh an Lucht Taistil i bPríosún - Comhordaitheoir
- Fóram na Séiplíneach
- Comhdhálacha/Seimineáir
- Toscaireacht an CPT
- Oifigigh na Roinne Dlí agus Cirt
- Stiúrthóir Oifig an Ombudsman
- Bainistíocht Shinsearach an SPÉ
- Coistí Cuairte

12 EOLAS CORPARÁIDEACH

12.1 Eolas Airgeadais

Faigheann Oifig an Chigire Príosún maoiniú faoin Vóta Dlí agus Cirt (Vóta 24), a bhfuil an tArd-Rúnaí ina Oifigeach Cuntasaíochta dó. In 2019, fuair an Oifig leithdháileadh €496,000. Bhí róchaiteachas de €150,000 ann, i gcomparáid leis an leithdháileadh bunaidh de €496,000. Bhí an róchaiteachas i gcostais neamh-phárolla agus ba é an chúis a bhí leis seo go príomha mar gheall ar chostas cóiríochta oifige sealadaí i mBaile Átha Cliath, bhí gá le tacaíocht ó sheirbhísí gairmiúla seachtracha agus méadú ar chostais taistil agus chothaithe mar gheall ar líon na n-imscrúduithe ar bhásanna i gcoimeád.

	Leithdháileadh Buiséid 2019	Fíor-Olltoradh 2019	Sábháil (+) Róchaiteachas (-)
Pá	€370,000	€347,000	+ €23,000
Neamh-phá	€126,000	€300,000	- €174,000
Iomlán	€496,000	€646,000	- €150,000

12.2 Nochtuithe Cosanta

Ghlac Oifig an Chigire Príosún le Polasaí Nochtadh Cosanta na Roinne Dlí agus Cirt mar a beartas ar nochtadh cosanta san ionad oibre. De réir na gceanglas tuairiscithe, deimhnítear nach bhfuarthas aon tuarascálacha nochtadh cosanta in 2019.

12.3 Dualgas Comhionannais agus Cearta Daonna san Earnáil Phoiblí

Glacann Oifig an Chigire Príosún lena cuid freagrachtaí faoi Alt 42 den Acht um Choimisiún um Chearta an Duine agus Comhionannas 2014 agus tá sí tiomanta a chinntiú go gcomhlíonann sí iad, a leagann oibleagáid dhearfach ar chomhlachtaí poiblí aird a thabhairt, i gcomhlíonadh a bhfeidhmeanna, ar chomhlíonadh a bhfeidhmeanna. an gá atá le deireadh a chur le leithcheal, comhionannas deiseanna a chur chun cinn agus cearta daonna na foirne agus na ndaoine a gcuirtear seirbhísí ar fáil dóibh a chosaint. Dá réir sin, in 2019, chuir Oifig an Chigire Príosún an dualgas seo i gcroílár a cuid gníomhaíochtaí.

12.4 Rialachas agus Smacht Inmheánacha

Is oifig reachtúil é an Cigire Príosún a bunaíodh faoi Acht na bPríosún 2007. Ceapann an tAire Dlí agus Cirt an Cigire agus tá sí neamhspleách i gcomhlíonadh a feidhmeanna.

Le linn 2019, rinne a Cigire Príosún idirchaidreamh leis an Roinn Dlí agus Cirt chun Comhaontú Maoirseachta a bhunú, de réir an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a rialú (2016). Leagfar amach sa Chomhaontú Maoirseachta, a bhí fós mar ábhar plé ag deireadh 2019, an creat leathan rialachais agus freagrachta ina bhfeidhmíonn an Chigireacht. Sainmhíníonn an dréacht-chomhaontú

na príomhróil agus freagrachtaí atá mar bhonn agus taca leis an gcaidreamh idir an Chigireacht agus an Roinn.

Cuireadh an fhoráil “géill nó mínigh” den *Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016)* i bhfeidhm ar Oifig an Chigire Príosún. De bhrí go dtagann an Oifig faoin Vóta Dlí agus Cirt (Vóta 24), níl a Aonad Iniúchta Inmheánaigh ná a Coiste Iniúchta agus Riosca féin aici. Ar a bharr sin, ní cheanglaítear uirthi Ráitis Airgeadais Bhliantúla a sholáthar. Tá rochtain ag an Oifig ar Choiste Iniúchta Inmheánaigh agus Iniúchta Inmheánaigh agus Riosca na Roinne maidir le rialachas airgeadais. Tuairiscíonn Aonad Bainistíochta Airgeadais na Roinne ar ioncam agus caiteachas na hOifige ina thuarascálacha bainistíochta míosúla. Déanann an Cigire athbhreithniú ar na tuarascálacha míosúla agus tá nósanna imeachta i bhfeidhm lena chinntiú go n-údaraítear caiteachas de réir bheartais agus nósanna imeachta na Roinne. Comhlíonann an oifig oibleagáidí dlí cánach.

Tá sé de dhualgas ar gach comhlacht poiblí in Éirinn cistí poiblí a láimhseáil go cúramach, agus a chinntiú go bhfaightear an luach is fearr ar airgead aon uair a bhíonn airgead poiblí á chaitheamh nó á infheistiú. Is é an Cód Caiteachais Phoiblí an tacar rialacha agus nósanna imeachta a chinntíonn go gcloítear leis na caighdeáin seo ar fud sheirbhís poiblí na hÉireann. Chloígh Oifig an Chigire Príosún le gach gné ábhartha den Chód Caiteachais Phoiblí.

Tá Comhaontú Próiseála Sonraí i bhfeidhm idir an Roinn Dlí agus Cirt agus Oifig an Chigire Príosún. De réir chlásal 5.7 den Chomhaontú Dearbhaithe Rialachais Chorpáráidigh dar dáta 5 Márta 2017, a rinneadh idir an Roinn Dlí agus Cirt agus Oifig an Chigire Príosún, soláthraíonn an Rannán TFC sa Roinn seirbhísí TFC d'Oifig an Chigire Príosún.

Éilíonn an Cód Rialachais do Chomhlachtaí Stáit 2016 go ndéanfar Ráiteas um Rialuithe Inmheánacha (SIC) a sholáthar. Baineann an SIC le gach rialú a oibríonn in Oifig an Chigire Príosún, lena n-áirítear ábhair TFC. An 16 Bealtaine 2019, dhearbhaigh an Rannán TFC sa Roinn Dlí agus Cirt go raibh rialuithe TFC, mar a leagtar amach i Ráiteas Dearbhaithe, i bhfeidhm agus ag feidhmiú go héifeachtach in 2019, chomh fada agus is eol dóibh.

In 2019, d'fhorbair Oifig an Chigire Príosún Córas Bainistíochta Riosca agus an Clár Riosca atá gaolmhar leis. Cuireadh cóip den Chlár Riosca ar fáil don Roinn Dlí agus Cirt ag cruinnithe Rialachais.

Rinneadh soláthar a rinne an Oifig in 2019 i gcomhairle le hoifigigh na Roinne agus leis an Oifig um Sholáthar Rialtais.

12.5 Saoráil Faisnéise

In 2019, fuair Oifig an Chigire Príosún trí iarratas faoin Acht um Shaoráil Faisnéise 2014. Maidir leis na hiarratais sin, bhain dhá cheann acu le faisnéis neamhphearsanta agus bhain ceann acu le faisnéis phearsanta. Deonaíodh gach ceann de na hiarratais i bpáirt. Ní dhearnadh achomharc maidir le haon chás acu chuig Oifig an Choimisinéara Faisnéise.

AGUISÍN I

Iarratas Sonraí chuig Seirbhís Príosún na hÉireann

Cuspóir – Iarratas Sonraí chuig Seirbhís Príosún na hÉireann

Is mian le hOifig an Chigire Príosún (OCP) dul i dteagmháil le hEastát na bPríosún d'fhonn forbhreathnú a sholáthar ar gach ceann de na Príosúin i dTuarascáil Bhliantúil an OCP 2019. Caithfear an Tuarascáil Bhliantúil a chur faoi bhráid an Aire Dlí agus Cirt agus Comhionannais roimh dheireadh mhí an Mhárta 2020. Ba mhaith leis an OCP léargas a fháil ar oibriú gach príosúin ó lá go lá agus a bheith curtha ar an eolas faoi aon tionscnamh / tionscadal cáilíochta a d'fhéadfaí a ionchorprú sa Tuarascáil Bhliantúil.

Baileoidh an Cigire faisnéis atá inrochtana ar lá na cuairte ar Phríosún. Nuair nach bhfuil rochtain ar fhaisnéis, féadfar cóip bhog den cháipéis seo a chur ar fáil lena comhlánú agus lena síniú.

Príosún	
Dáta cuairte an Chigire	
Tuairisceán comhlánaithe ag (ainm)	
Tuairisceán comhlánaithe ag (ról)	
Síniú	
Dáta	

Tag.	Pointe sonraí	Freagairt	
	<i>Faisnéis inrochtana agus a bhaineann le lá na cuairte (nuair is indéanta)</i>		
1	An cóimheas foirne le príosúnaigh	Foireann:	:Príosúnaigh:
2	Líon na bpríosúnach	Líon:	
3	Líon agus céim na mball foirne (lean ar aghaidh mar is cuí)	Líon:	Céim:
4	Briseadh síos na mball foirne de réir inscne	Baineann:	Fireann:
5	Líon na bpríosúnach náisiúnach coigríche	Líon:	
6	Líon na bpríosúnach ón lucht taistil ar an lá	Líon:	
7	Líon na bpríosúnach faoi phianbhreith nó ar athchur	Líon. ar phianbhreith:	
		Líon. ar athchur:	
8	Líon na bpríosúnach ar phríosúnacht saoil	Líon:	
9	Líon na bpríosúnach ar phríosúnacht ghearrthéarmach (dhá mhí dhéag nó níos lú)	Líon:	
10	Líon na bpríosúnach sa chóras parúil	Líon:	
11	Próifíl Aoise Phobal an Phríosúin	Próifíl Aoise:	
12	Sonraí maidir le leibhéal na seirbhíse dochtúra agus altranais – an cóimheas idir baill foirne leighis agus pobal na bpríosúnach	Líon na ndochtúirí: altraí:	Líon na n- altraí:
		Líon na mball foirne leighis: bpríosúnach:	: Líon na bpríosúnach:
13	Sonraí maidir le m hamanna feithimh chun rochtain a fháil ar sheirbhísí leighis do phríosúnaigh		
14	Líon na bpríosúnach atá ag baint leas as cláir athshlánaithe iomchuí drugaí	Líon:	
15	Líon na bpríosúnach atá ag baint leas as díthocsainiú siomptómach faoi chúnamh	Líon:	

Tag.	Pointe sonraí	Freagairt
	leighis	
16	Líon na bpríosúnach atá ag baint leas as cláir ionadaíochta nó cothabhála meatadóin	Líon:
	Faisnéis a bhaineann le 2019 - Comhlánaigh ar lá na cuairte má tá an fhaisnéis ar fáil go héasca Nuair nach bhfuil an fhaisnéis ar fáil ar an lá féadfar é a chur ar ais ag dáta amach anseo	
17	Sonraí maidir leis an meánlíon uaireanta an chloig gníomhaíochta cuiditheach (oideachas, scileanna agus deiseanna oibre) a dtugann príosúnaigh fúthu go laethúil ar fud eastát na bpríosún agus de réir príosún	Freastal ar scoil ar lá faoi leith: Dáta: An líon a fhreastalaíonn: An líon múinteoirí: Classes Available Ranganna ar Fáil: An líon ceardlann atá ar oscailt: Dáta: Uaireanta oscailte:
18	Sonraí maidir leis an meánlíon uaireanta an chloig a chaitheann príosúnaigh taobh amuigh dá gcillíní ar bhonn laethúil	
19	Sonraí maidir leis an meánlíon uaireanta an chloig aclaíochta agus caidrimh a bhíonn ag príosúnaigh gach lá	
20	Sonraí maidir le gearáin i gCatagóir A a rinneadh agus torthaí na ngearán sin in 2019	Líon na ngearán i gcatagóir A agus na Torthaí: E.g. <i>X leantach</i> <i>X Tarraingíodh siar</i> <i>X Réitithe</i> <i>X Seasadh leo</i> <i>X Seasadh leo i bpáirt</i> <i>X Níor seasadh leo</i> <i>X Cráiteach / Gan bhunús /laistigh den scóip</i>
21	Sonraí maidir le gearáin i ngach Catagóir eile a rinneadh agus torthaí na ngearán sin in 2019 (Catagóirí B,C,D,E,F)	Líon na ngearán i gCatagóir B: Torthaí: Líon na ngearán i gCatagóir C: Torthaí:

Tag.	Pointe sonraí	Freagairt
		Líon na ngearán i gCatagóir D: Torthaí: Líon na ngearán i gCatagóir E: Torthaí: Líon na ngearán i gCatagóir F: Torthaí:
22	Faisnéis faoi líon na bpríosúnach i réimis leithlisithe nó idirscartha lena n-áirítear sonraí maidir le cé chomh fada agus a mhair na cúinsí sin	Líon réimeas na leithlisithe: Fad na gcúinsí sin: Líon réimeas an idirscartha: Fad na gcúinsí sin:
23	Sonraí maidir le Teagmhais Thromchúiseacha Dhiúltacha (SAIanna) Áirítear le Teagmhais Thromchúiseacha tá e.g. Básanna i gCoimeád, iarracht ar fhéinmharú, féindochar, ionsaithe tromchúiseacha, iarracht ar dhúnmharuithe srl.	Iomlán na SAIanna le linn 2019: <i>Tuilleadh faisnéise (cuir leis de réir mar is gá)</i> Cineál: Líon: Toradh: Cineál: Líon: Toradh: Cineál: Líon: Toradh:
24	Aon sáruithe ar shlándaíl príosúin le linn 2019	Líon: Mionsonraí:
25	Mionsonraí faoi aon éaluithe nó aon éalú nó iarrachtaí ar éalú	Líon Éaluithe: Mionsonraí:

Tag.	Pointe sonraí	Freagairt
		Líon Iarrachtaí ar Éalú: Mionsonraí:
26	Sonraí faoi Theacht ar Drugaí in 2019	<i>Faisnéis shamplach</i> Líon na gCuardach a Rinneadh: Líon na nDrugáí a Fuarthas:
27	Sonraí maidir le haon úsáid lámh láidir ag foireann an phríosúin	Líon na nÓcáidí: Tuilleadh Faisnéise:
28	Sonraí maidir le húsáid fhoréigin in aghaidh na foirne ag príosúnaigh	Líon na nÓcáidí: Tuilleadh Faisnéise:
29	Sonraí maidir le húsáid fhoréigin in aghaidh príosúnach ag príosúnaigh	Líon na nÓcáidí: Tuilleadh Faisnéise:
30	Sonraí a bhaineann le haon ábhair choiriúla a chuir bainistíocht an phríosúin ar aghaidh chuig an nGarda Síochána (AGS)	Líon na nÁbhar Coiriúil a cuireadh ar aghaidh chuig an AGS: Tuilleadh Faisnéise (briseadh síos ar na rudaí ar bhain na hábhair choiriúla leo):
31	Sonraí maidir le himeachtaí smachta agus torthaí laistigh den phríosún chun sonraí a áireamh maidir le torthaí díobhálacha a d'fhéadfadh a bheith ann do phríosúnaigh náisiúnach coigríche agus iad siúd ó phobail mhionlaigh	
32	Faisnéis faoi thionscnaimh / thionscadail cháilíochta a forbraíodh / a reáchtáladh ar bhonn píolótach / a cuireadh i bhfeidhm / a ndearnadh athbhreithniú orthu in 2019	

AGUISÍN II

Réimis Shrianta – Rialacha a Bhaineann

Riail 62 – Rialacha Príosúin, 2007

Príosúnach a bhaint as gníomhaíocht struchtúrtha nó caidreamh mar gheall ar orduithe

62. (1) Faoi réir Riail 32 (Aclaíocht) ní bheidh cead ag príosúnach, ar feadh tréimhse a shonraítear i dtreoir faoin mhír seo -

- (a) páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí struchtúrtha ceadaithe go ginearálta nó i ngníomhaíochtaí struchtúrtha ceadaithe áirithe,
- (b) páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí fóillíochta comhchoiteanna,
- (c) bheith i gcomhlúadar príosúnach eile,

Má ordaíonn an Gobharnóir amhlaidh.

(2) Ní thabharfaidh an Gobharnóir treoir faoi mhír (1) ach amháin má tá faisnéis curtha ar fáil don Ghobharnóir, nó má thugtar le fios don Ghobharnóir go raibh iompar an phríosúnaigh ar bhealach a fhágann go gcreideann an Gobharnóir, ar fhorais réasúnacha, go mbeadh bagairt shuntasach ann maidir le dea-ord nó coimeád sábháilte a choinneáil dá gceadódh sé don phríosúnach dul i mbun rannpháirtíochta nó caidrimh den sórt sin.

(3) Ní mhairfidh tréimhse sonraithe faoi Mhír (1) níos mó ná mar is gá le dea-ord nó coimeád slán nó sábháilte a chinntiú

(4) I gcás go bhfuil an treoir faoi mhír (1) fós i bhfeidhm, athbhreithneoidh an Gobharnóir treoir faoi mhír (1) ar a laghad uair amháin gach seacht lá chun a chinneadh, ag féachaint do na cúinsí go léir, an bhféadfaí an treoir a chúilghairm.

(5) Cuirfear príosúnach a dtugtar treoir faoin Riail seo ina leith ar an eolas i scríbhinn faoi na cúiseanna atá leis sula dtugtar an treoir nó díreach tar éis í a thabhairt, agus cuirfear ar an eolas é a thuilleadh faoi thoradh aon athbhreithnithe a luaithe agus is féidir tar éis don Ghobharnóir cinneadh a dhéanamh ina leith sin.

(6) Déanfaidh agus coinneoidh an Gobharnóir taifead de na nithe seo a leanas -

- (a) aon treoir a thugtar faoin Riail seo,
- (b) an tréimhse a bhfanfaidh an treoir i bhfeidhm ina leith,
- (c) na forais ar a dtugtar an treoir,
- (d) tuairimí an phríosúnaigh, más ann dóibh, agus
- (e) an cinneadh a rinneadh i ndáil le haon athbhreithniú faoi mhír (4).

(7) Déanfaidh an Gobharnóir, a luaithe agus is féidir tar éis dó treoir a thabhairt faoi mhír (1) (c), dochtúir an phríosúin a chur ar an eolas, agus tabharfaidh dochtúir an phríosúin cuairt, chomh luath agus is féidir, ar an bpríosúnach agus, ina dhiaidh sin, coimeádfaidh sé faoi athbhreithniú rialta é, agus tabharfaidh sé comhairle don Ghobharnóir faoi aon riocht sláinte atá ag an bpríosúnach a bhaineann leis an treoir.

(8) Cuirfidh an Gobharnóir, a luaithe is féidir tar éis dó treoir a thabhairt faoi mhír (1) (c), séiplíneach an chreidimh a chleachtann an príosúnach, más ann dó, a chur ar an eolas faoi threoir den sórt sin agus féadfaidh séiplíneach, faoi réir aon srianta faoi ordú áitiúil, cuairt a thabhairt ar an bpríosúnach ag am ar bith.

(9) Cuirfidh an Gobharnóir, a luaithes is féidir, tuarascáil faoi bhráid an Ard-Stiúrthóra lena n-áirítear tuairimí an phríosúnaigh, más ann dóibh, ag míniú an ghá atá ann an príosúnach a chur as gníomhaíocht nó caidreamh struchtúrtha faoin Rial seo ar fhorais ordaithe más amhlaidh go rachaidh tréimhse aistrithe den sórt sin thar 21 lá faoi mhír (4). Ina dhiaidh sin, ní mór don Ard-Stiúrthóir leanúint ar bith de shíneadh na tréimhse aistrithe a údarú, i scríbhinn.

Rial 63 – Rialacha Príosúin, 2007

Príosúnaigh leochaileacha a chosaint

63. (1) Féadfar príosúnach, ar a iarratas nó ar a hiarratas féin, nó nuair a mheasann an Gobharnóir gur gá, a mhéid is indéanta agus faoi réir dea-ord agus coimeád sábháilte a choinneáil, a choinneáil scartha ó phríosúnaigh eile a mheasfaí go réasúnach gur dócha dóibh díobháil shuntasach a dhéanamh dó nó di.

(2) Féadfaidh príosúnach lena mbaineann mír (1) páirt a ghlacadh le príosúnaigh eile den chatagóir céanna i ngníomhaíocht struchtúrtha údaráithe má mheasann an Gobharnóir gur dóchúil go réasúnach go mbeadh an rannpháirtíocht sin i ngníomhaíocht struchtúrtha údaráithe chun leas an phríosúnaigh lena mbaineann, agus déanfar maoirseacht ar an ngníomhaíocht sin ar cibé modh a ordóidh an Gobharnóir.

(3) Déanfaidh agus coinneoidh an Gobharnóir taifead ar aon treoir a thabharfar faoin Rial seo ar an modh a fhorordóidh an tArd-Stiúrthóir agus go háirithe na nithe seo a leanas

- (a) ainmneacha gach príosúnach lena mbaineann an rial seo,
- (b) an dáta agus an t-am ar cuireadh tús lena scaradh,
- (c) na forais ar a meastar go bhfuil gach príosúnach leochaileach,
- (d) tuairimí an phríosúnaigh, más ann dóibh,
- (e) an dáta agus an t-am a gcríochnaíonn an scaradh

Rial 64 – Rialacha Príosúin, 2007

Úsáid cille breathnóireachta speisialta

64. (1) Faoi réir mhíreanna (6) agus (7) déanfar príosúnach, i gcás ina n-ordóidh an Gobharnóir amhlaidh, a choinneáil i gcellín breathnóireachta speisialta arna ainmniú ag an Aire faoi Rial 18 (Deimhniú cillíní nó seomraí) chun críocha na Rial seo, ar feadh tréimhse nach faide ná 24 uair an chloig, mar a shonraítear sa treo lena mbaineann.

(2) Ní thabharfar treoir faoi mhír (1), maidir le príosúnach, ach amháin nuair is gá cosc a chur ar an bpríosúnach díobháil a dhéanamh dó/di féin, nó do dhaoine eile nó go measann an Gobharnóir nár leor gach modh rialaithe eile nach bhfuil chomh sriantach, nó go mbeadh siad neamhleor sna himthosca.

(3) Scrúdóidh dochtúir an phríosúin príosúnach lena mbaineann treoir faoi mhír (1) a luaithes agus is indéanta tar éis dó nó di a bheith curtha i gcellín breathnóireachta speisialta de bhun na teorach sin.

(4) Má mholann dochtúir an phríosúin gur chóir cóiríocht a thabhairt do phríosúnach lena mbaineann treoir faoi mhír (1) leis seachas de réir na teorach sin, breithneoidh an Gobharnóir an t-ábhar agus, má chinneann sé nó sí i gcoinne comhairle dhochtúir an phríosúin, na cúiseanna lena c(h)inneadh a thaifeadadh.

(5) Déanfaidh oifigeach príosúin príosúnach lena mbaineann treoir faoi mhír (1) a bhreathnú gach 15 nóiméad, ar a laghad, agus é nó í i gcoiríocht i gcellín breathnóireachta speisialta.

(6) Faoi réir mhír (7) ní rachaidh tréimhse a shonraítear i dtreoir faoin Rial seo thar 24 uair an chloig, ach féadfaidh an Gobharnóir, tar éis dó dul i gcomhairle le dochtúir an phríosúin agus gach ábhar eile a bhreithniú,

má tá imthosca eisceachtúla ann a d'éileodh síneadh leis an tréimhse, a ordú go ndéanfar an tréimhse a shíneadh ama a chur i bhfeidhm ar feadh tréimhse nach faide ná ceithre thréimhse eile nach rachaidh aon cheann acu thar 24 uair an chloig ag tosú ar dhul in éag don tréimhse chéadluaite.

(7) Ní fhéadfaidh an Gobharnóir síneadh a chur leis na tréimhsí dá bhforáiltear i mír (6) go bhféadfar cóiríocht a thabhairt do phríosúnach i gceillín breathnóireachta speisialta ach tar éis tuarascáil a chur faoi bhráid an Ard-Stiúrthóra ag míniú an ghá atá le síneadh den sórt sin agus údarú i scríbhinn a fháil ón Ard-Stiúrthóir do shíneadh den sórt sin.

(8) Féadfaidh an Gobharnóir a ordú go mbainfear éadaí príosúnaigh, lena n-áirítear fo-éadaí, sula ndéantar cóiríocht don phríosúnach i gceillín breathnóireachta speisialta nuair a mheasann sé nó sí go bhféadfadh an príosúnach earraí nó codanna d'éadaí an phríosúnaigh a úsáid chun dochar a dhéanamh dó/di féin, nó do daoine eile, nó chun damáiste suntasach a dhéanamh do mhaoín, agus déanfar na héadaí sin a bhaint agus aird chuí á tabhairt ar chuibhiúlacht agus ar dhínit an phríosúnaigh.

(9) Ní fhágfar aon phríosúnach gan éadaí i gceillín breathnóireachta speisialta, ach féadfar éadaí iomchuí a sholáthar dó/di ar mhaithe lena s(h)ábháilteacht.

(10) Tabharfaidh an Gobharnóir cuairt ar aon phríosúnach a chóirítear i gceillín breathnóireachta speisialta faoin Rial seo tráth nach lú ná uair amháin gach lá a bhfuil sé/sí i gcóiríocht den sórt sin.

(11) Tabharfaidh dochtúir cuairt ar phríosúnach a bhfuil cóiríocht air i gceillín breathnóireachta speisialta faoin Rial seo go laethúil ar a laghad agus chomh minic agus a chreideann an dochtúir go bhfuil gá leis.

(12) Déanfaidh an Gobharnóir, ar an modh a fhorordóidh an tArd-Stiúrthóir, na nithe seo a leanas a thaifeadadh -

(a) aon treoir a thugtar faoin Rial seo agus na téarmaí a bhaineann leis,

(b) an dáta agus an t-am ar cuireadh tús leis an tréimhse a shonraítear i dtreoir faoin Rial seo,

(c) na forais faoina dtugtar an treoir,

(d) an dáta agus an t-am ar cuireadh deireadh le tréimhse a shonraítear specified i dtreoir faoin Rial seo

(e) gach cuairt a tugadh ar phríosúnach a mbaineann treoir faoin Rial seo leis le linn aon tréimhse den sórt sin,

(f) aon iarratas a rinne an príosúnach sin go gceadófaí dó bualadh le nó cuairt a fháil ó dhochtúir príosúin, síceolaí, gairmí cúraim shláinte nó séiplíneach, agus an gníomh a rinne an Gobharnóir mar fhreagairt ar an iarratas sin,

(g) aon iarratas a rinne príosúnach den sórt sin go gceadófaí dó bualadh le nó cuairt a fháil óna c(h)omhairleoir dlí, agus an gníomh a rinne an Gobharnóir,

(h) aon rud eile suntasach nó iarratais eile ón bpríosúnach a tharla, le linn tréimhse den sórt sin agus aon ráitis nó barúlacha eile ón nGobharnóir a bhaineann le haon treoir faoin Rial seo,

(i) aon tuarascáil a eisíodh faoi mhír (7).

(13) Ní dhéanfar cóiríocht ar bith do phríosúnach i gceillín breathnóireachta speisialta chun críocha pionóis.

AGUISÍN III

Foirm Ghearáin Sheirbhís Phríosúin na hÉireann

Úsáid Oifige Amháin	Arna Chatagóiriú ag: Ainm: Grád: Dáta:	Catagóir Gearáin Uimhir an Ghearáinaigh:	
FOIRM GHEARÁIN			
Ainm:	Uimhir Phríosúnaigh:	Cillín / Ionad	
Mionsonraí do ghearáin: 			
Iompaign go dtí an taobh eile den Bhileog			

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sínigh anseo.....

Cuimhnigh

Ar chuir tú isteach

- mionsonraí soiléire de gach rud a tharla,
 - an áit ar tharla,
 - an uair a tharla,
- an raibh aon fhinné ann?

Tabharfar cóip de d'fhoirm ghearáin duit i gclúdach séalaithe i ndiaidh a chláraithe ag an nGobharnóir.

AGUISÍN IV

Plean Gníomhaíochta Sheirbhís Príosún na hÉireann mar fhreagairt ar Mholtaí i dTuarascálacha um Imscrúdú Báis i gCoimeád a foilsíodh in 2019

D'fhoilsigh an Chigireacht 3 tuarascáil imscrúdaithe Báis i gcoimeád in 2019. Díobh seo, bhí dhá tuarascáil ann sular glacadh le ceanglas an Phlean Gníomhaíochta.

Plean Gníomhaíochta an SPÉ, lena n-áirítear nuashonrú ar stádas na nGníomhartha a sholáthraíonn an SPÉ amhail an 31 Nollaig 2019, maidir leis na moltaí a rinneadh sa tuarascáil imscrúdaithe ar na cúinsí a bhain le bás an Uasail G 2017 a foilsíodh an 13 Meitheamh 2019.

Moladh	Gníomh(artha) Riachtanach(a)	Duine/Daoine atá freagrach	Data Críochnaithe	Stádas amhail an 31 Nollaig
Tuairimí Speisialta Má theipeann ar oifigigh dualgais riachtanacha a chomhlíonadh ba cheart dóibh a bheith faoi réir na Rialacha Araíonachta (Cód d'Oifigigh).	Tá an SPÉ chun smachtbannaí araíonachta a chur i bhfeidhm maidir le sáruithe beartais a luadh sna Tuairimí Speisialta	Stiúrthóir Acmhainní Daonna	Leantach	An tArd-Stiúrthóir aghaidh a thabhairt ar fhreagrachtaí agus oibleagáidí foirne agus iarmhairtí as mainneachtain dualgais a chomhlíonadh gan chúis réasúnach trí chomhfhreagras i scríbhinn leis an bhfoireann go léir. Treoirínte maidir le smachtbannaí araíonachta le bheith foilsithe go foirmiúil faoi dheireadh mhí Aibreáin, 2019 – curtha i gcrích
Ba cheart an mhaoín go léir atá i seilbh príosúnaigh a daoradh chun príosún a thaifeadh go hiomlán agus tuairisc mhionsonraithe a iontráil i dtaifid an phríosúin. Ba cheart Beartas láraithe agus Níosanna Imeachta Caighdeánacha Oibriúcháin a fhorbairt chun soiléireacht a sholáthar maidir le maoín phearsanta a thabhairt ar ais tar éis bás faoi choimeád.	Forbróidh an SPÉ Beartas agus NICO maidir le maoín phearsanta	Oibriúcháin	Ní bhaineann	Teastaíonn athbhreithniú ar bheartas maoine príosúnach go ndéanfar gach maoín a thaifeadh ar PIMS. Tugtar an mhaoín go léir ar ais chuig neasghaol an phríosúnaigh anois mar a sholáthraíonn an príosúnach agus déantar í a thaifeadh ar PIMS. Dúnta

Ba cheart Beartas láraithe agus Níosanna Imeachta Caighdeánacha Oibriúcháin a fhorbairt chun a chinntiú go gcuirtear an t-altra i gceannas ar an eolas láithreach nuair a bhíonn cógas nua agus / nó ábhar a bhaineann le leigheas ag cimiú nua.	Deimhníonn an SPÉ go bhfuil Níos Imeachta Oibriúcháin Caighdeán Cúram Sláinte reatha aige a rialaíonn an próiseas Cimithe. Tá Seirbhís Príosún na hÉireann tiomanta d'athbhreithniú a dhéanamh ar a Níos Imeachta Oibriúcháin Caighdeánach reatha.	Cúram agus Athshlánú	Deireadh 2019	Curtha i gcrích
Níor chóir aon earraí leighis a chur i limistéar nach bhfuil rochtain 24 uair ag Banaltraí air.	Mar atá thuas	Cúram agus Athshlánú	Le bheith críochnaithe faoi dheireadh Q2 2019	Críochnaithe agus socruithe curtha i bhfeidhm chun a chinntiú go seachadfaí gach earra / áis / fearas míochaine go díreach chuig an bhfoireann altranais ar chimiú.